

ช่องทางการหางานของล่ามที่ประชุมในประเทศไทย

นางอุษณี นุชอนงค์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการแปลและการล่าม (สายการล่าม) ศูนย์การแปลและการล่ามเฉลิมพระเกียรติ

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2551

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)

are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

Access to Job Market of Conference Interpreters in Thailand

Usanee Nuchanong

A Special Research Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Arts Program in Translation and Interpretation (Interpretation)

Chalermprakit Center of Translation and Interpretation

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2008

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาช่องทางการหางานของล่ามที่ประชุมในประเทศไทยในปัจจุบัน โดยเปรียบเทียบกับช่องทางการหางานของล่ามที่ประชุมในต่างประเทศ ตลอดจนวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดจากช่องทางที่มีอยู่ในขณะนี้ และแนะนำแนวทางการแก้ปัญหาเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพช่องทางดังกล่าว

ผู้วิจัยพบว่าช่องทางการหางานของล่ามในที่ประชุมในประเทศไทย เป็นช่องทางที่ไม่เป็นทางการ ไม่ชัดเจนพอที่จะทำให้ลูกค้าและล่ามที่ประชุมมาพบกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม การปรับปรุงช่องทางการหางานของล่ามที่ประชุมเพื่อส่งเสริมให้ล่ามและผู้ใช้ล่ามสามารถติดต่อกันได้มากขึ้นทั้งโดยตรง หรือผ่านหน่วยงานหรือตัวแทนที่ความเป็นกลาง ตลอดจนการดูแลให้มีมาตรฐานวิชาชีพน่าจะช่วยส่งเสริมวิชาชีพล่ามในประเทศไทยได้ให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาวิชาชีพล่ามมากขึ้น

Abstract

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบุคคลต่างๆ ที่ช่วยให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ โดยเฉพาะอาจารย์ ดร. หนึ่งหทัย แรงผลสัมฤทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ฉบับนี้ที่กรุณาให้คำแนะนำเรื่องเทคนิคการทำสารนิพนธ์ แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากการศึกษา และให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่ดียิ่งสำหรับการเขียนสารนิพนธ์ฉบับนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่อยู่เบื้องหลังสาขาวิชาการล่ามของศูนย์การแปล และการล่ามเฉลิมพระเกียรติ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ผู้มีส่วนสำคัญในการผลักดันให้หลักสูตรนี้เปิดสอนเป็นครั้งแรกในประเทศไทย รวมทั้งเป็นผู้คอยถ่ายทอดวิชาความรู้ สอนเทคนิคต่างๆ ในการล่ามและให้คำแนะนำเกี่ยวกับอาชีพล่ามอันหาค่ามิได้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าให้แก่ผู้วิจัย ตลอดจนตอบคำถามอย่างตรงไปตรงมาจนทำให้ผู้วิจัยสามารถเขียนงานวิจัยฉบับนี้ได้สำเร็จ

ความสำเร็จของงานวิจัยฉบับนี้ส่วนหนึ่งเกิดจากเพื่อนร่วมรุ่นทุกท่านที่ทำให้กระบวนการเรียนรู้กลายเป็นเรื่องการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกันและกันบนพื้นฐานของไมตรีจิตที่อบอุ่น แผ่กว้าง และจริงใจ ผู้วิจัยขอขอบคุณคุณวลีพร หวังช่อกุล ผู้กรุณาสละเวลาแก้ไขภาษาไทยของผู้วิจัย คุณณุ - ดนุสิทธิ คุณเหมียว-นนท์นภัส และคุณแอมป์-นิภาพร แห่งศูนย์การแปลและการล่ามเฉลิมพระเกียรติ ผู้คอยอำนวยความสะดวกทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนและการวิจัย

สุดท้าย ผู้วิจัยขอขอบคุณทศพร นุชอนงค์ ผู้ที่อยู่เบื้องหลังการเขียนงานวิจัยฉบับนี้อย่างแท้จริง ที่คอยให้กำลังใจด้านการศึกษาอย่างไม่เคยย่อท้อ ขอขอบคุณแม่และน้องสาวที่ให้ความรักความเข้าใจอย่างสม่ำเสมอ ตลอดมาจนถึงวันนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
บทที่ 1.....	4
บทนำ 4	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	4
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย.....	5
1.3 ขอบเขตการวิจัยและคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
1.4 ขั้นตอน กระบวนการ และวิธีดำเนินการวิจัย.....	6
1.4.1 การวางแผนและออกแบบงานศึกษาวิจัย.....	7
1.4.2 การทบทวนเอกสาร/งานเขียน.....	7
1.4.3 การออกแบบและกำหนดหัวข้อสัมภาษณ์.....	7
1.4.4 การกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาเก็บข้อมูล.....	8
1.4.5 การดำเนินงานเพื่อสัมภาษณ์ศึกษาเก็บข้อมูล.....	8
1.4.6 การวิเคราะห์ ประมวลผลข้อมูล และจัดทำข้อเสนอแนะ.....	8
บทที่ 2.....	10
เอกสารและงานเขียนที่เกี่ยวข้องกับช่องทางการหางานของลุ่มที่ประชุม.....	10
2.1 การหางานด้วยการเข้าอบรมและเรียนลุ่ม	10
2.2 การหางานด้วยการอบรมลุ่มซึ่งจัดโดยหน่วยงานที่มีความต้องการ.....	12
2.3 การหางานด้วยการเข้าเป็นสมาชิกสมาคมวิชาชีพลุ่ม.....	13
2.4 การหางานด้วยการลงชื่อไว้กับหน่วยงานราชการ.....	14

2.5 การหางานด้วยการผ่านการสอบจนได้ใบรับรองของสมาคมล่ามและ กระทรวงที่เกี่ยวข้อง.....	15
2.6 การทำงานล่ามโดยมีพื้นฐานจากงานประจำที่มีลักษณะเอื้อกัน สรุป.....	16 19
บทที่ 3.....	20
ผลการสัมภาษณ์เรื่องช่องทางการทำงานของล่ามในที่ประชุม.....	20
3.1 ข้อมูลการสัมภาษณ์ล่าม 2 ท่าน.....	21
3.1.1 กุลศิริ เจริญศุภกุล ล่ามอิสระ อาจารย์สอนภาษาอังกฤษ.....	21
3.1.2 ไม่ประสงค์จะเอ่ยนาม ล่ามอิสระ/นักข่าวอิสระ.....	26
3.2 ข้อมูลการสัมภาษณ์ลูกค้า 2 ท่าน.....	29
3.2.1 เนาวรัตน์ อุบล เลขานุการบริษัท บอดี้แฟชั่น (ประเทศไทย) จำกัด	29
3.2.2 ัญญา จิรธรรมธนากุล เจ้าหน้าที่นักวิชาการ โครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย.....	33
3.3 ข้อมูลการสัมภาษณ์ตัวแทนบริษัทผู้จัดหาล่าม 2 ท่าน.....	37
3.3.1 ดร. สืบศักดิ์ ศิริจรรยา ประธานและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร เซปียันอินเตอร์เนชั่นแนลคอร์ปอเรชั่น 37	
3.3.2 จงจิต อรรถยุกติ ล่ามที่ประชุมและผู้ประสานงานจัดหาล่าม.....	41
3.4 ข้อมูลการสัมภาษณ์นักวิชาการด้านล่าม 2 ท่าน.....	45
3.4.1 น้อย อินทรวัดนา ล่าม นักแปลอิสระ อาจารย์ผู้บรรยายล่าม.....	45
3.4.2 ดร. สิริวรรณ จุฬากรณี อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส ภาควิชาภาษาตะวันตก คณะอักษร ศาสตร์ จุฬาฯ ล่ามที่ประชุม.....	49
3.5 ข้อมูลการสัมภาษณ์สมาชิกสมาคมที่เกี่ยวข้องกับล่ามในประเทศไทย 2 ท่าน .53	
3.5.1 ผศ. ดร. ดำรงค์ดี บุญเลิศ ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ สมาชิกสมาคมล่ามที่ประชุมไทย.....	53
3.5.2 รศ. ศศิ จันทรประพันธ์ อาจารย์ ล่าม สมาชิกสมาคมล่ามและนักแปลแห่งประเทศไทย.....	59
บทที่ 4.....	62
อภิปรายผลการสัมภาษณ์เพื่อปรับปรุงช่องทางการทำงานของล่ามในที่ประชุม	62
4.1 สรุปผลการสัมภาษณ์.....	62
(1) ข้อมูลความต้องการล่ามในตลาด.....	62
(2) ข้อมูลช่องทางติดต่อหาล่ามหรือการหางานของล่ามในปัจจุบัน.....	63
(3) ข้อมูลช่องทางติดต่อหาล่ามในต่างประเทศและข้อเสนอแนะการเพิ่มประสิทธิภาพ.....	65

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลช่องทางการหาลำมจากข้อมูลการทบทวนเอกสาร งานเขียน และการสัมภาษณ์.....	66
(1) ช่องทางการหาลำมด้วยการสมัครเข้าอบรมและเรียนหลักสูตรลำมจากสถาบันการศึกษาหรือกับหน่วยงานที่มีความต้องการลำม	66
(2) ช่องทางการหาลำมด้วยการสมัครเข้าเป็นสมาชิกสมาคมวิชาชีพลำม	67
(3) ช่องทางการหาลำมด้วยการลงทะเบียนชื่อไว้กับหน่วยงานหรือสอบให้ได้ใบรับรอง.....	67
(4) ช่องทางการหาลำมด้วยการสร้างเครือข่ายระหว่างเพื่อนลำมด้วยกัน	68
4.3 สรุปและข้อเสนอแนะการปรับปรุงช่องทางการหางานของลำมที่ประชุมในประเทศไทย.....	68
ข้อเสนอแนะ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการปรับปรุงระบบช่องทางการหางานของลำม.....	68
ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงระบบช่องทางการหางานของลำม.....	69
บทที่ 5.....	71
สรุปผลและข้อเสนอแนะ.....	71
5.1 ผลการศึกษาช่องทางการหางานของลำมที่ประชุมในประเทศไทย.....	71
5.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลช่องทางการหาลำมที่ประชุมและข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ.....	73
5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยช่องทางการหางานของลำมที่ประชุมในอนาคต.....	75
รายการอ้างอิง.....	76
ภาคผนวก ก	78
แบบสอบถามข้อมูลช่องทางการหาลำมในประเทศไทย	78
ประวัติผู้เขียนสารนิพนธ์.....	84

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความ เป็น มา และ ความ สำคัญ ของ ปัญห า

อาชีพล่ามในประเทศไทยเจริญก้าวหน้ามาอย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลพวงจากการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศ และที่สำคัญคือความเจริญเติบโตด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว แต่ปัจจุบัน ช่องทางการเข้าถึงงานทั้งในด้านที่ผู้ทำอาชีพล่ามติดต่อผู้จ้างและผู้จ้างติดต่อจ้างงานล่ามในประเทศไทย มักจะเป็นไปในลักษณะที่ “ไม่เป็นทางการ” เป็นส่วนใหญ่ เช่น อาศัยการบอกต่อในกลุ่มคนที่รู้จักกัน การเข้าร่วมการฝึกอบรมล่ามระยะสั้นเพื่อหาโอกาสสร้างความสัมพันธ์และเครือข่าย การหางานผ่านทางบริษัทคนกลาง และการสมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิกสมาคมวิชาชีพล่าม เป็นต้น

การที่ประเทศไทยยังไม่สามารถสร้างระบบช่องทางการเข้าถึงงานหรือการติดต่อจ้างงานล่าม “อย่างเป็นทางการ” ขึ้นมาได้ ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆในวงการล่าม เป็นต้นว่า ไม่มั่นใจว่าล่ามจะสามารถสื่อสารได้ถูกต้อง ไม่ไว้วางใจการทำงานของล่ามที่จะว่าจ้างว่าจะทำงานได้สัมฤทธิ์ผล สมประสงค์ตามที่ลูกค้าต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานประชุมที่เป็นทางการ หรือการใช้ล่ามในงานที่เกี่ยวข้องกับข้อสัญญาหรือข้อกฎหมาย

ในแง่ของล่าม ผู้ที่ประกอบอาชีพล่ามไม่มีช่องทางเข้าถึงงานอย่างเป็นทางการ ต้องรอให้ลูกค้าติดต่อเข้ามา และไม่มีอำนาจต่อรองเรื่องราคาว่าจ้าง ตลอดจนสภาพแวดล้อมในการทำงาน ปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นนี้ไม่เพียงเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาล่ามไทยเมื่ออาชีพให้เป็นที่ยอมรับในประเทศ แต่ยังคงครั้งไม่ให้ผู้ประกอบอาชีพล่ามไทยได้ยกระดับขึ้นสู่สากล ตลอดจนไม่เสริมสร้างให้เกิดการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพล่ามหรือสร้างล่ามชาวไทยที่มีคุณภาพ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำปัญหาเหล่านี้มาศึกษาและนำผลการศึกษาที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาให้เกิดช่องทางที่มีประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสารระหว่างล่ามกับผู้ว่าจ้าง อาทิเช่น หาแนวทางให้มีสมาคมหรือสมาพันธ์ระดับประเทศจัดทำทะเบียนรวบรวมรายชื่อล่ามภายใต้มาตรฐานที่กำหนดโดยอย่างน้อยหนึ่งหรือจัดให้มีการสอบเทียบเพื่อจัดมาตรฐานของผู้ประกอบอาชีพล่าม ซึ่งจะส่งผลเป็นการพัฒนาล่ามมืออาชีพของประเทศไทย ที่สำคัญคือทำให้ผู้ว่าจ้างมั่นใจในคุณภาพงานของล่าม อันจะเป็นผลดีทั้งแก่ผู้ว่าจ้างและผู้ประกอบอาชีพล่าม

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

ศึกษา วิเคราะห์ และประมวลข้อมูลช่องทางการทำงานของล่ามในประเทศไทย พร้อมศึกษาเปรียบเทียบกับกระบวนการดำเนินงานของต่างประเทศที่มีอยู่ซึ่งอาจกล่าวได้ว่ามีประสิทธิภาพมากกว่า เพื่อนำมาจัดทำเป็นข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพช่องทางการทำงานที่มีอยู่เดิม ตลอดจนเสนอแนะช่องทางใหม่ในการทำงานของล่าม

1.3 ขอบเขตการวิจัยและคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้ครอบคลุมเรื่องช่องทางการทำงานของล่ามในประเทศไทย โดยที่คำว่า ล่ามหมายถึงล่ามที่ประชุม (conference interpreter) ตามคำจำกัดความของโรเดอริก โจนส์ (Jones, 2002) ในหนังสือชื่อ Conference Interpreting Explained ดังนี้

“The conference interpreter must be able to provide an exact and faithful reproduction of the original speech. Deviation from the letter of the original is permissible only if it enhances the audience’s understanding of the speaker’s meaning. ...

The conference interpreter, in a way, becomes the delegate they are interpreting. They speak in the first person when the delegate does so....

The interpreter must be able to do this work in two modes, consecutive interpretation and simultaneous interpretation. In the first of these, the interpreter listens to the totality of a speaker’s comments or at least a significant passage, and then reconstitutes the speech with the help of notes taken while listening; the interpreter is thus speaking consecutively to the original speaker, hence the name.

The second mode of interpreting is simultaneous. Here the interpreter listens to the beginning of the speaker’s comments then begins interpreting while the

speech continues, carrying on throughout the speech, to finish almost at the same time as the original, hence again the name.” (Jones, 2002:5)

“ล่ามที่ประชุมต้องสามารถนำถ้อยคำในภาษาต้นทางมาถ่ายทอดใหม่เป็นภาษาปลายทางได้อย่างถูกต้องและเที่ยงตรง โดยอนุญาตให้มีการปรับเปลี่ยนได้บ้าง แต่ต้องเป็นไปเพื่อเสริมความหมายของผู้พูดให้ผู้ฟังเข้าใจเท่านั้น ...

โดยนัยนี้ ล่ามที่ประชุมจึงกลายเป็นผู้เข้าร่วมการประชุมที่ตนกำลังล่าม ล่ามจะพูดแทนตัวด้วยสรรพนามบุรุษที่ 1 เมื่อผู้เข้าร่วมการประชุมพูดเช่นนั้น....

ล่ามจะต้องสามารถทำงานนี้ใน 2 ลักษณะ คือล่ามพูดตาม (consecutive interpretation) และล่ามพูดพร้อม (simultaneous interpretation) ในส่วนของล่ามพูดตาม ล่ามจะฟังคำพูดของผู้พูดทั้งหมด หรืออย่างน้อยใจความสำคัญเสียก่อน แล้วจึงถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูดโดยอาศัยบันทึกที่จดไว้ในขณะฟังเป็นตัวช่วย ดังนั้น ล่ามจึงพูดตามหลังผู้พูดในภาษาต้นทางที่พูดเป็นคนแรก เราจึงเรียกว่าล่ามพูดตาม อันเป็นที่มาของชื่อเรียก

ลักษณะที่สองของการล่ามคือล่ามพูดพร้อม ในที่นี้ ล่ามจะฟังคำพูดของผู้พูดในตอนเริ่มต้น จากนั้น จึงเริ่มต้นล่ามขณะที่ผู้พูดพูดไปเรื่อย ๆ และล่ามยังคงล่ามต่อไปตลอดการพูดก่อนจะไปจบในเวลาไล่เลี่ยกันกับผู้พูด ดังนั้น ล่ามจึงพูดไปพร้อม ๆ กับผู้พูดภาษาต้นทางและเป็นที่มาของการเรียกชื่อล่ามประเภทนี้” (คำแปลโดยผู้วิจัย)

ในงานศึกษานี้ จะใช้คำว่าล่ามและล่ามที่ประชุมโดยมีความหมายเดียวกัน และจะใช้คำว่า “ล่าม” โดยหมายรวมถึงล่ามพูดตามและล่ามพูดพร้อม

1.4 ขั้นตอน กระบวนการ และวิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้วางแนวทางการศึกษาไว้ในรูปแบบของการสืบค้น ค้นคว้า สัมภาษณ์ และสำรวจจัดเก็บข้อมูล แล้วนำมารวบรวมประมวลผล วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลโดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1.4.1 การวางแผนและออกแบบงานศึกษาวิจัย

เพื่อออกแบบการศึกษาวิจัยให้ครอบคลุมเนื้อหา ทั้งในแง่ของสถานะและสถานการณ์ของช่องทางทางการหางานของล่าม หรือช่องทางติดต่อว่าจ้างล่าม ตามที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในแง่ของปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้น รวมถึงในแง่ของข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข โดยศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบของการค้นคว้าข้อมูลออกเป็นสองส่วนหลัก คือ การศึกษาทบทวนงานวิจัยต่างๆ ที่มีมาก่อนและการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลที่ต้องการจากผู้ที่เกี่ยวข้องในวงการล่ามในประเทศไทย

1.4.2 การทบทวนเอกสาร/งานเขียน

หลังจากที่ผู้วิจัยได้วางแผนออกแบบงานวิจัยแล้ว ก็ได้เริ่มศึกษาทบทวนงานเขียนต่างๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับเรื่องช่องทางทางการหางานของล่ามและการติดต่อว่าจ้างล่ามของทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ ในการนี้ ผู้วิจัยได้สืบค้นจากตำราการล่าม ฐานข้อมูลบทความหนังสือรวมบทความวิจัยเกี่ยวกับการล่าม และข้อมูลอื่น ๆ ทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ รวมถึงข้อมูลจากเว็บไซต์ของหน่วยงาน ขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับล่ามและนักแปล รวมถึงเว็บไซต์ของผู้จัดหาล่าม และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

1.4.3 การออกแบบและกำหนดหัวข้อสัมภาษณ์

เมื่อได้ทบทวนข้อมูลงานเขียนต่างๆ จนทราบถึงสถานการณ์ช่องทางทางการหางานของล่ามหรือวิธีการติดต่อหาล่ามที่มีการบันทึกไว้แล้ว ผู้วิจัยได้จัดทำแบบชุดคำถาม สำหรับเตรียมสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ที่ทำงานในวงการล่ามของประเทศไทย เพื่อเป็นการเก็บข้อมูล โดยได้วางแผนทางการสัมภาษณ์ออกเป็นประเด็นหลัก 5 ประเด็น กำหนดรายละเอียดออกเป็นชุดคำถามต่างๆ ดังแสดงในภาคผนวก 1 ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย ชื่อ เพศ อายุ ตำแหน่งงาน สถานที่ติดต่อ
2. ข้อมูลความต้องการล่ามในตลาด เช่น งานล่ามลักษณะ ประเภทใด และภาษาใดที่ตลาดต้องการ
3. ข้อมูลช่องทางทางการหางานของล่ามหรือการติดต่อหาล่าม เช่น ในปัจจุบัน สามารถกระทำได้ด้วยวิธีการใดบ้าง ช่องทางการติดต่อล่ามในประเทศไทยมีกี่วิธี คุณสมบัติที่ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่าจำเป็นต้องมีเมื่อจะคัดเลือกล่ามมาทำงาน ปัญหาอุปสรรคสำคัญของการ

พิจารณาคัดเลือกกลุ่มมาทำงานในปัจจุบัน ช่องทางการติดต่อกลุ่มในต่างประเทศที่ทราบ และข้อเสนอแนะของผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพช่องทางการติดต่อว่าจ้างกลุ่มในประเทศไทย

4. ข้อมูลคุณสมบัติของกลุ่มที่ตลาดต้องการและค่าจ้างกลุ่มที่ตลาดยอมรับได้ เช่น เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ทักษะหรือความเชี่ยวชาญอื่นๆ ค่าจ้างต่อวันที่ให้อยู่ในปัจจุบัน ค่าจ้างต่อวันที่เห็นว่าควรจะเป็น รวมถึงข้อมูลที่เป็นจุดอ่อนของกลุ่มที่ทำงานอยู่ในตลาดปัจจุบัน หรือสิ่งที่จำเป็นต้องเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงเพิ่มพูนประสิทธิภาพและคุณภาพกลุ่มในประเทศไทย

5. ข้อมูลความพึงพอใจของสถานภาพช่องทางการหากลุ่มในประเทศไทยในปัจจุบัน เป็นต้นว่า คุณภาพของช่องทางการหางานกลุ่มในประเทศไทย ประสบการณ์ในการว่าจ้างกลุ่ม หรือประสบการณ์การทำงานกลุ่มที่ไม่ตรงกับความสามารถของตัวกลุ่มเอง

1.4.4 การกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาเก็บข้อมูล

เมื่อออกแบบสอบถามชุดคำถามสำหรับการเตรียมสัมภาษณ์เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้กำหนดตัวบุคคลต่าง ๆ ที่จะสัมภาษณ์ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกบุคคลซึ่งจัดว่าเป็นตัวแทนของผู้ที่ทำงานอยู่ในวงการค้าของกลุ่มประเทศไทย โดยจำแนกตามบทบาทที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย ตัวแทนกลุ่ม ตัวแทนของลูกค้าหรือผู้จ้างหรือใช้งานกลุ่ม ตัวแทนบริษัทตัวกลางจัดหากลุ่ม ตัวแทนนักวิชาการด้านการล่าม และตัวแทนสมาชิกสมาคมล่ามการประชุม และสมาคมล่ามและนักแปล

1.4.5 การดำเนินงานเพื่อสัมภาษณ์ศึกษาเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์สอบถามเก็บข้อมูลจากบุคคลต่าง ๆ ที่คัดเลือกไว้ตามกลุ่มเป้าหมาย ตามประเด็นการสัมภาษณ์ในชุดคำถามที่ออกแบบไว้ การสัมภาษณ์แต่ละครั้งมีการบันทึกเทปข้อมูลการสัมภาษณ์ หรือใช้การจดเป็นบันทึก หลังจากนั้นจึงถอดเทปการสัมภาษณ์ และบันทึกข้อมูลของแต่ละราย เพื่อให้ได้รายละเอียดของข้อมูลมากที่สุด

1.4.6 การวิเคราะห์ ประมวลผลข้อมูล และจัดทำข้อเสนอแนะ

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายของงานวิจัย ผู้วิจัยได้นำข้อมูลการสัมภาษณ์ของแต่ละรายมาประมวลและวิเคราะห์เป็นรายประเด็น เพื่อจำแนกข้อมูลต่างๆ ที่จำเป็นต่อการศึกษาทางด้านช่องทางการหางานกลุ่มหรือการติดต่อว่าจ้างกลุ่ม หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลการสัมภาษณ์ที่วิเคราะห์ไว้มาศึกษาร่วมกับข้อมูลทบทวนเอกสาร เพื่อศึกษาว่า ระบบช่องทางการหากลุ่มที่เป็นอยู่ในประเทศไทยในขณะนี้ และที่เป็นอยู่ในต่างประเทศมีความเหมือนหรือแตกต่างกันหรือไม่ แต่ละ

แห่งมีข้อดีและข้อด้อยอย่างไร มีประเด็นอะไรบ้างจากข้อมูลการทบทวนเอกสารที่จะบ่งบอกถึงโอกาสในการเข้าถึงงาน หรือสามารถนำมาปรับใช้กับระบบช่องทางการหาล่ามของประเทศไทย สุดท้ายแล้วจึงนำข้อมูลที่วิเคราะห์ได้ทั้งหมดมาจัดทำเป็นข้อเสนอแนะแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพช่องทางการหาล่ามของประเทศ

บทที่ 2

เอกสารและงานเขียนที่เกี่ยวข้องกับช่องทางการหางานของล้ามที่ประชุม

จากการค้นคว้าและสืบค้นทั้งในตำราด้านการล้าม ฐานข้อมูลบทความ ตลอดจนหนังสือรวมบทความวิจัยเกี่ยวกับการล้าม และอื่น ๆ ทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ผู้วิจัยไม่พบงานเขียนในลักษณะวิชาการใดที่บอกอย่างชัดเจนถึงวิธีการหางานของล้าม หรือช่องทางที่ผู้ใช้ล้ามจะติดต่อจ้างล้าม คงพบเพียงแต่ข้อมูลบทความในนิตยสารกับข้อมูลในเว็บไซต์ของหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับล้ามและนักแปล รวมถึงเว็บไซต์ของผู้จัดหาล้าม และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเท่านั้น

ข้อมูลส่วนใหญ่ที่พบตามแหล่งต่าง ๆ ดังกล่าว จะมีลักษณะเป็นการอ้างถึงโดยอ้อม โดยเป็นการพูดถึงช่องทางการหางานล้ามในลักษณะของการแนะนำงานล้าม เช่นที่พบในเว็บไซต์ของสำนักงานสถิติแรงงาน กระทรวงแรงงานสหรัฐ (Bureau of Labor Statistics 2007; <http://www.bls.gov/oco/ocos175.htm>) หรือบทความสั้น ๆ ซึ่งกล่าวถึงการเริ่มทำงานเป็นล้ามในบทสัมภาษณ์ เช่นที่ปรากฏในบทความเรื่อง “ล้าม” (พัตรา, 2544: 188-199) หรือบทสัมภาษณ์ ดร. ดวงทิพย์ สุรินทาธิป นายกสมาคมล้ามการประชุมไทย (http://www.micemagazine.com/column_view_old.php?col_no=7&mag_id=40) เป็นต้น

อย่างไรก็ดี จากข้อมูลที่สืบค้นได้ ผู้วิจัยพบว่าช่องทางการหางานของล้ามเท่าที่มีการกล่าวถึงในงานเขียนและเอกสารก่อนหน้านี้มีอยู่หลากหลายช่องทาง เช่น การหางานด้วยการเขียนหรืออบรมล้าม การหางานด้วยการเข้าเป็นสมาชิกสมาคมล้าม การหางานด้วยการผ่านการสอบจนได้รับการรับรองจากสมาคมล้ามหรือกระทรวงการต่างประเทศของสหรัฐ (Bureau of Labor Statistics 2007; <http://www.bls.gov/oco/ocos175.htm>) การหางานด้วยการให้ชื่อไว้กับหน่วยงานหรือตัวแทนผู้จัดหาล้าม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 การหางานด้วยการเข้าอบรมและเรียนล้าม

ดร.ดวงทิพย์ สุรินทาธิป นายกสมาคมล้ามการประชุมไทย เคยให้สัมภาษณ์ตอนหนึ่งถึงวัตถุประสงค์ของการก่อตั้งสมาคมฯ ว่า

“วัตถุประสงค์ในการก่อตั้งสมาคมฯ คิดว่าคงจะทำประโยชน์ให้กับวิชาชีพนี้มากขึ้น คือ ต้องการรักษามาตรฐานของการจัดการประชุมนานาชาติและต้องการฝึกอบรมให้แก่คนรุ่นใหม่ เพื่อเข้าสู่วงการนี้มากขึ้น ซึ่งขณะนี้ทางสมาคมได้เริ่มดำเนินการฝึกอบรมระยะสั้น ให้กระทรวงการต่างประเทศ และได้ลงนามใน MoU กับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเปิดคอร์สล่ามและแปลในระดับปริญญาโท ซึ่งจะเริ่มในปีการศึกษาหน้า”

(http://www.micemagazine.com/column_view_old.php?col_no=7&mag_id=40)

คำให้สัมภาษณ์ดังกล่าวมีนัยบ่งบอกถึงการเปิดโอกาสให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมระยะสั้น ตลอดจนผู้ที่ผ่านการศึกษาระดับปริญญาตรี การล่ามและแปลในระดับปริญญาโทของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้มีโอกาสเข้าสู่วงการล่าม หรืออาจเป็นช่องทางให้สามารถทำงานล่ามได้ โดยประกาศนียบัตรหรือปริญญาที่ได้ อาจเป็นเสมือนการรับรองมาตรฐานว่าผู้ผ่านการอบรมหรือเรียนจบหลักสูตรมีความรู้ความสามารถระดับหนึ่งที่จะประกอบอาชีพล่ามได้

คำให้สัมภาษณ์ของดร. ดวงทิพย์ สุรินทาธิป ในเรื่องการฝึกอบรมล่ามมีบางส่วนที่พ้องกับข้อมูลในเว็บไซต์ของสมาคมล่ามที่ประชุมนานาชาติ หรือไออิค (International Association of Conference Interpreters-AIIC) ซึ่งมีข้อแนะนำภายใต้หัวข้อ Tip for Beginners (AIIC-New Interpreters Network 2009, <http://www.aiic.net/ViewPage.cfm/article2305.htm>) ดังนี้

“To gain access to these markets you should:

- Leverage the contacts you have developed through training
- Get in touch with consultant interpreters in your region who recruit teams and make yourself known to local interpreter groups
- Introduce yourself to colleagues who have your language combination
- Contact the language service of international organisations that require your language combination, including the EU, the UN and UN agencies”

“ในการเข้าสู่ตลาดอาชีพล่าม ควรทำดังนี้

- ขยายโอกาสด้วยการเข้ารับการฝึกอบรม
- ติดต่อกับล่ามที่ทำหน้าที่รวบรวมจัดหาทีมงานล่าม และทำตัวให้เป็นที่รู้จักในหมู่ล่ามในประเทศนั้น ๆ
- แนะนำตัวเองกับเพื่อนล่ามที่ทำงานล่ามภาษาเดียวกันกับเรา

- ติดต่อแผนกภาษาขององค์การระหว่างประเทศที่ต้องการใช้ล่ามในภาษาของเรา รวมทั้งสหภาพยุโรป สหประชาชาติ และหน่วยงานของสหประชาชาติ” (คำแปลโดยผู้วิจัย)

2.2 การหางานด้วยการอบรมล่ามซึ่งจัดโดยหน่วยงานที่มีความต้องการ

การเข้ารับการอบรมน่าจะเป็นช่องทางที่เปิดโอกาสให้ล่ามหางานได้ง่ายกว่าช่องทางอื่น หากความสามารถโดดเด่น หน่วยงานบางแห่งอาจมีความต้องการล่ามสำหรับภาษาที่พิเศษออกไป เช่น ภาษาที่ไม่แพร่หลาย หรือมีผู้พูดน้อย จึงเป็นการยากในการหาผู้ที่จะมาเป็นล่าม ในกรณีนี้ หน่วยงานนั้น ๆ อาจจะต้องร่วมมือกับสถาบันการศึกษา เปิดอบรมเป็นการเฉพาะ ซึ่งเท่าที่ผู้วิจัยเคยพบก็อย่างเช่นกรณีของกระทรวงต่างประเทศ ที่ร่วมมือกับคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เปิดโครงการฝึกอบรมล่ามภาษาไทย – เขมร ระดับมืออาชีพขึ้น

“โครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อฝึกอบรม เพิ่มพูนทักษะ เสริมสร้างสมรรถนะ ด้านความรู้และเทคนิคตามหลักวิชาการ แก่บุคลากรไทยเพื่อให้สามารถพัฒนาไปสู่การเป็นล่ามภาษาไทย – เขมร ระดับมืออาชีพ ซึ่งจะช่วยลดการขาดแคลนบุคลากรที่สามารถเป็นล่ามมืออาชีพและเป็นผู้รอบรู้ในด้านภาษาและวัฒนธรรมไทย – เขมร ได้ โครงการฝึกอบรมล่ามภาษาไทย – เขมร ได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางจากทั้งนิสิต นักศึกษา และข้าราชการที่ต้องทำงานเกี่ยวข้องกับกิจการชายแดนไทย – กัมพูชา คาดว่าจะสามารถผลิตบุคลากรล่ามภาษาไทย – เขมร ระดับมืออาชีพ ออกสู่ตลาดธุรกิจ การค้า และ สนับสนุนงานต่าง ๆ ของภาครัฐได้ในราวต้นปี 2551 นี้ ” (<http://www.mfa.go.th/web/463.php?id=18178&lang=th>)

อีกตัวอย่างหนึ่งคือกองการต่างประเทศ สำนักงานศาลยุติธรรมก็ได้จัดให้มีโครงการฝึกอบรมล่ามอิสระเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคลที่ทำหน้าที่หรือจะทำหน้าที่ล่ามให้แก่ผู้ต้องหา จำเลย ผู้เสียหายและพยานชาวต่างประเทศในคดีอาญา โดยให้การอบรมความรู้ด้านภาษาอังกฤษ กฎหมาย และความรู้ด้านนิติวิทยาการ การปลูกฝังให้รู้จักภาวะ หน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่เป็นล่ามของศาล ตลอดจนจรรยาบรรณและมารยาทของล่ามอยู่เป็นระยะ ๆ ด้วย (กองการต่างประเทศ สำนักงานศาลยุติธรรม, <http://www.judiciary.go.th/iad/new0450.htm>)

การเข้าร่วมฝึกอบรมล่ามในลักษณะนี้ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าอบรมได้รู้จักกับหน่วยงานที่มีความต้องการล่ามอย่างแท้จริง ตลอดจนได้รับทราบประสบการณ์จริงของสถานการณ์การล่าม และภารกิจที่หน่วยงานนั้น ๆ จัดการฝึกอบรมขึ้นก็ย่อมแน่นอนว่ามีความประสงค์จะแสวงหาล่ามที่มีคุณภาพ เพื่อสนองงานของตน หากล่ามที่เข้าอบรมแสดงความสามารถเป็นที่ประจักษ์ ก็มีโอกาสมากที่จะได้รับการติดต่อจ้างงาน

2.3 การหางาน ด้วยการเข้าเป็นสมาชิกสมาคมวิชาชีพล่าม

เว็บไซต์หน้าแรกของสมาคมล่ามที่ประชุมนานาชาติ (AIIC) กล่าวไว้ว่าไออิคเป็นสมาคมล่ามที่ประชุมเพียงแห่งเดียวที่มีล่ามทั่วโลก ดังนี้

“AIIC is the only worldwide association for conference interpreters. Founded in 1953, it brings together more than 2800 professional conference interpreters in over 250 cities in over 90 countries.” (<http://www.aiic.net/ViewPage.cfm/article8>)

“AIIC เป็นสมาคมล่ามเพื่อการประชุมระดับโลกเพียงแห่งเดียว ก่อตั้งเมื่อปี 1953 และมีเครือข่ายล่ามที่ประชุมเมื่ออาชีพมากกว่า 2800 คนทั่วโลก ใน 250 เมืองในกว่า 90 ประเทศ” (คำแปลโดยผู้วิจัย)

ผู้ที่เข้าเป็นสมาชิกของสมาคมต้องได้รับการตรวจสอบจากเพื่อนล่ามมืออาชีพ และได้รับการรับรองจากเพื่อนล่าม (sponsorship) อย่างน้อย 3 คน โดย 2 คนเป็นล่ามที่ทำงานในภูมิภาคเดียวกันกับล่ามผู้สมัครเป็นสมาชิก และจะต้องมีประสบการณ์การปฏิบัติงานล่ามในที่ประชุมอย่างน้อย 150 วันทำงาน (<http://www.aiic.net/ViewPage.cfm/article118.htm>)

การเป็นสมาชิกสมาคมล่ามที่ประชุมนานาชาติ หรือสมาคมล่ามเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการหางานของล่ามที่ประชุม เนื่องจากผู้เป็นสมาชิกย่อมแสดงว่ามีผลการทำงานได้คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดโดยหน่วยงานซึ่งเป็นที่เชื่อถือ จึงเท่ากับเป็นการรับรองแล้วขั้นหนึ่ง นอกจากนี้การเป็นสมาชิกยังสามารถนำไปเป็น “เครื่องมือการตลาด” ในการหางานในฐานะเป็นเครื่องหมายรับประกันคุณภาพ หรือการเป็นสมาชิกจะทำให้มีชื่อปรากฏอยู่ในฐานข้อมูลล่ามของสมาคมซึ่งเผยแพร่อยู่ในเว็บไซต์ให้ผู้ต้องการหาล่ามติดต่อได้ ดังที่ปรากฏใน AIIC Online Directory (<http://www.aiic.net/database/>) เป็นต้น

สำหรับประเทศไทย สมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับล่ามมี 2 แห่งได้แก่ สมาคมล่ามที่ประชุมไทย (Thai Association of Conference Interpreters) และสมาคมนักแปลและล่ามแห่งประเทศไทย (The Translators and Interpreters Association of Thailand) สมาคมล่ามที่ประชุมไทยใช้หลักการรับสมาชิกคล้ายคลึงกับเกณฑ์ของไออิคกล่าวคือ ผู้สมัครเป็นสมาชิกต้องได้รับการรับรองจากสมาชิกสมาคมฯ อย่างน้อย 2 ท่าน การเป็นสมาชิกสมาคมฯ จะเป็นช่องทางหนึ่งในการหางานของล่ามเนื่องจากสมาคมฯ ระบุไว้ในเว็บไซต์ของสมาคมฯ หัวข้อ “Our Services” ว่าให้บริการล่ามพูดพร้อมและพูดตาม ตลอดจนบริการแปลเอกสาร พร้อมทั้งระบุรายชื่อบุคลากร รายละเอียดภาษาที่ใช้ทำงานภายใต้หัวข้อ “Our People” ตลอดจนรายชื่อลูกค้าของสมาคมฯ ภายใต้หัวข้อ “Our Clients” ไว้ด้วย (<http://www.taci.net/>) จึงเป็นที่เข้าใจได้ว่าสมาคมฯ ให้บริการล่ามผ่านทางบุคลากรของตนที่เป็นสมาชิกสมาคม ส่วนสมาคมนักแปลและล่ามแห่งประเทศไทย ไม่มีบุคลากรให้บริการล่ามโดยตรงแต่ดำเนินการในลักษณะคนกลางเชื่อมโยงผู้ว่าจ้างติดต่อกับล่ามโดยตรง ทั้งนี้ สมาคมจะขอให้ล่ามจ่ายค่าธรรมเนียมจำนวน 3 เปอร์เซ็นต์ของค่าจ้าง ดังรายละเอียดในเว็บไซต์ของสมาคมภายใต้หัวข้อ “คำถามยอดฮิต” ดังนี้

“ส่วนเรื่องค่าธรรมเนียมในการทำล่าม มีมติดังนี้

- ให้ล่ามจ่ายค่าธรรมเนียมให้สมาคมฯ 3% ของค่าจ้าง
- ไม่มีค่าประสานงาน เนื่องจากผู้ว่าจ้างต้องการประสานงานและตกลงกับล่ามหรือหัวหน้าคณะโดยตรง” (<http://www.thaiiat.com/faq1.html>)

2.4 การหางานด้วยการลงชื่อไว้กับหน่วยงานราชการ

เว็บไซต์ www.forum.thaieurope.net มีผู้ใช้นามว่า Swiss ซึ่งอยากเป็นล่ามภาษาเยอรมัน เขียนเข้าไปถามว่าอยากเป็นล่ามต้องทำอะไร ผู้ตอบ (ชื่อสุมิตรา) ตอบคำถามไว้ดังนี้

“ไปลงชื่อไว้ตามหน่วยงานต่างๆที่เขาต้องล่าม เช่น ที่ว่าการอำเภอ (Zivilstandesamt) ที่ทำเรื่องการจดทะเบียนสมรส ศาลต่างๆ คือ Zivilgericht, Strafgericht และ Staatsanwaltschaft กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเป็นล่ามตามโรงเรียน เมื่อมีการประชุมคุยกับผู้ปกครอง เป็นต้น หน่วยงานเยาวชน (Jugendamt) โรงพยาบาลต่างๆ ฯลฯ

กรณีที่คุณต้องการไปรับรองการเป็นล่าม ขอให้ติดต่อหน่วยงาน Interpret, Monbijourstrasse 61, 3007 Bern, <http://www.inter-pret.ch/>

หน่วยงานมีหลักสูตรเปิดให้เรียนล่าม และจะได้รับใบรับรอง เมื่อจบหลักสูตร ซึ่งทางการสวิสจะเชื่อถือ เพราะหน่วยงานนี้ได้รับการสนับสนุนจากทางรัฐ ลองเข้าไปดูในเวปไซด์นะคะ” (สุมิตรา 2006, <http://forums.thaieurope.net/index.php?topic=1236.msg7610>)

ในส่วนของประเทศไทย สำนักงานศาลยุติธรรมเปิดให้ลงทะเบียนผู้เชี่ยวชาญของศาลยุติธรรม เพื่อให้มีพยานที่เป็นกลางผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญสาขาต่างๆ ตั้งแต่พิชัญญ์วัตธุระเบิด พิชัญญ์เอกสาร การอ่านแผนที่ ไปจนถึงล่ามและการแปลเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล ตามข้อบังคับประธานศาลฎีกา ว่าด้วยผู้เชี่ยวชาญของศาลยุติธรรม พ.ศ. 2546 ผู้ได้รับการลงทะเบียนจะมีรายชื่อปรากฏอยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญฉบับล่าสุดของศาลยุติธรรมตามข้อบังคับประธานศาลฎีกา ว่าด้วยผู้เชี่ยวชาญของศาลยุติธรรม พ.ศ. 2546 (http://edu.judiciary.go.th/upload-files/knowledgebank/0008770/document/de_doc80406dc5008c3d911f2694ce4702efe6.doc) และได้รับหนังสือสำคัญของสำนักงานศาลยุติธรรมระบุว่าบุคคลนั้นได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นผู้เชี่ยวชาญของศาลยุติธรรมในด้านหนึ่งด้านใด โดยมีระยะเวลาที่มีผลเป็นเวลา 3 ปีนับแต่วันได้รับการขึ้นทะเบียน

2.5 การหางานด้วยการผ่านการสอบจนได้ใบรับรองของสมาคมล่ามและกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

สำหรับกรณีการสอบจนได้ใบรับรองของสมาคมและกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ส่วนใหญ่จะเป็นกรณีของต่างประเทศเท่านั้น โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา เนื่องจากในประเทศไทย ยังไม่มีองค์กรหรือสมาคมใดที่พัฒนาจนสามารถให้การรับรองหรือจัดการสอบเพื่อออกหนังสือรับรองดังกล่าว เว็บไซต์ของกระทรวงแรงงาน สหรัฐอเมริกา กล่าวไว้ว่าแม้ปัจจุบันจะไม่มีระบบกลางระบบเดียวที่ให้ล่ามและนักแปลในสหรัฐต้องสอบเพื่อให้ได้ใบรับรอง แต่มีสมาคมหลายแห่ง เช่นสมาคมนักแปลแห่งอเมริกา (The American Translators Association) และชุมนุมนักแปลและล่าม (The Translators and Interpreters Guild) ที่เปิดให้ล่ามและนักแปลสอบเพื่อให้ได้หนังสือรับรองซึ่งแสดงว่าตนมีความสามารถระดับหนึ่งที่เป็นไปตามเกณฑ์ของสมาคมดังกล่าว (<http://www.bls.gov/oco/ocos175.htm>)

นอกจากสมาคมต่าง ๆ แล้ว ศาลกลางของสหรัฐยังมีระบบรับรองล่ามภาษาสเปน นาวาโฮ และครีโอลไฮติ (http://www.uscourts.gov/interpretprog/interp_prog.html) หลายรัฐใน

สหรัฐอเมริกา ยังมีระบบการรับรองล่ามของตนเอง เช่น รัฐแคลิฟอร์เนีย ซึ่งเปิดให้มีการสอบเพื่อได้รับหนังสือรับรองเพื่อการทำงานเป็นล่ามในศาลของรัฐแคลิฟอร์เนีย

(<http://www.courtinfo.ca.gov/programs/courtinterpreters/>) และสมาคมล่ามและนักแปลในศาล (The National Association of Judiciary Interpreters and Translators-NAJIT) (<http://www.najit.org/>) ก็ได้ออกหนังสือรับรองล่ามศาลที่ผ่านเกณฑ์ของตนด้วย นอกจากนี้ ในเว็บไซต์ของกระทรวงแรงงานสหรัฐฯ ยังได้ระบุว่ากระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ได้เปิดทดสอบล่าม 3 ประเภทได้แก่ล่ามพูดตามแบบธรรมดา (ล่ามติดตามตัว) ล่ามพูดพร้อมสำหรับงานศาล และงานสัมมนา และล่ามการประชุม (สำหรับการประชุมนานาชาติ) โดยกล่าวว่าการทดสอบนี้ไม่ถือว่าเป็นการรับรองโดยตรงแต่อย่างใด แต่หากสอบผ่าน ย่อมหมายถึงว่าล่ามผู้นั้นมีทักษะที่ดีพอสำหรับการทำงานในสาขานี้ (<http://www.bls.gov/oco/ocos175.htm>)

ในขณะที่เกณฑ์ของสมาคมล่ามที่ประชุมนานาชาติที่อ้างถึงในข้อ 2.3 กล่าวถึงการหางานล่ามด้วยการเข้าเป็นสมาชิก โดยต้องได้รับการรับรองจากเพื่อนล่าม 3 คน แต่สมาคมอย่างเช่น สมาคมนักแปลแห่งอเมริกัน (The American Translators Association) จะแตกต่างออกไปตรงที่มีการจัดสอบเพื่อออกใบรับรอง ซึ่งการสอบได้ใบรับรองย่อมหมายถึงการได้เป็นสมาชิกสมาคมฯ โดยปริยาย และการเป็นสมาชิกสมาคมฯ ก็จะเป็นช่องทางหนึ่งในการจัดหางานให้กับล่าม ดังที่สมาคมระบุไว้ในหน้าแรกว่า

“The American Translators Association can help you find the skilled translator or interpreter you need for a competitive edge” (<http://www.atanet.org/index.php>)

“สมาคมนักแปลอเมริกัน (The American Translators Association) สามารถช่วยท่านหานักแปลหรือล่ามที่มีความสามารถเพื่อความได้เปรียบในการแข่งขันที่มากกว่า” (คำแปลโดยผู้วิจัย)

2.6 การทำงานล่ามโดยมีพื้นฐานจากงานประจำที่มีลักษณะเอื้อกัน

การทำงานประจำอาจเปิดโอกาสให้ได้ทำงานล่ามและเป็นช่องทางการหางานของล่ามอย่างหนึ่ง เช่น ทำงานเป็นอาจารย์สอนภาษาในมหาวิทยาลัย อาจได้รับการติดต่อขอให้ช่วยทำงานล่าม ดังเช่นตัวอย่างของรองศาสตราจารย์พรพรรณ จันทโรนานนท์ รองคณบดี คณะมนุษยศาสตร์ ฝายสวัสดิการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง การทำงานในฐานะนักวิชาการซึ่งเปิดโอกาสให้ทำงานเป็นล่ามในการประชุมที่เกี่ยวข้องกับงานในสาขาที่ตนทำ ดังจะเห็นได้จากคำบอกเล่าของ ดร. ดวงทิพย์ สุรินทาธิป นายกสมาคมล่ามการประชุมไทย หรือการทำงานประจำที่เกี่ยวข้องกับ

ภาษามาเป็นเวลานานก่อนจะมาทำงานเป็นล่ามอย่างจริงจังเช่นในกรณีคุณบัณฑิต ประดิษฐ์ฐาน วงษ์

รองศาสตราจารย์พรพรรณ จันทโรนานนท์ รองคณบดี คณะมนุษยศาสตร์ ฝ่ายสวัสดิการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ให้สัมภาษณ์ “พัตรา” ในนิตยสารพลอยแถมเพชร ฉบับที่ 230 วันที่ 31 สิงหาคม 2544 ดังนี้

“พอลืมมาอยู่ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง คือ ดิฉันได้ทุนจากมหาวิทยาลัยไปเรียน ตอนนั้นภาษาจีนยังเรียนกันไม่มาก ดิฉันได้ไปร่วมเป็นกรรมการชุดแรก เป็นเลขาฯ กลุ่มของท่านอธิการฯ และรองอธิการฯ ที่ไปชมมหาวิทยาลัยในเมืองจีนที่ทางทบวงวิทยาลัยของจีนเชิญผ่านมาทางสถานทูตจีน ทำให้ได้ทำหน้าที่ล่าม ...พอทำงานล่ามแล้วก็ชอบ สนุก” (พัตรา, 2544: 189,194)

ดร. ดวงทิพย์ สุรินทาธิป นายกสมาคมล่ามการประชุมไทย ให้สัมภาษณ์ “เมล์ดข้าว” ในนิตยสารสกุลไทย ฉบับที่ 2458 วันที่ 27 พฤศจิกายน 2544 ดังนี้

“ครั้งหนึ่งเมื่อหลายปีมาแล้ว ประวิทย์ คล่องวัฒนกิจ สมัยที่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง จัดการประชุมภาษาอังกฤษเกี่ยวกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง พ.ศ.๒๕๒๐ ซึ่งเป็นกฎหมายใหม่ให้คนไทยที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจการว่าจ้างอย่างแจ่มชัดขึ้น

ดร.ดวงทิพย์เล่าว่า จากยุคนั้นจนถึงยุคนี้ ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นล่ามแปลการประชุมได้ดีที่สุดเป็นผู้ชาย เธอจำได้ว่าชื่อ อนันต์ แต่จำนามสกุลไม่ได้

“คุณอนันต์เห็นดิฉันนั่งจดรายงานการประชุมในวันแรกและวันที่สองอย่างเอาใจจริงเอาใจ และตั้งใจมาก ก็คงอยากเปิดโอกาสให้รุ่นน้องได้เข้าสู่วงการ ก็เกิดความคิดว่าถ้าเขายังนั่งทำงานด้วยแล้วขอให้ดิฉันแปลให้คงไม่ยอมทำแน่นอน จำได้ว่าเขาฝากไมโครโฟนมาให้ แล้วบอกว่า ช่วยผมหน่อย ผมขอไปเข้าห้องน้ำ จากนั้นดิฉันก็แปลการประชุมไปเรื่อยๆ นึกสงสัยอยู่ว่าทำไมเข้าห้องน้ำนานมาก คนเราเมื่อแปลได้ในครั้งแรกๆ ก็รู้สึกขำใจ เชื่อกันตัวเองว่าทำงานนี้ได้แน่นอน จากนั้นมาคุณอนันต์ก็ให้ดิฉันช่วยงานล่ามประชุมนานาชาติ จนจบอีกหลายครั้งด้วยกัน” (เมล์ดข้าว 2544,

[http://www.sakulthai.com/DSakulcolumndetail.asp?](http://www.sakulthai.com/DSakulcolumndetail.asp?stcolumnid=1031&stissueid=2458&stcolcatid=1&stauthorid=39)

[stcolumnid=1031&stissueid=2458&stcolcatid=1&stauthorid=39\)](http://www.sakulthai.com/DSakulcolumndetail.asp?stcolumnid=1031&stissueid=2458&stcolcatid=1&stauthorid=39)

คุณบัณฑิต ประดิษฐานวงษ์ ให้สัมภาษณ์ “พัตรา” ในนิตยสารพลอยแถมเพชร ฉบับที่ 230 วันที่ 31 สิงหาคม 2544 ดังนี้

“ผมสอบชิงทุนได้ไปเรียนบริหารธุรกิจ ไปเรียนต่อมหาวิทยาลัยตั้งแต่ระดับปริญญาตรี 4 ปี ถึงปริญญาโทอีก 2 ปีที่มหาวิทยาลัยโกเบ จากนั้นก็ทำงานที่โตโยต้ามอเตอร์คอร์ปอเรชั่น ประเทศญี่ปุ่น ย้ายมาอยู่โตโยต้าประเทศไทย จากนั้นลาออกมาอยู่สถานทูตญี่ปุ่น มาเป็นล่าม ทำงานเอกชน แล้วตอนนี้มาเป็นล่ามอิสระ

ผมลาออกจากงานประมาณช่วงปี 2540 และไปลงชื่อไว้ที่บริษัทญี่ปุ่นเป็นบริษัทจัดหางาน ชื่อบริษัทโอมิ ซึ่งนอกจากจะจัดหางานแล้วยังจัดหางานล่ามและแปลเอกสารด้วย ทางนี้ก็ติดต่อมาบอกว่าว่าง ๆ มาทำงานล่ามไปก่อนแล้วกัน จากนั้นผมก็มาทำเป็นอาชีพเต็มตัว อาจเป็นความชอบโดยส่วนตัวคือชอบทางด้านภาษา สนุกกับภาษา เพราะว่ามีอะไรให้เราค้นคว้าอยู่ตลอด เป็นงานที่ทำแล้วมีความสุข หลังจากที่เขาเรียกตัวให้ไปทำงานล่ามก็ต่อเนืองมาเลยครับ มีสัมภาษณ์งานไม่สนใจ ไม่เอาแล้ว เป็นล่ามมาตลอด (หัวเราะ)” (พัตรา, 2544: 191,198)

ในกรณีที่คล้ายคลึงกัน เซอร์จิโอ เวจโจ (Sergio Veggio) ล่ามภาษาสเปน อดีตหัวหน้าล่าม สหประชาชาติ เขียนในบทความเรื่อง The Tribulations of a Chief Interpreter ว่าตนได้รับโอกาสในการเป็นล่ามที่ประชุมหลังจากเริ่มทำงานเป็นนักแปลภาษาสเปนที่สหประชาชาติ ดังนี้

“No sooner had I arrived than the Spanish interpreters got wind of the new guy in the Translation Section, “the one who knows Russian”. They cajoled me into joining their ilk, which after a most unsuccessful attempt and a half I managed to do. So did I become a simultaneous conference interpreter by sheer dint of negative serendipity: a scholarship sought just to get out of Buenos Aires, an underdeveloped country that had no use for my qualifications, a language not weighty enough to have enough people capable of translating into it from Russian, an Organisation that needed passive Russian so badly that it would make believe I passed the exam the second time around if I would only promise to try and learn to interpret.” (<http://www.aiic.net/ViewPage.cfm/page1324.htm>)

“ไม่นานหลังจากที่ผมเข้าทำงาน ล่ามภาษาสเปนต่างก็พากันทราบว่าเป็นเด็กใหม่ในแผนกแปล “รู้ภาษารัสเซีย” พวกเขาเลยกล่อมให้ผมรวมงานกับเขา ซึ่งหลังจากเริ่มทำไปหนึ่ง

ครั้งครึ่งอย่างไม่ประสีประสาที่สุด ผมก็ทำพอได้ เพราะฉะนั้น ผมจึงกลายเป็นล่ามพูดพร้อมในที่ประชุมเพราะความบังเอิญโดยแท้ นับตั้งแต่ทุนการศึกษาที่เพียรแสวงหาเพื่อให้ได้ออกจากบัวโนสไอเรส ประเทศด้อยพัฒนาที่ผมคงไม่สามารถนำวุฒิการศึกษาที่จบกลับไปทำมาหากินอะไรได้ ภาษาซึ่งไม่สลักสำคัญมากพอจะมีคนรู้จักซึ่งถึงขนาดแปลจากภาษารัสเซียมาเป็นภาษานั้น และองค์กรที่ต้องการคนเข้าใจภาษารัสเซียมากเสียจนยอมปล่อยให้ผมสอบผ่านในครั้งที่สองขอเพียงให้ผมรับปากว่าจะพยายามเรียนรู้การทำงานเป็นล่าม” (คำแปลโดยผู้วิจัย)

ส

ร

ป

ผู้วิจัยพบว่าช่องทางการหางานของล่ามทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศจะคล้ายคลึงกัน เช่น สมัครเข้าเรียนหรือรับการอบรมในหลักสูตรล่าม เข้าฝึกอบรมล่ามกับหน่วยงานที่ต้องการล่ามโดยตรง เป็นสมาชิกสมาคมล่ามในประเทศหรือระหว่างประเทศ การให้ชื่อไว้ตามหน่วยงานที่ต้องการล่ามโดยตรง เช่น ที่ทำการอำเภอในสวิส หรือขึ้นทะเบียนเพื่อเป็นล่ามของศาลยุติธรรมในประเทศไทย และการทำตัวให้เป็นที่รู้จักในหมู่เพื่อนล่ามและล่ามผู้จัดหาทีมล่าม สำหรับล่ามมือใหม่ อาจจำเป็นต้องมีการแนะนำตัวด้วยการส่งประวัติของตนไปตามหน่วยงานที่คาดว่าจะมีความต้องการใช้ล่าม หรือแม้กระทั่งเป็นอาสาสมัครทำงานล่ามให้กับองค์กรชุมชน โรงพยาบาลหรือการแข่งขันกีฬาต่าง ๆ โดยไม่คิดเงินเพื่อเป็นการปูทางเข้าสู่การเป็นล่ามอาชีพ เป็นต้น

นอกจากนี้ การทบทวนงานเขียนและเอกสารที่พบยังทำให้เห็นว่าช่องทางการหางานของล่ามที่ประชุมส่วนใหญ่แล้วเป็นช่องทางอ้อม ไม่ใคร่พบว่ามี การเปิดรับสมัครผู้ต้องการทำงานล่ามที่ประชุมเหมือนอาชีพอื่น ๆ ล่ามไม่สามารถหางานด้วยการสมัครเข้าไปโดยตรง จึงต้องอาศัยช่องทางต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

บทที่ 3

ผลการสัมภาษณ์เรื่องช่องทางการหางานของล่ามในที่ประชุม

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์สอบถามข้อมูลเรื่องช่องทางการหางานของล่ามที่ประชุมในประเทศไทยจากผู้ทำงานในวงการล่ามด้านต่าง ๆ รวมจำนวน 10 คน ประกอบด้วยลูกค้าหรือผู้จ้างล่าม บริษัทตัวกลางผู้จัดหาล่าม อาจารย์นักวิชาการด้านการล่าม สมาชิกสมาคมวิชาชีพล่าม โดยรายละเอียดข้อมูลส่วนบุคคลของแต่ละคนมีดังนี้

ล่าม 2 ท่าน

- ชื่อ กุลศิริ เจริญศุภกุล เพศ หญิง
ตำแหน่ง ล่ามอิสระ อาจารย์สอนภาษาอังกฤษ
สถานที่ติดต่อ 081-649-8430
- ชื่อ ไม่ประสงค์จะเอ่ยนาม เพศ หญิง
ตำแหน่ง ล่าม นักข่าวอิสระ
สถานที่ติดต่อ -

ลูกค้า/ผู้ใช้ล่าม 2 ท่าน

- ชื่อ เนาวรัตน์ อุดม เพศ หญิง
ตำแหน่ง เลขานุการผู้รับผิดชอบการติดต่อหาล่าม
สถานที่ติดต่อ บ. บอดี้แพชั่น (ประเทศไทย) จำกัด
- ชื่อ ัญญา จิรธรรมธนากุล เพศ หญิง
ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่นักวิชาการ
สถานที่ติดต่อ โครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา
328 ถนนศรีอยุธยา แขวงพญาไท เขตราชเทวี กทม 10400
โทร 084-979-4565

คนกลาง ตัวแทน บริษัทผู้จัดหาล่าม 2 ท่าน

- ชื่อ ดร. สืบศักดิ์ ศิริจรรยา เพศ ชาย
ตำแหน่ง ประธานและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
สถานที่ติดต่อ เซเปียน อินเตอร์เนชั่นแนล คอร์ปอเรชั่น

- 282 หมู่บ้านปัญญา ถนนพัฒนาการ สวนหลวง กรุงเทพฯ 10250
2. ชื่อ จงจิต อรรถยุกติ เพศ หญิง
ตำแหน่ง ล่ามที่ประชุม
สถานที่ติดต่อ 100/106 หมู่บ้านมณีนียา ซอยท่าอิฐ ถนนรัตนวิเบศร์ นนทบุรี 11000

นักวิชาการด้านล่าม 2 ท่าน

1. ชื่อ น้อย อินทวิวัฒนา เพศ ชาย
ตำแหน่ง ล่าม นักแปลอิสระ อาจารย์ผู้บรรยายล่าม
สถานที่ติดต่อ 089-056-9751
2. ชื่อ ดร. สิริวรรณ จุฬารัตน์ เพศ หญิง
ตำแหน่ง ข้าราชการอาจารย์ ภาควิชาภาษาฝรั่งเศส คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
สถานที่ติดต่อ sirivanchula@yahoo.fr โทร 02-21804773 โทรสาร 02-2184776

สมาชิกสมาคมวิชาชีพล่ามในประเทศไทย 2 ท่าน

1. ชื่อ ผศ. ดร. นพ. ดำรงค์ดี บุญเลิศ เพศ ชาย
ตำแหน่ง ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ
สถานที่ติดต่อ 1 ถนนพระปกเกล้า ซอย 9 อำเภอเมือง เชียงใหม่ 50200
2. ชื่อ รศ. ศศิ จันทร์ประพันธ์ เพศ หญิง
ตำแหน่ง อาจารย์
สถานที่ติดต่อ 61/42 ซอยโชคชัยร่วมมิตร จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

ผลการสัมภาษณ์สอบถามข้อมูล ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของแต่ละคนในประเด็น
หัวข้อต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้ มีดังนี้

3.1 ข้อมูลการสัมภาษณ์ล่าม 2 ท่าน

3.1.1 กุลศิริ เจริญศุภกุล ล่ามอิสระ อาจารย์สอนภาษาอังกฤษ

ข้อมูลความต้องการล่ามในตลาด

งานล่ามประเภทใด ที่ตลาดมีความต้องการ

ล่ามการประชุมและล่ามติดตาม เช่น กรณีชาวต่างชาติมาดูงานในประเทศไทยหรือกรณี นักข่าวต่างประเทศมาสัมภาษณ์คนในประเทศไทย

ล่ามประเภทใด ที่ตลาดมีความต้องการ โปรดระบุระดับความต้องการด้วย

ทั้ง 2 ประเภท ทั้งล่ามพูดตามและพูดพร้อม ส่วนความต้องการมาก คิดว่า ล่ามพูดพร้อม เพราะดูจากงานของตัวเอง ซึ่งมักเป็นล่ามพูดพร้อมมากกว่า

ล่ามภาษาใด ที่ตลาดมีความต้องการ โปรดระบุระดับด้วย

ล่ามภาษาอังกฤษ-ไทยมากที่สุด ต่อมาเป็นล่ามภาษาลาว-อังกฤษ เขมร-อังกฤษ เวียดนาม-อังกฤษ จีน-อังกฤษ พม่า-อังกฤษ อังกฤษ-ฝรั่งเศส

ข้อมูลช่องทางการล่าม

ปัจจุบัน การติดต่อล่ามหรือหางานของล่ามสามารถกระทำได้ด้วยวิธีการใดบ้าง โปรดระบุระดับด้วย

ทางลูกค้าโดยตรง หรือมาเรียนล่ามแล้วมีการติดต่อกัน จากนั้น ก็มีการแนะนำกันต่อๆ ไป หรือเราไปทำงานแล้วเจอล่ามที่มาคู่กันซึ่งไม่รู้จักกันมาก่อน เขาขอหมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ ส่วนมากจะรับงานเอ็นจีโอเพราะงานแรกที่ได้เป็นงานเอ็นจีโอ จึงมีความสัมพันธ์กับงานเอ็นจีโอตลอด ขณะนี้หากมีคนที่ขอหมายเลขติดต่อ จะให้ทันที แต่ถ้าผ่านทางบริษัทนายหน้า ตามมารยาทเราจะให้ติดต่อกับบริษัท แต่ปัจจุบันเลิกติดต่อกับบริษัทคนกลางแล้ว

ท่านทราบหรือไม่ว่า ปัจจุบัน ช่องทางการติดต่อล่ามในประเทศไทยมีกี่วิธี และมีวิธีการมากน้อยอย่างไร

เท่าที่ทราบ เป็นการบอกต่อปากต่อปาก เช่น ชื่อเราถูกนำไปให้กับบริษัทที่จะใช้งาน หรือสร้างเครือข่าย เหมือนกับการมาเข้ากลุ่มฝึกอบรม จากนั้นก็มีการบอกต่อ

สิ่งที่ท่านเห็นว่ามีมีความจำเป็นต้องมีการคัดเลือกล่ามมาทำงาน โปรดระบุระดับด้วย

ความสามารถในการทำล่าม เช่น ทำได้ดี หมายความว่า ก่อนอื่นต้องตรวจสอบ ต้องมั่นใจก่อนว่าคน ๆ นี้ทำได้ หมายความว่าเขาต้องมีประสบการณ์ในการทำล่ามมาก่อน เพราะปกติที่เลือกมา จะเป็นคนที่รู้จักกันมาก่อนอยู่แล้ว

ปัญหาอุปสรรคสำคัญของการพิจารณาคัดเลือกล่ามมาทำงานในปัจจุบัน ตามความคิดเห็นของท่าน โปรดระบุระดับด้วย

ปัญหาในการหาล่ามคู่กันกับเรา คือ คนที่เราต้องการเขาไม่ว่าง เพราะล่ามแต่ละคนมีบุคลิกความเป็นส่วนตัว ดังนั้น คนที่มาคู่กันต้องไม่ทำให้เราลำบากใจ ซึ่งปัจจุบันยังไม่เจอ คือ เขาต้องมีความสามารถในการทำล่ามได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งค่อนข้างยาก

ท่านทราบหรือไม่ว่า ในต่างประเทศ เขามีช่องทาง การติดต่อล่าม ด้วยวิธีการอย่างไรบ้าง

เท่าที่ทราบคือไออิด (สมาคมล่ามวิชาชีพนานาชาติ) คือถ้าเป็นสมาชิกไออิดได้ ชื่อจะอยู่ในเว็บไซต์ของไออิด และที่ทราบจากการเข้าไปสัมมนาล่าม คือ อาจารย์ที่สอนไปลงทะเบียนเป็นล่ามของกระทรวงการต่างประเทศของอเมริกา เหมือนมีการสอบคัดเลือก และหากสอบผ่าน ก็จะได้ลงทะเบียนและกระทรวงฯ จะเรียกไปทำงานเมื่อมีงาน

ข้อเสนอแนะในมุมมองของท่านเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพช่องทาง การติดต่อล่ามในประเทศไทย

ต้องเริ่มหางานแรกให้ได้ก่อน โดยอาจเริ่มด้วยการไปเข้าสัมมนา เมื่อเขาเห็นแวว ก็อาจดึงเราไปทำงาน หรือเพื่อนจากองค์กรอาจจะดึงเราไปทำงาน ดังนั้น จึงต้องหางานแรกให้ได้ก่อน เช่นอาจารย์ งานแรกของอาจารย์อาจจะเป็นเพราะว่าสมัยก่อนบริษัทล่ามใช้พวกอาจารย์เพราะเป็นอาจารย์อยู่แล้ว เช่น อาจารย์ภาคภาษาอังกฤษอาจารย์สเปน คนจะติดต่อมาที่คณะ แล้วอาจารย์ได้ไปทำงานแรก ก็จะมีงานต่อ ๆ มา ประเด็นสำคัญคือจะหางานแรกได้อย่างไร

อีกประการคือค้นหางานในอินเทอร์เน็ต เพราะเคยไปค้นหางานแปล แล้วเขาให้ทดสอบด้วยการส่งงานแปลเข้าไป จากนั้น ก็ได้งานแปลจากบริษัท หลังจากนั้น บริษัทขยายจากงานแปลไปงานล่ามด้วย ถ้าเป็นนักแปลและอยากมาทำงานในสายงานล่ามก็น่าจะดี เนื่องจากบริษัทเป็นบริษัทคนกลางรับแปลงานและรับผลิตชิ้นงาน เช่นผลิตกล่องของเล่น ต้องแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย แล้วบริษัทก็รับทำกล่องให้ด้วย เขาจึงหาล่ามด้วย แล้วตอนนี้เขาเริ่มแตกมาเป็นบริษัทตัวกลางหาล่ามด้วย แต่ยังไม่เคยได้งานจากเขา เพราะคุยกันแต่เรื่องงานแปลเท่านั้น แล้วเขามีฝรั่งคนหนึ่งรับผิดชอบ เขาเขียนจดหมายมาแนะนำตัวว่างานบริษัทเขามีอะไรบ้าง เราตอบกลับไปว่าตอนนี้ไม่ค่อยทำงานแปล มักทำงานล่ามมากกว่า ถ้ามีอะไรก็ติดต่อได้แต่ก็ยังไม่เคยติดต่อมา

นอกจากนั้น ยังมีกรณีเพื่อนของเพื่อนติดต่อมา โดยมีบริษัทรับแปล คือ งานเป็นลักษณะได้สัญญามาจากบริษัทชาวอเมริกันขณะมีเรื่องการบังคับใช้สิทธิตามสิทธิบัตรยา (compulsory licensing) เขาต้องแปลงานและข่าวจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษเพื่อส่งให้บริษัทยาที่ต่าง

ประเทศ เขาจ้างเราในฐานะนักแปล แต่เราบอกว่าไม่ได้ทำงานแปล ตอนนี้นำแต่งงานล่าม หลังจากนั้นเขาโทรมาถามว่ามีงานล่าม งานล่ามเข้ามาที่บริษัทแปล แต่เราไม่ได้ทำให้เพราะเขาไม่ใช่มืออาชีพด้านงานล่าม เขาไม่ทราบว่ายี่ห้ออะไร เราบอกเขาไปว่าวันละ 10,000 บาทและล่ามต้องทำงาน 2 คน แต่เขาว่าแพง บอกว่าล่ามจ้างกันแพงขนาดนี้เลยหรือ ตอนนั้นเขาจ้างเราเป็นล่ามติดตาม

ข้อมูลคุณสมบัติและราคางานล่ามที่ตลาดต้องการ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์

วุฒิกการศึกษาไม่สำคัญ ประสบการณ์สำคัญ ประสบการณ์ไม่จำเป็นต้องมาก แต่อย่างน้อย ๆ น่าจะเคยทำมาบ้าง ยิ่งมากยิ่งดี

ทักษะหรือความเชี่ยวชาญอื่น ๆ เพศ ราคางาน

เพศไม่จำเป็น ราคาจำเป็นเพราะต้องเป็นไปตามงบประมาณ ที่ตามมาคือคุณสมบัติที่ต้องการ ยกตัวอย่างเช่น งานเอ็นจีโอ ราคาจำเป็นมาก เพราะระหว่างล่ามคุณภาพดีกับคุณภาพพอใช้ได้ค่อนข้างดี แต่หากราคาตรงกับงบประมาณ เขาจะเลือกล่ามพอใช้ได้ค่อนข้างดี เพราะงานเอ็นจีโอไม่ได้เกี่ยวกับเงิน ๆ ทอง ๆ เกี่ยวกับคอนเซ็ปต์ แต่เราไม่ได้พูดถึงเอ็นจีโอต่างประเทศเพราะเขามึนบ เราพูดถึงงานเอ็นจีโอในประเทศ ซึ่งมีค่าราคางานวันละ 2,000 บาทไปจนถึง 10,000 บาท

การสื่อสาร การมีความรู้ในหัวข้องานล่าม

การมีความรู้ในหัวข้องานจำเป็น แต่ไม่ได้หมายความว่าต้องเป็นคนจากงานนั้น หมายความว่าต้องเตรียมตัวจนมีความรู้ในงานนั้น ๆ ทักษะการสื่อสารจำเป็นมากที่สุด

ราคางานล่ามต่อวันที่ใช้อยู่ในปัจจุบันและราคางานล่ามต่อวันที่ท่านเห็นว่าควรจะเป็น

ขึ้นอยู่กับว่าล่ามระดับไหน ระดับอาจารย์ดววงทิพย์ สมัยก่อน ก่อนเราจะเรียนวันละ 20,000 บาท แต่ถ้าทำคนเดียววันละ 30,000 บาท อย่างเราระดับแบบเริ่มต้นก็วันละ 10,000 บาท แต่ว่าวันก่อนคุยกับคุณสมัครที่ให้เช่าเครื่อง เขาบอกว่าระดับมืออาชีพอยู่ที่ 12,000-15,000 บาทต่อวัน

สิ่งที่ท่านเห็นว่าเป็นจุดอ่อนของล่ามที่ทำงานอยู่ในตลาด ณ ปัจจุบัน

สำหรับล่ามเริ่มต้น ก็ต้องฝึกฝนจนกลายเป็นมืออาชีพ สำหรับมืออาชีพคือการรักษาคุณภาพของคุณ คือ ทักษะการทำล่ามไม่ได้ง่าย อาชีพนี้ต้องพัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลา

สิ่งที่ท่านเห็นว่าจำเป็นต้องเพิ่มเติมหรือมีมากขึ้นเพื่อปรับปรุงเพิ่มพูนประสิทธิภาพและคุณภาพล้ามในประเทศไทย

ล้ามเริ่มต้นก็ต้องพัฒนาทักษะตนเอง ล้ามมืออาชีพก็ต้องรักษาระดับ และอาจจะเกี่ยวกับเรื่องวัยด้วย อย่างล้ามมืออาชีพมีประสบการณ์ คิดว่าเป็นทักษะในการแก้ไขปัญหา อย่างล้ามใหม่ ๆ ก็อาจฝึกฝนแก้ปัญหาไป พอกลายเป็นมืออาชีพแก้มาระดับหนึ่งแล้วปัญหาเก่าก็หมดไป แต่เมื่อเริ่มมีอายุขึ้น ๆ อาจจะไม่สามารถหาวิธีแก้ปัญหามาแบบใหม่ เพื่อคงคุณภาพเดิมเอาไว้ ภาครัฐมีส่วนช่วย อย่างการที่คณะอักษรศาสตร์เปิดปริญญาโทการล้าม มีการฝึกอบรมที่เป็นระบบขึ้นมาอย่างน้อย ๆ ก็ช่วยผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพมากกว่าจะฝึกด้วยตัวเอง ก็มาฝึกที่สถาบัน มีล้ามที่มีประสบการณ์มากกว่ามาช่วยแนะนำแนวทาง แล้วเมื่อเป็นที่รู้จักกันดี ลูกค้าอาจจะวิ่งมาหาล้ามที่หลักสูตรแทนที่จะวิ่งไปหาบริษัทคนกลาง

ข้อมูลความพึงพอใจของสถานภาพช่องทางการหาล้ามในประเทศไทย ณ ปัจจุบัน

ท่านคิดว่า ณ ปัจจุบัน ช่องทางการหางานล้ามในประเทศไทยมีคุณภาพอยู่ในระดับใด

ช่องทางการหางานอยู่ในระดับปานกลาง แต่ที่ไม่ดีเลย คือ การผ่านบริษัทคนกลางเพราะเลือกอะไรไม่ได้เลยแม้กระทั่งเอกสารที่ส่งมาเพื่อที่จะมานั่งศึกษาก่อน

ที่ผ่านมา ท่านคิดว่าท่านไปทำงานล้ามที่ไม่ตรงกับความสามารถของท่านมากน้อยขนาดไหน โปรดระบุระดับ

เท่าที่ผ่านมา ไม่เคยรับงานอะไรแบบรู้สึกว่าจะทำไม่ได้ ทุกครั้งที่ทำงานล้ามคืองานใหม่ทุกครั้ง ยกเว้นจ้างโดยองค์กรเดิมที่เราอยู่แล้วว่าจะทำอะไร แต่ถ้าเป็นองค์กรใหม่ก็ใหม่ทุกครั้ง แต่เคยมีอยู่ครั้งหนึ่ง รับงานบริษัทขายอุปกรณ์กายภาพจะมาเปิดตัวในเมืองไทย มีเอกสารส่งมาผ่านบริษัทคนกลาง เอกสารที่ส่งมาเป็นแบบหมอล เพราะคนที่เข้าฟังเป็นหมอล เป็นนักกายภาพ เขาจะจำแนกกระดูกที่เท้าออกมาเป็นชิ้นไล่ขึ้นมาถึงสะโพกเราก็ต้องมานั่งท่องจำว่ากระดูกนี้ไหนมีกี่ข้อ แต่ว่าบริษัทส่งหมอลใหม่มาพบหนึ่งวันก่อนวันงาน มานั่งคุยกับเรา รู้สึกว่าเครียดแต่ด้วยความที่เราเตรียมตัวไป ก็ทำได้ดี อันนั้นคือเทคนิคที่สุดแล้ว

ปัจจุบันท่านคิดว่า ราคางานล้ามต่อวันที่เป็นอยู่เหมาะสมมากน้อยขนาดไหน

ถ้าเป็นงานเอ็นจีโอ ก็รู้สึกที่ดี แต่ถ้าเป็นบริษัท ก็ชั่วโมงละ 1,500-2,000 บาท วันหนึ่งอาจจะได้น้อยแต่ทำ 2 ชั่วโมงก็เสร็จแล้ว แต่ถามว่าอะไรที่ทำให้เรารู้สึกว่า มีคุณค่ากับชีวิตเรามากกว่า ก็คิดว่าเป็นล้ามให้งานเอ็นจีโอ ทุกวันนี้ทำได้โดยที่ไม่รู้สีกว่ามันน้อย รับได้ อาจจะไม่ได้อะไร

เป็นคุณค่าทางด้านจิตใจ แต่รู้สึกว่าการสนุกกว่า งานเอ็นจีโอเป็นอะไรที่เกี่ยวกับมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ ได้ไปดูคน เจอชาวบ้าน ชาวบ้านพาไปเดินป่า เคยมีเขาจ้างเราวันละ 2,000 บาท ไป 2 อาทิตย์ สนุกดี

3.1.2 ไม่ประสงค์จะเอ่ยนาม ล่า ม อิศ ระ / นั ก ข่า ว อิศ ระ

ข้อมูลความต้องการล่ามในตลาด

งานล่ามประเภทใด ที่ตลาดมีความต้องการ

งานประชุมสัมมนา

ล่ามประเภทใด ที่ตลาดมีความต้องการ โปรดระบุระดับความต้องการด้วย

คิดว่าเป็นล่ามพูดตามแต่ก็พูดยาก เพราะทุกคนจะเข้าใจว่าเป็นล่ามพูดพร้อมเช่น ให้เราแปลพร้อมกับผู้พูดแต่ไม่ให้เครื่องมือ เป็นต้นว่าให้ถือไมโครโฟนประกบกับพิธีกรและพูดพร้อมกัน หรือเข้าใจว่าล่ามจะต้องนำอุปกรณ์ล่ามไปเอง เป็นต้น

ล่ามภาษาใด ที่ตลาดมีความต้องการ โปรดระบุระดับด้วย

ตอนนี้ คือ ญี่ปุ่น เกาหลี และจีน

ข้อมูลช่องทางการหาล่าม

ปัจจุบัน การติดต่อหาล่ามหรือหางานของล่ามสามารถกระทำได้ด้วยวิธีการใดบ้าง โปรดระบุระดับด้วย

- ผ่านบริษัทนายหน้า
- ผ่านเพื่อนแนะนำ
- ผ่านเครือข่ายเพื่อนล่ามด้วยกัน มีการแนะนำให้เพื่อนล่ามที่เราคิดว่าเขาถนัดในหัวข้อนี้ และเพื่อนล่ามอาจเสนองานให้เราทำหากคิดว่าเราถนัดหัวข้อนี้ เป็นการสร้างกลไกอย่างไม่เป็นทางการ

ท่านทราบหรือไม่ว่า ปัจจุบัน ช่องทางการติดต่อล่ามในประเทศไทย มีกี่วิธี และมีวิธีการมากน้อยอย่างไร

เท่าที่ทราบคือผ่านบริษัทนายหน้า เพราะการทำสัญญาหรือเอกสารต่างๆ ในเรื่องการเงิน จะง่ายกว่า ที่เหลือก็มีผ่านเพื่อนและติดต่อองค์กรด้านการศึกษา

สิ่งที่ท่านเห็นว่ามีควมจำเป็นต้องมีในการคัดเลือกนำมาทำงาน โปรดระบุระดับด้วย
ต้องมีทักษะล่ามและความรู้ในหัวข้อนั้น ๆ

ปัญหาอุปสรรคสำคัญของการพิจารณาคัดเลือกนำมาทำงานในปัจจุบัน ตามความคิดเห็นของท่าน โปรดระบุระดับด้วย

การมีความรู้ความเข้าใจในหัวข้อ ทุกวันนี้ พูลล่ามที่มารวมตัวกันมีน้อยมาก ดังนั้น จึงดูเหมือนว่าทุกคนต้องทำงานล่ามได้ทุกหัวข้อ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วไม่ใช่

ท่านทราบหรือไม่ว่า ในต่างประเทศ เขามีช่องทางการติดต่อล่าม ด้วยวิธีการอย่างไรบ้าง
เท่าที่ทราบมีสมาคมวิชาชีพ บริษัทนายหน้า

ข้อเสนอแนะในมุมมองของท่านเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพช่องทางการติดต่อล่ามในประเทศไทย

น่าจะมืองค์กรล่าม อย่างไรก็ตาม ที่มีอยู่แล้วในขณะนี้เป็นการรวมกลุ่มกันเฉย ๆ ไม่ได้เป็นการช่วยพัฒนาศักยภาพล่าม มีความรู้ลึกว่าคนที่เก่งมาก ๆ ไม่อยากเสียเวลาฝึกคนรุ่นหลัง เพราะกลัวว่าจะมาเป็นคู่แข่งกับตัวเอง

ข้อมูลคุณสมบัติและราคางานล่ามที่ตลาดต้องการ

- มีความรู้ในภาษาที่ทำเป็นอย่างดี
- มีทักษะล่าม
- บางครั้ง ต้องยอมประนีประนอมกับราคา โดยเฉพาะในสภาพเศรษฐกิจตอนนี้ ราคาค่าเป็นเรื่องสำคัญ
- วุฒิมัธยมศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และเพศมีส่วนสำคัญ บางคนเคยอยู่เมืองนอก แต่อาจไม่ได้จบเมืองนอก หรือบางคนจบมหาวิทยาลัยจากต่างประเทศ จะมีภาษาดีกว่า เพราะถูกค่าให้ความเชื่อถือมากกว่า
- เพศเป็นปัจจัยเหมือนกัน เช่น ล่ามในพื้นที่ที่ต้องออกภาคสนามในสามจังหวัดภาคใต้ ถูกค้ำกำหนดว่าต้องการผู้ชายมากกว่า ดังนั้น ลักษณะงานมีส่วนกำหนดเพศของล่ามที่ต้องการใช้งาน

- สำหรับประสบการณ์ในการทำงาน หากเคยทำงานนั้นมาก่อนก็ดี ลูกค้าต้องการ แต่ประสบการณ์ไม่ใช่ปัจจัยที่มีความสำคัญลำดับแรกของลูกค้า ความสำคัญลำดับแรก คือ ภาษา
- ราคาเล่มเป็นปัจจัยในการเลือกเช่นกัน เราไม่รู้ราคาในตลาดจริง ๆ เป็นเท่าใด โดยเฉพาะเมื่อผ่านบริษัทตัวกลางหรือนายหน้า ในฐานะเล่ม จึงรู้สึกว่ราคาไม่เหมาะสมเท่าใดนัก

ราคางานเล่มต่อวันที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

เท่าที่ทราบคือ มีราคา 15,000-20,000 บาทต่อวัน แต่เล่มเด็ก ๆ จะถูกกดราคา

สิ่งที่ท่านเห็นว่าเป็นจุดอ่อนของเล่มที่ทำงานอยู่ในตลาด ณ ปัจจุบัน

1. คนทั่วไปคิดว่าเล่มต้องแปลได้ทุกหัวข้อ ทุกสาขาวิชา
2. เอกสารสำหรับเล่ม - ควรได้รับก่อนทำงาน ขณะนี้ หากได้มาก่อน 1 วันก็ถือว่าโชคดีมาก
3. อุปกรณ์ - ลูกค้าไม่เข้าใจ ผู้ประสานงานไม่เหมาะสม เล่มต้องมาจัดการกับเรื่องตั้ง อุปกรณ์เครื่องเสียงต่าง ๆ เอง เล่มต้องแก้ไขเองหากอุปกรณ์มีปัญหา ซึ่งไม่ใช่ความรับผิดชอบของเล่ม
4. ลูกค้าไม่เข้าใจว่าเล่มเป็นงานที่หนัก เพราะฉะนั้น เล่มจึงต้องมีคู่มือหรือต้องทำงานเป็นคู่ ขณะนี้ ลูกค้าต้องการจ้างเล่มคนเดียว โดยบอกว่ามีเงินพอจะจ้างเล่มคนเดียว บางครั้งเราต้องเข้าห้องน้ำหรือไปทำอย่างอื่น ก็ทำไม่ได้ ลูกค้าไม่เข้าใจการทำงานของเล่ม

สิ่งที่ท่านเห็นว่าเป็นต้องเพิ่มเติมหรือมีมากขึ้นเพื่อปรับปรุงเพิ่มพูนประสิทธิภาพและคุณภาพเล่มในประเทศไทย

1. จัดอบรมเล่มเฉพาะสาขาวิชา เช่น เล่มสายวิทยาศาสตร์ สายเศรษฐศาสตร์
2. น่าจะมีการออกไปรับรองเล่ม

ข้อมูลความพึงพอใจของสถานภาพช่องทางการหาเล่มในประเทศไทย ณ ปัจจุบัน

ท่านคิดว่า ณ ปัจจุบัน ช่องทางการหางานเล่มในประเทศไทยมีคุณภาพอยู่ในระดับใด

ไม่ค่อยพอใจ ขณะนี้ เราไม่ทราบว่าลูกค้าอยู่ที่ไหน เล่มอยู่ในฐานะตั้งรับ (Passive) มาก เล่มต้องรอให้ลูกค้าโทรมาหา บริษัทจัดการประชุมที่ต้องการเล่มมีไม่กี่บริษัท เราทำได้แค่ฝากชื่อไว้ แต่ไม่ทราบว่าบริษัทดังกล่าวจะเรียกเราหรือไม่ เราไม่มีข้อมูลลูกค้า ที่กล่าวมาเป็นเรื่องของคุณย์ประชุม

สำหรับองค์กรที่จัดประชุมของตัวเอง ปีหนึ่งอาจจะประชุมทีละครั้ง ในขณะที่กรณีของสหประชาชาติ เขามีคนของเขาอยู่แล้ว ดังนั้น จึงเป็นการยากที่จะแทรกเข้าไปในตลาด

ที่ผ่านมา ท่านคิดว่า ท่านไปทำงานล่ามที่ไม่ตรงกับความสามารถของท่านมากน้อยขนาดไหน โปรดระบุระดับ

ช่วงหลังนี้ค่อนข้างเยอะ เช่น แปลสายวิทยาศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ วิชาการมาก ๆ เช่น ความรู้ในการจัดทำงบประมาณแผ่นดิน ระบบน้ำเข้า-ส่งออก หรือสายการแพทย์

ปัจจุบันท่านคิดว่า ราคางานล่ามต่อวันที่เป็นอยู่เหมาะสมมากน้อยขนาดไหน
ไม่ค่อยเหมาะสม อยากบอกว่าไม่เหมาะสมเลย เพราะเป็นงานที่เหนื่อยมาก

3.2 ข้อมูลการสัมภาษณ์ลูกค้า 2 ท่าน

3.2.1 เนาวรัตน์ อุบล เลขานุการบริษัท บอดีแอฟชั่น (ประเทศไทย) จำกัด

งานล่ามประเภทใด ที่ตลาดมีความต้องการ

ล่ามการสัมมนาหรือการประชุมของบริษัทขนาดใหญ่ หน่วยงานราชการ หรือบริษัทเอกชนที่มีผู้ฟังเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ซึ่งต้องการล่ามมืออาชีพเพื่อป้องกันความผิดพลาด

ล่ามประเภทใด ที่ตลาดมีความต้องการ โปรดระบุระดับความต้องการด้วย

ขึ้นกับวัตถุประสงค์งาน ปกติ งานสัมมนาที่เคยไป เขาต้องการล่ามพูดพร้อมกันแล้วใส่หูฟัง

ล่ามภาษาใด ที่ตลาดมีความต้องการ โปรดระบุระดับด้วย

อันดับ 1 น่าจะเป็นภาษาไทย-อังกฤษ อันดับ 2 น่าจะเป็นภาษาไทย-ญี่ปุ่น

ข้อมูลช่องทางการหาล่าม

ปัจจุบัน การติดต่อหาล่ามหรือหางานของล่ามสามารถทำได้ด้วยวิธีการใดบ้าง โปรดระบุระดับด้วย

เท่าที่ทราบ จะทำโดยการใช้ค้นหาผ่านอินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์ไปสอบถามกับหน่วยงานที่ทราบว่าให้บริการล่าม เช่น ศูนย์ราชการต่าง ๆ มูลนิธิเครื่องนุ่งห่ม อินเทอร์เน็ตที่กล่าวไปแล้วข้างต้นคือการหา (Search) จากนั้น ค่อยไปคัดกรองเพื่อดูว่าหน่วยงานที่ให้บริการล่ามมีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด แล้วจึงเลือกติดต่อไป เช่น จากการหาข้อมูล เภพพบบริษัท ก.- บริษัท ข. และอื่น ๆ แต่เราเลือกติดต่อไปที่ศูนย์การแปลจตุฯ เป็นต้น

ท่านทราบหรือไม่ว่า ปัจจุบัน ช่องทางการติดต่อล่ามในประเทศไทย มีกี่วิธี และมีวิธีการมากน้อยอย่างไร

ช่องทางการติดต่อมีน้อยมาก เรียกได้ว่าถ้าเรายังไม่เคยเริ่มใช้บริการ เราจะไม่ทราบเลยว่าควรต้องทำอะไรและคิดว่าคนส่วนใหญ่เริ่มจากอินเทอร์เน็ตเหมือนกัน เคยทราบว่าสามารถติดต่อกับกระทรวงยุติธรรมที่ขึ้นทะเบียนล่าม แต่รู้สึกว่าช่องทางยากลำบากมาก เพราะเราไม่สามารถรู้ว่าหากต้องการอาทิตย์หน้า จะได้ว่ารายชื่อล่ามเลยหรือไม่ ไม่ทราบข้อมูลกระทรวงยุติธรรมว่ามีข้อมูลรายชื่ออยู่ในเว็บไซต์ด้วยหรือไม่ มีล่ามพร้อมกับเบอร์ติดต่อด้วยหรือไม่เพราะไม่เคยเข้าไปดู

สิ่งที่ท่านเห็นว่ามีมีความจำเป็นต้องมีในการคัดเลือกล่ามมาทำงาน โปรดระบุระดับด้วย

อันดับแรก คือประวัติการเป็นล่ามที่ผ่านมา เช่น เคยเป็นล่ามที่เกี่ยวข้องของเรื่องของแรงงาน เรื่องของสหภาพ แล้วก็ตัดสินใจเลือก แล้วพอมาเจอครั้งแรกก็จะดูต่อไปครั้งที่สองว่าสไตล์ของล่ามใช่ตามที่บริษัทต้องการหรือเปล่า บุคลิก และราคา

ปัญหาอุปสรรคสำคัญของการพิจารณาคัดเลือกล่ามมาทำงานในปัจจุบัน ตามความคิดเห็นของท่าน โปรดระบุระดับด้วย

ล่ามมีอาชีพค่อนข้างมีน้อย แหล่งให้บริการยังมีน้อยอยู่

ท่านทราบหรือไม่ว่า ในต่างประเทศ เรามีช่องทางการติดต่อล่าม ด้วยวิธีการอย่างไรบ้าง

ทราบว่าสามารถไปแจ้งที่หน่วยงานราชการได้ อย่างเช่น หากว่าเราทำนิติกรรมเกี่ยวกับเรื่องที่ดิน ก็แจ้งที่กรมที่ดินได้เลยว่าเราต้องการล่าม แล้วเขาก็จะติดต่อให้เลย เท่าที่ทราบเป็นจากประเทศออสเตรเลียกับเยอรมัน จะเป็นแบบอาชีพหลักที่แพร่หลายมากกว่าที่เมืองไทย คนเป็นล่ามจะมีเว็บไซต์ส่วนตัวที่เราสามารถค้นหาแล้วติดต่อล่ามได้โดยตรง

ข้อเสนอแนะในมุมมองของท่านเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพช่องทางการติดต่อล่ามในประเทศไทย

อยากให้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อที่ว่าหากองค์กรใดต้องการล่าม องค์กรนั้นจะหาล่ามได้จากไหนบ้างที่ให้บริการ และจะติดต่อล่ามได้ที่ไหน

ข้อมูลคุณสมบัติและราคางานล่ามที่ตลาดต้องการ

วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ทักษะความเชี่ยวชาญ เพศ ราคา

เพศไม่ใช่ข้อจำกัด ประสบการณ์จะสำคัญกว่า วุฒิการศึกษาไม่สนใจ เพราะว่าแต่ละประเทศไม่เหมือนกัน เรื่องประสบการณ์จะดูว่าที่ผ่านมาทำล่ามมากี่ปีแล้ว เช่น หากทำล่ามมา 10 ปี ก็จะถามว่าใน 10 ปี เคยแปลให้กับหน่วยงานไหนบ้าง แปลให้โรงพยาบาล เอกชน หรือว่าบริษัท เพราะโดยส่วนตัวคิดว่า ล่ามต้องการชั่วโมงบินเหมือนกับนักบิน ยังมีประสบการณ์เยอะก็จะเก่งมาก ๆ แล้วการที่ล่ามมีประสบการณ์เยอะทำงานเยอะก็หมายความว่าคุณภาพดีได้รับการจ้างต่อเนื่อง การศึกษาไม่ค่อยเน้นเพราะเคยเจอบางคนที่ยังจบปริญญาโท ภาษาอังกฤษ แต่ก็ไม่เหมาะกับการเป็นล่ามโดยตรง เทียบกับคนบางคนซึ่งไม่ได้จบปริญญาโทหรือว่าไม่ได้เรียนด้านภาษาเลย แต่อาศัยความสามารถด้านอื่น เขากลับทำหน้าที่ล่ามได้ดีกว่า ทักษะความเชี่ยวชาญอื่น ๆ ถ้ามีด้วยก็ดี เช่น ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า หรือมีความรู้เรื่องธุรกิจที่เกี่ยวข้องด้วย แก้ปัญหาเฉพาะหน้าเช่น เจอคนสองคนทะเลาะกัน ถ้าหากเป็นล่ามมือใหม่อาจจะนั่งอึ้ง ตกใจ หรือว่าถ้าเป็นประชุมสัมมนาพูด ๆ ไปไฟดับ จะทำอย่างไร ราคาล่ามที่ใช้ต่อวันเป็นปัจจัยบ้างแต่ไม่ใช่ตัวตัดสิน

ราคางานล่ามต่อวันที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

ล่ามอาชีพที่บริษัทจ้างตอนนี้ราคาไม่เกิน 20,000 บาทต่อวัน

ราคางานล่ามต่อวันที่ท่านเห็นว่าควรจะเป็น

ไม่ทราบว่าเป็นตลาดมีการตั้งราคากันอย่างไร แต่หากดูจากความสำคัญของล่ามแล้ว งานต้องพลาดไม่ได้ และงานล่ามต้องเครียดตลอดเวลาการประชุม ก็คิดว่า ไม่แพง งานบางงานถ้าจ่ายวันละ 20,000 บาท แต่หากไม่ทำอะไรเลย อาจจะรู้สึกแพงมาก

สิ่งที่ท่านเห็นว่าเป็นจุดอ่อนของล่ามที่ทำงานอยู่ในตลาด ณ ปัจจุบัน

บางครั้ง ล่ามไม่คุยความจริงกับเรา เราขอทราบข้อมูลพื้นฐานล่าม บางท่านมีความรู้สึกที่ว่าฉันเป็นล่าม คุณไม่มีสิทธิมาสัมภาษณ์ฉัน ทำให้บางทีเราคิดว่าเราหาล่ามถูกคนแล้ว แต่ในความเป็นจริงแล้ว ยังไม่ถูกกับงาน เช่น บางคน เราต้องการล่ามติดต่อสหภาพ เขาบอกว่าจะรู้ทุกอย่างเลย แล้วพอมาทำงาน เขากลับถนัดธุรกิจจะหว่งประเทศมากกว่า ซึ่งข้อมูลตรงนี้ถามว่าการ

ตัดสินใจเลือกเขาเพราะอะไร ก็เพราะว่าฟังจากข้อมูลที่เขาให้มา ทำให้รู้สึกว่าได้ข้อมูลตามความเป็นจริงจากล้าม

สิ่งที่ท่านเห็นว่าจำเป็นต้องเพิ่มเติมหรือมีมากขึ้นเพื่อปรับปรุงเพิ่มพูนประสิทธิภาพและคุณภาพล้ามในประเทศไทย

ไม่ทราบว่าล้ามมีใบประกอบวิชาชีพแบบแพทย์หรือวิศวกรหรือไม่ อยากให้มีเหมือนกับการไปขึ้นทะเบียนล้ามที่กระทรวงยุติธรรม ซึ่งจะทำให้คนจัดหาล้ามมีความมั่นใจมากขึ้น มีบัตรประจำตัวล้าม มีใบประกอบวิชาชีพ ควรจะมีหน่วยงานกลางที่ดูแลล้ามอาชีพ จริง ๆ จัง ๆ เพราะล้ามบางท่านทำงานเป็นงานพิเศษ บางท่านทำงานล้ามเป็นงานประจำ น่าจะรวมตัวกันเป็นกลุ่มแล้วได้รับการดูแลเหมือนสมาคมแพทย์แห่งประเทศไทย สมาคมวิศวกร ไม่แน่ใจว่ามีแล้วหรือยัง อยากให้เหมือนหน่วยงานกลาง แต่ไม่ใช่สมาคมอย่างที่เป็นอย่างนี้ เพราะขณะนี้ เวลาลูกค้าหาล้ามก็ต้องไปสองที่ ควรมีหน่วยงานกลางที่ไม่มีผลประโยชน์ สามารถให้คำแนะนำกับลูกค้าได้ด้วย เช่น หากโทรไปหาที่หน่วยงานกลางแล้วแจ้งว่าต้องการล้ามที่มีประสบการณ์ด้านกฎหมายแรงงาน หน่วยงานกลางควรแนะนำได้ว่าควรไปหาใคร เพราะหน่วยงานกลางจะต้องมีทะเบียนของล้ามแต่ละคน และมีประวัติของล้ามว่าผ่านอะไรมาบ้าง มีความชำนาญด้านไหน

ข้อมูลความพึงพอใจของสถานภาพช่องทางการหาล้ามในประเทศไทย ณ ปัจจุบัน

ท่านคิดว่า ณ ปัจจุบัน ช่องทางการหางานล้ามในประเทศไทยมีคุณภาพอยู่ในระดับใด
ยังพอใจน้อยมาก

ที่ผ่านมา ท่านคิดว่าได้ว่าจ้างล้ามมาทำงานแล้วที่ไม่ตรงกับความต้องการ มากน้อยขนาดไหน โปรดระบุระดับ

ไม่ค่อยมี แต่ที่ผ่านมาเคยมีเป็นงานเล็ก ๆ แล้วตอนนั้นที่เลือกครั้งแรกก็ใช้ปัจจัยเรื่องของราคาเข้ามาตัดสินใจด้วย ในระดับ 5,000-6,000 บาทต่อวัน หรือว่า 10,000 บาทต่อวัน

ปัจจุบันท่านคิดว่า ราคางานล้ามต่อวันที่เป็นอยู่เหมาะสมมากน้อยขนาดไหน

ไม่มีความเห็น เพราะไม่มีความรู้

3.2.2 ัญญา จิรธรรมธนากุล เจ้าหน้าที่นักวิชาการ โครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย

งานล่ามประเภทใด ที่ตลาดมีความต้องการ

คงต้องพิจารณาทั้งในเรื่องระดับความจำเป็นที่ต้องใช้ล่าม ประเภทของงาน และความถี่ของงานที่เข้ามา ตัวอย่างเช่น งานล่ามในที่ประชุมซึ่งจำเป็นต้องมีล่ามเป็นทางการ แต่เป็นงานที่ไม่ได้มีมาเป็นประจำ มีเป็นช่วงๆ นาน ๆ ครั้ง ไม่เหมือนอย่างในกรณีของมัลดีฟส์ จะมีโอกาสได้งานมากกว่า เพราะว่ามีนักท่องเที่ยวตลอดเวลา แต่ในแง่ความจำเป็น ก็ไม่ค่อยจำเป็นมากเพราะภาษามือก็สื่อสารกันได้ ล่ามที่จำเป็นจริง ๆ คืองานที่ต้องทำความเข้าใจให้รู้เรื่อง อีกตัวอย่างหนึ่งคือ งานล่ามขายสินค้า เพราะจำเป็น มิฉะนั้นจะไม่สามารถติดต่อธุรกิจให้เข้าใจตรงกัน

ล่ามประเภทใด ที่ตลาดมีความต้องการ โปรดระบุระดับความต้องการด้วย

คิดว่าล่ามพูดตามมากกว่า เพราะล่ามพูดทันที ใช้เฉพาะที่ นาน ๆ ต้องการสักครั้ง แต่ส่วนใหญ่ เวลาไปไหนที่ใช้ทั้งหมดคือล่ามพูดตามเป็นส่วนใหญ่

ล่ามภาษาใด ที่ตลาดมีความต้องการ โปรดระบุระดับด้วย

ล่ามภาษาจีนน่าจะสำคัญมาก สำหรับล่ามภาษาอังกฤษก็มีความต้องการแต่ตอนนี้มีการสอนในโรงเรียนแล้ว สามารถหาล่ามมาช่วยได้ แต่ล่ามภาษาจีนยังมีไม่มาก ล่ามภาษาอื่นที่สำคัญ คือ ภาษาเกาหลี และภาษาญี่ปุ่น เพราะฉะนั้นในอนาคต ล่ามภาษาจีนจะสำคัญเพราะเป็นตลาดใหญ่

ข้อมูลช่องทางการหาล่าม

ปัจจุบัน การติดต่อหาล่ามหรือหางานของล่ามสามารถกระทำได้ด้วยวิธีการใดบ้าง โปรดระบุระดับด้วย

เสาะแสวงหาคนเก่งภาษามาช่วย เนื่องจากคนเก่งภาษาควรมีสภาพแวดล้อมที่ทำให้เขาเก่งภาษา เช่น เคยเรียนภาษาหรือผ่านประสบการณ์ที่ทำให้เขาเก่งภาษา อีกทั้งเขาอาจมีเพื่อนฝูงหรือเพื่อนร่วมงานที่เก่งภาษาซึ่งถ้าเขาช่วยเราไม่ได้ ก็น่าจะแนะนำล่ามให้เราได้ เหตุผลอีกประการหนึ่ง คือ คนที่เก่งภาษามักจะรู้วิธีอธิบายให้คนฟังเข้าใจ เปรียบเสมือนกับผู้รู้เรื่องคอมพิวเตอร์ ก็จะใช้วิธีสอนคอมพิวเตอร์ว่าอะไรเรียกเป็นภาษาไทยอย่างไร ดังนั้น ถ้าเขาู้วิธี คนฟังควรจะได้รับประโยชน์มากกว่า

**ท่านทราบหรือไม่ว่า ปัจจุบัน ช่องทางการติดต่อล่ามในประเทศไทย มีกี่วิธี และมีวิธีการ
มากน้อยอย่างไร**

ไม่ทราบเลย ปัจจุบัน หากต้องการล่าม จะติดต่อที่คณะอักษรศาสตร์หรือศิลปศาสตร์
คือคณะที่สอนวิชาเอกภาษาอังกฤษ จะติดต่อไปช่องทางนั้น

สิ่งที่ท่านเห็นว่ามีควมจำเป็นต้องมีในการคัดเลือกล่ามมาทำงาน โปรดระบุระดับด้วย

ประสบการณ์ของล่าม โดยถือว่าใครเก่งก็เลือกคนนั้นก่อน เงินจะเป็นปัจจัยสุดท้าย คือ
ถ้างานจำเป็นก็ต้องจ่าย ต้องพิจารณาเอาคุณภาพไว้ก่อน

**ปัญหาอุปสรรคสำคัญของการพิจารณาคัดเลือกล่ามมาทำงานในปัจจุบัน ตามความคิด
เห็นของท่าน โปรดระบุระดับด้วย**

งานล่ามเป็นงานยาก มีศัพท์เทคนิคมาก บางครั้งถ้าศัพท์เทคนิคมากจะทำให้ล่ามแปล
ออกมาไม่ดี หรือบางครั้งไม่มีเอกสารให้ล่ามศึกษาก่อน หรือแปลสด เพราะหากเจอศัพท์ที่ล่ามไม่รู้
ก็ไม่รู้จะแปลไทยอย่างไรเหมือนกัน ซึ่งถึงแม้ว่าจะแปลสดทันที ก็ควรจะมีเนื้อหาและล่ามควรมี
โอกาสซักถามผู้รู้ก่อนว่าศัพท์เฉพาะตัวนี้เรียกว่าอะไร จะได้สื่อเข้าใจตรงกันและทำให้ผลงานออก
มาดี ไม่ใช่มาโทษว่าเป็นความผิดของล่าม บางที่เป็นสาเหตุอื่นด้วย บางครั้ง วิทยากรไม่ได้ให้
ข้อมูลมา หากแต่ได้ล่ามที่มีประสบการณ์สูงหรือเคยผ่านประสบการณ์ในเรื่องนี้มาก่อน ก็พอ
เข้าใจเนื้อหาหลัก ดังนั้น ถ้ามีงานแปลเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ก็จะเลือกล่ามที่จบคอมพิวเตอร์ เช่น
อาจารย์วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ที่มาจากต่างประเทศ เพราะเขาจะรู้ทั้งสองอย่าง

**ท่านทราบหรือไม่ว่า ในต่างประเทศ เขามีช่องทางการติดต่อล่าม ด้วยวิธีการอย่างไรบ้าง
ไม่ทราบ**

**ข้อเสนอแนะในมุมมองของท่านเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพช่องทางการติดต่อล่ามใน
ประเทศไทย**

มหาวิทยาลัยที่มีการสอนเรื่องนี้ควรทราบอยู่แล้วว่าจะมีการจัดงานอะไรบ้าง หรือ
มหาวิทยาลัยอาจจะมีรายการแล้วก็แจ้งไปยังหน่วยงานภาครัฐว่าเรามีการสอนล่ามแบบนี้ และมี
รายการว่าคนนี้เก่งทางด้านไหน หรือแจ้งว่ามหาวิทยาลัยสามารถแนะนำได้ เช่นกรณีล่ามที่มา
ทำงานนี้ คนที่มหาวิทยาลัยแนะนำ (เอ่ยชื่อล่าม) โดยไม่แนะนำคนของเขาเลยโดยบอกว่าคนที่เรา
ต้องการ คนของเขาความสามารถไม่พอ ซึ่งถ้ามหาวิทยาลัยต่าง ๆ ดำเนินการแบบนี้ได้ จะมี
ประโยชน์มาก

ข้อมูลคุณสมบัติและราคางานล่ำมที่ตลาดต้องการ

วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ทักษะการสื่อสาร เพศ ราคา

ไม่ดูที่วุฒิการศึกษา คนเก่งภาษาไม่จำเป็นต้องจบการศึกษาสูงๆ ก็ได้ เพราะบางคนศึกษาค้นคว้าเองอยู่ที่ความสามารถเฉพาะตัว ดังนั้น จะพิจารณาจากประสบการณ์และความสามารถของล่ำม ซึ่งสำคัญกว่า

สำหรับประสบการณ์การทำงานล่ำม คิดว่าประสบการณ์งานแปลหรือประสบการณ์งานล่ำม เป็น 2 ด้าน คือถ้าล่ำมมีความสามารถเคยแปลอย่างนี้มาก่อน ผ่านงานใหญ่และเป็นการติดต่อโดยตรงก็น่าจะเป็นคุณสมบัติที่ดี แต่บางครั้ง เราเคยเจอกรณีสมมุติว่าล่ำมผ่านงานใหญ่แต่เป็นล่ำมที่ผ่านบริษัทผู้จัดหาล่ำม เราก็ตอบยาก เพราะผู้จัดหาล่ำมจะเลือกเอาคนที่ราคาถูกไว้ก่อน ตอบยากเหมือนกัน กรณีทักษะ ความเชี่ยวชาญอื่น ๆ เช่น ทักษะการสื่อสาร มนุษย์สัมพันธ์ การมีความรู้ทางหัวข้องานที่จะเป็นล่ำม คิดว่ามีความรู้ในหัวข้องานที่จะแปลสำคัญกว่า

ราคางานล่ำมต่อวันที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

คือถ้าอัตราเขาใช้อย่างไรก็อย่างนั้น เพราะว่าถามเขาไปตรง ๆ เลยว่ามาตรฐานเขาใช้กันอย่างไร เพราะเราไม่ทราบ พออาจารย์ที่เป็นล่ำมเขาบอกว่ามาตรฐานเขา 15,000 ก็ขอต่อ 13,000 (เอ่ยชื่อล่ำม) บอกเขาคิด 13,000 คือเขาก็ให้อัตราต่ำสุดของเขามา เพราะเราเป็นราชการ เราก็ไม่ไปกดราคา จริง ๆ เหมือนว่ามันเป็นอาชีพเฉพาะทาง คือมันจะไปกดราคาไม่ได้ มาตรฐานอย่างไรก็ตามนั้น เพียงแต่เรากลัวโดนโกงมากกว่า แต่เนื่องจากเป็นล่ำมที่เราได้รับคำแนะนำมา มันก็ถูกต้องอยู่แล้ว เราก็ตกลงราคาตามตลาด

ราคางานล่ำมต่อวันที่ท่านเห็นว่าควรจะเป็น

ไม่มี เพราะไม่ทราบ เรามักบอกไม่ได้ว่าทำไมไม่ได้เยอะจัง

สิ่งที่ท่านเห็นว่าเป็นจุดอ่อนของล่ำมที่ทำงานอยู่ในตลาด ณ ปัจจุบัน

มันไม่เชิงเป็นความผิดของล่ำม เช่น เรามักบอกว่าเราเตรียมเอกสารให้ไม่ทัน เขามักบอกว่าเขาทำไม่ได้ เพราะมันทำให้เขาเสียชื่อได้ ซึ่งเราเข้าใจ การไม่มีเวลาเตรียมเพราะเจ้าของงานไม่สามารถหาให้ได้ทันจนทำให้ผลงานออกมาไม่ดี แล้วทำให้เหมือนกับว่าล่ำมไม่มีความสามารถจริง ๆ มันไม่ใช่ความผิดของล่ำม

สิ่งที่ท่านเห็นว่าจำเป็นต้องเพิ่มเติมหรือมีมากขึ้นเพื่อปรับปรุงเพิ่มพูนประสิทธิภาพและคุณภาพล่ามในประเทศไทย

จริง ๆ แล้ว คนที่จะให้หลักคิดนี้กับล่ามได้ต้องมาตั้งแต่อยู่ในห้องเรียนแล้ว ตลาดอยู่ตรงไหน ตอนนี้ ตลาดบูมเรื่องไอซีที (ICT) ก็ต้องให้ล่ามเรียนรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ เรียนรู้ศัพท์ว่าศัพท์นี้จะแปลอย่างไร คือ ต้องให้เข้าใจศัพท์แต่ละด้าน อาจารย์มหาวิทยาลัยต้องชี้แนะลงมา คืออย่างตอนนี้เรื่องไอซีทีที่สำคัญ ก็ให้เขาไปลงคอมพิวเตอร์ด้วย ให้อาจารย์ที่สอนคอมพิวเตอร์สอนเพื่อให้เข้าใจว่าศัพท์ภาษาไทยคืออะไร หรือถ้าเขาสนใจการตลาด อาจจะเป็นล่ามเฉพาะทาง รู้เกี่ยวกับเทคนิคทางด้านกฎหมาย กฎหมายก็เป็นล่ามอีกแบบหนึ่งที่มีภาษาเฉพาะ นักศึกษาที่จบมาต้องเคยเรียนวิชาพวกนี้ เมื่อแปลแล้ว ก็จะสามารถแปลได้ถูกใจ ซึ่งจะแก้ปัญหาคุดอ่อนที่บอกว่าไม่รู้เทคนิค และจะช่วยกันทั้ง 2 ฝ่าย ล่ามไม่เสียชื่อ ผู้ใช้บริการก็พอใจ

ข้อมูลความพึงพอใจของสถานภาพช่องทางการล่ามในประเทศไทย ณ ปัจจุบัน

ท่านคิดว่า ณ ปัจจุบัน ช่องทางการหางานล่ามในประเทศไทยมีคุณภาพอยู่ในระดับใด

ตอบยาก คิดว่ากรณีให้อาจารย์มหาวิทยาลัยแนะนำ ถือว่าเป็นช่องทางที่ดี อย่างเช่น เด็กเรียนการแปลอยู่ที่พระจอมเกล้าธนบุรี แล้วอาจารย์ของเด็กเป็นคนแนะนำว่า คนนี้เก่ง เป็นมืออาชีพ คือ มหาวิทยาลัยคงไม่ให้ตัวเองเสียชื่อ

ที่ผ่านมา ท่านคิดว่าได้ว่าจ้างล่ามมาทำงานแล้วที่ไม่ตรงกับความต้องการ มากน้อยขนาดไหน โปรดระบุระดับ

ส่วนใหญ่ไม่เชิงไม่ตรง แต่เป็นลักษณะแปลแล้วไม่ได้อย่างที่ต้องการ แต่คิดว่าเป็นประเด็นเกี่ยวกับการไม่รู้ศัพท์เทคนิค

ปัจจุบันท่านคิดว่า ราคางานล่ามต่อวันที่เป็นอยู่เหมาะสมมากน้อยขนาดไหน

ไม่ทราบเรื่องนี้ แต่เท่าที่เราจ่าย เราคิดว่ารับได้

3.3 ข้อมูลการสัมภาษณ์ตัวแทนบริษัทผู้จัดหาลำม 2 ท่าน

3.3.1 ดร. สืบศักดิ์ ศิริจรรยา ประธานและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร เซเปียนอินเตอร์เนชันแนล คอร์ปอเรชั่น

ข้อมูลความต้องการลำนในตลาด

งานลำนประเภทใด ที่ตลาดมีความต้องการ

ทุกประเภท มีตั้งแต่งานลำนพุดพร้อมและลำนพุดตาม ลำนโรงงาน ขึ้นอยู่กับเงื่อนราคาและภาษา ตลาดจะเป็นตัวกำหนดเงื่อนราคา เมื่อก่อน ตลาดเป็นของลำน แต่ขณะนี้เปลี่ยนไปแล้ว เพราะเนื่องจากกระบวนการแข่งขันที่ไร้คุณธรรม/จรรยาบรรณ

ลำนประเภทใด ที่ตลาดมีความต้องการ โปรดระบุระดับความต้องการด้วย

ในตลาด จะเป็นลำนพุดตามมากกว่า เช่น ลำนใช้ในการประชุมทางธุรกิจ (business meetings) ลำนตัวต่อตัว (escort) ลำนสำหรับไปซื้อของ ลำนที่ประชุม

ลำนภาษาใด ที่ตลาดมีความต้องการ โปรดระบุระดับด้วย

ลำนภาษาไทย-อังกฤษ

ข้อมูลช่องทางการหาลำน

ปัจจุบัน การติดต่หาลำนหรือหางานของลำนสามารถทำได้ด้วยวิธีการใดบ้าง โปรดระบุ

สื่อ เช่น อินเทอร์เน็ต สิ่งพิมพ์ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือการทำประชาสัมพันธ์ทางอิเล็กทรอนิกส์ ทำโบรชัวร์ จดหมายข่าว จดหมายแนะนำตัว อย่างไรก็ตาม ต้องตั้งคำถามคือสิ่งเหล่านี้มีผลในระดับไหน เพราะไม่มีอะไรดีในการชนะหัวใจลูกค้าเท่ากับการบอกต่อว่าลำนคนนีทำงานดี

ท่านทราบหรือไม่ว่า ปัจจุบัน ช่องทางการติดต่หาลำนในประเทศไทย มีกี่วิธี และมีวิธีการมากน้อยอย่างไร

วิธีที่ง่ายที่สุดคือโทรศัพท์คุยกันและบอกความต้องการว่าต้องการล่ามภาษานี้ ๆ วันนี้ ๆ สำหรับอีเมล ส่วนใหญ่จะเป็นการติดต่อกับลูกค้าเก่า ถึงกระนั้น ก็ต้องโทรศัพท์คุยอีกครั้ง หรืออาจเป็นการผสมผสาน 2 รูปแบบ อย่างอื่นไม่ได้ผล

สิ่งที่ท่านเห็นว่ามีควมจำเป็นต้องมีในการคัดเลือกล่ามมาทำงาน โปรดระบุระดับด้วย

อันดับสุดท้ายคือระดับการศึกษาของล่าม แต่สิ่งที่สำคัญ คือ รู้จักเขาเป็นการส่วนตัวไหม รู้จุดแข็งจุดอ่อนของเขาหรือไม่ เช่น รู้ว่าเป็นล่ามมือเก่า แต่อาจแปลตัวเลขไม่ได้ เป็นต้น ถ้าไม่เคยเลย จะใช้ใหม่ หรืออาจจะดูจากประวัติส่วนตัวของล่ามคนนั้น หรือไม่ก็ถามตัวล่ามเอง

ปัญหาอุปสรรคสำคัญของการพิจารณาคัดเลือกล่ามมาทำงานในปัจจุบัน ตามความคิดเห็นของท่าน โปรดระบุระดับด้วย

ไม่มีล่ามตรงตามความต้องการลูกค้า ลูกค้าต้องการล่ามเฉพาะทางที่ใช้ภาษาที่ต้องการ ซึ่งเป็นความต้องการเห็นจริงมากของลูกค้า ทั่วโลกอาจมีล่ามพูดพร้อม 300 คน แต่ลูกค้าต้องการล่ามที่รู้เฉพาะทางอีก ซึ่งทำให้กลายเป็นอุปสรรคใหญ่ ดังนั้น จึงคิดว่าเงื่อนไขของลูกค้าเป็นอุปสรรคใหญ่ ลูกค้าไม่เข้าใจความเป็นจริงของล่ามในตลาด ไม่ว่าจะเป็ภาษาไหนก็ตาม เช่น ลูกค้ามีความต้องการล่ามไทย-อังกฤษที่รัฐนิวเคลียร์ฟิสิกส์ ขอให้มาทำได้ใหม่ ซึ่งก็ไม่ได้แปลว่าคนที่มีความสามารถครบถ้วนจะทำได้ และไม่ได้แปลว่าเราไม่ให้โอกาสคน ๆ นั้นทำล่าม ข้อเท็จจริงก็คือคนที่มีคุณสมบัติครบอาจทำไม่ได้ คนที่ไม่เคยทำแล้วมาทำและทำได้เลยมี แต่น้อยมาก มีคนประเภทที่เกิดหลังจากทำงานไป 3 หรือ 5 นาที แต่คนฟังคิดว่าทำงานมาแล้วหลายปีเช่นกันแต่ไม่มีคน

ท่านทราบหรือไม่ว่า ในต่างประเทศ เขามีช่องทางการติดต่อล่าม ด้วยวิธีการอย่างไรบ้าง

เป็นการบอกต่อทั้งนั้น เบ็ชการบอกต่อปากต่อปาก ข้อมูลในไซเบอร์บางครั้งมันไม่จริงหรือเป็นไปไม่ได้ บางคนมีประวัติส่วนตัวยาวหลายหน้า แต่ถ้าไม่เราไม่เคยเห็นการทำงานจริง คำถามคือเราจะกล้าใช้ให้มาทำงานหรือไม่ เพราะฉะนั้น ต้องเป็นการบอกต่อแบบหนึ่ง กล่าวคือ ถ้าเราไม่เห็นด้วยตัวเอง ก็ต้องมีผู้อื่นบอกว่าเคยทำงานมาด้วยกันและทำงานได้ดี ช่องทางติดต่อล่ามในต่างประเทศก็ถือว่าช่องทางคือการบอกต่ออยู่ดี

ข้อเสนอแนะในมุมมองของท่านเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพช่องทางการติดต่อล่ามในประเทศไทย

ตอนยาก จริง ๆ เรามีอินเทอร์เน็ต 10 ปีแล้ว เราเปิดให้ผู้สนใจทำล่ามสมัครเข้ามา เรามีการจัดอบรมกับองค์กร หน่วยงานจัดหาล่ามต่าง ๆ มีการเปิดรับสมัครเพื่อคัดกรองหรือเพื่อจัดสอบ

ก่อนทำงานจริงเพื่อแบ่งระดับ แต่การจะทำอย่างนั้นให้ได้ดี จำเป็นต้องมีศักยภาพ มีเวลา มีทุน และคนที่จะได้จริงต้องเป็นเอกชนหรือกึ่งเอกชน

สิ่งที่อยากเห็น คือ อยากเห็นการรับรองวิชาชีพเหมือนการออกใบประกอบโรคศิลป์ ล่าม เป็นอุตสาหกรรมที่มีมูลค่านับพันล้าน แต่เรากลับไม่มีตัวเลขจริงๆ เอาจริงหรือไม่ว่างานล่าม/งาน แปลมีมูลค่าเท่าใด เมื่อไม่มีตัวเลข ก็ไม่มีการจัดการ

เพราะฉะนั้น เราต้องการองค์กรกลาง ที่มีรูปแบบ มีการทำงานที่เป็นระบบ แต่ทราบได้ที่ยังเป็นลักษณะของงานอาสา หรืองานราชการ องค์กรในทำนองดังกล่าวย่อมเกิดได้ยาก เพราะฉะนั้น สิ่งที่ทำได้ คือ มาตรฐานของเซเปียน (บริษัทของผู้ให้สัมภาระ) คุณมีมาตรฐานเท่ากับ มาตรฐานของเซเปียน คำถามก็คือสังคมจะยอมรับหรือไม่

ข้อมูลคุณสมบัติและราคางานล่ามที่ตลาดต้องการ

วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ ทักษะความเชี่ยวชาญ เพศ ราคา

กฎข้อแรกคือประสบการณ์อย่างน้อย 3 ปี แต่ไม่ต้องเอาจำนวนปีมาคูณกัน สำหรับล่าม 2 คน แนนอน คนที่มีประสบการณ์ย่อมเอาตัวรอดได้ดีกว่าคนไม่มีประสบการณ์ ประสบการณ์ 3 ปี ดังกล่าวต้องการหมายถึงการมีงานล่ามที่ประชุม ล่ามติดตามตัว พอสมควร

สำหรับวุฒิการศึกษาปริญญาตรีย่อมต้องมีอยู่แล้ว ความรู้เบื้องต้น คัพท์ต่าง ๆ บริบท ก็ต้องเข้าใจ กล่าวคือ รู้แต่ภาษาแต่ไม่มีก็ไม่ได้

ทักษะต่าง ๆ มากับประสบการณ์ การใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่น ไมโครโฟน การใช้เสียง ประสบการณ์การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ควรแปลอย่างไร ให้มีโทน ระดับภาษาที่ดี สามารถเล่นกับ ผู้ฟังได้หรือไม่หรือต้องเคร่งขรึม

เพศไม่สำคัญ แต่บางครั้งลูกค้าเป็นผู้กำหนด เช่น ลูกค้าต้องการล่ามผู้หญิง เพราะเป็น เรื่องของสตรี ต้องแปลเกี่ยวกับเสื้อชั้นใน หรือแปลเรื่องเรื่องรักร่วมเพศ ชายรักชายด้วยกันจะแปล ดีกว่า เพราะเข้าใจเนื้อหา บริบท

สำหรับราคาของล่ามทุกภาษายกเว้นภาษาไทย-อังกฤษ บริษัท (ของผู้ให้สัมภาระ) เป็นผู้ กำหนดทั้งสิ้น สำหรับภาษาไทย-อังกฤษ อัตรามีอยู่แน่นอนแล้ว แต่เราทำให้เป็นที่ยอมรับ

ค่าแปลล่ามพูดพร้อมภาษาอังกฤษ-ไทย เกรดเอเคยเท่ากับ 15,000 บาท แต่ปัจจุบัน ไม่ได้ แล้ว 10,000 บาทยังไม่ได้เลย เป็นอย่างนี้มาหลายปีเพราะการแข่งขันสูง มีการขกได้เข้มงวด

ล่ามเกรดบีราคาตั้งแต่ 10,000-12,000 บาท ล่ามเกรดซี 7,000-8,000 บาท ล่ามเกรดดี (D) แล้วแต่ชนิดของงาน เช่น งานแสดงสินค้า ล่ามชนิดนี้อาจได้ค่าจ้าง 4,000-5,000 บาท ซึ่งไม่ได้แปลว่าไม่เก่ง ส่วนล่ามประจำบูท จะมีอัตราอยู่ที่ 2,000-3,000 บาท ราคาขึ้นอยู่กับรูปแบบงาน

สำหรับราคาล่ามที่ควรจะเป็น ล่ามภาษาไทย-อังกฤษ คิดว่าราคา 1,000 เหรียญต่อวันน่าจะเป็นไปได้หากล่ามผู้ใหญ่ในวงการไม่แบ่งเป็นก๊กเป็นเหล่า เพราะเท่าที่ทราบ มีคนรับต่ำกว่า

สิ่งที่ท่านเห็นว่าเป็นจุดอ่อนของล่ามที่ทำงานอยู่ในตลาด ณ ปัจจุบัน

ล่ามไม่รู้ศักยภาพ ไม่รู้ความสามารถของตัวเอง ล่ามที่ดีควรทำงานได้หลายอย่าง แต่ถ้าไม่ถึงระดับนี้ ล่ามที่ดีต้องบอก ต้องมีสำเนียงชัด

สิ่งที่ท่านเห็นว่าเป็นต้องเพิ่มเติมหรือมีมากขึ้นเพื่อปรับปรุงเพิ่มพูนประสิทธิภาพและคุณภาพล่ามในประเทศไทย

ต้องมีองค์กรกลางที่คอยรับผิดชอบและยกสถานะของล่าม ต้องการให้ล่ามและนักแปลเป็นมืออาชีพ เป็นอุตสาหกรรมเหมือนประเทศที่เจริญแล้ว มีใบประกาศเหมือนใบประกอบวิชาชีพของทนายความ มีองค์กรวิชาชีพที่เป็นองค์กรวิชาชีพจริง ๆ ไม่ใช่หลอก ๆ

ข้อมูลความพึงพอใจของสถานภาพช่องทางการหาล่ามในประเทศไทย ณ ปัจจุบัน

ท่านคิดว่า ณ ปัจจุบัน ช่องทางการหาล่ามในประเทศไทยมีคุณภาพอยู่ในระดับใด

ล่ามส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นคนหางาน ผู้ต้องการล่าม คือ ลูกค้าและผู้ให้บริการเป็นผู้เดินมาหาเราเอง ดังนั้น การส่งจดหมาย อีเมลล์ หรือเอกสารแนะนำตัวต่าง ๆ สุดท้ายกลายเป็นขยะ ไม่เกิดประโยชน์อะไร ไม่มีน้ำหนัก จริง ๆ สามารถหาช่องทางได้หมด แต่จะเกิดเป็นตัวงานจริง ๆ น้อยงานจริง ๆ อยู่ที่การบอกต่อมากกว่า เพราะฉะนั้น สิ่งที่จะทำให้ได้งานคือความสามารถของคุณ เช่นเดียวกับการเป็นพิธีกร การจะได้ 50,000 บาท หรือ 150,000 บาท ขึ้นอยู่กับตัวคุณเอง

ที่ผ่านมา ท่านคิดว่าได้ว่าจ้างล่ามมาทำงานแล้วที่ไม่ตรงกับความต้องการ มากน้อยขนาดไหน โปรดระบุระดับ

น้อยมาก เพราะต้องคุยกันก่อน จึงรู้จักล่ามทุกคน รู้ขีดความสามารถและศักยภาพ รู้ว่ามีโอกาสทำไม่ได้แค่ไหนอย่างไร

ปัจจุบันท่านคิดว่า ราคางานล่ามต่อวันที่เป็นอยู่เหมาะสมมากน้อยขนาดไหน

ราคาปัจจุบันคือราคาเมื่อ 20 ปีก่อน ราคาในอดีตต่ำกว่านี้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ดังนั้น จึงควรปรับให้สูงขึ้นกว่านี้ได้แล้ว แต่ทำไม่ได้เพราะไม่มีความเป็นมิตรหรือมีมิตรระหว่างกันและกัน ไม่มีเอกภาพของคนในวงการ

3.3.2 จงจิต อรรถยุกติ ล่าม ที่ ประชุม และ ผู้ประสานงาน จัดหา ล่าม

ข้อมูลความต้องการล่ามในตลาด

งานล่ามประเภทใด ที่ตลาดมีความต้องการ

ล่ามที่ประชุม เพราะพูดจากตัวเองเป็นหลัก จากประสบการณ์ของตัวเอง 30 ปี โดยทำงานเชิงพาณิชย์จริง 20 ปี 10 ปีย้อนหลังไปตั้งแต่ปี 2540-2551 มีการจัดประชุมทุกวัน ต้องมีการประชุมอย่างน้อย 1 วันที่ใช้ล่ามพูดพร้อม ดังนั้น 10 ปีหลังนี้ ขอยืนยันว่ามีการใช้ล่ามที่ประชุม

ล่ามประเภทใด ที่ตลาดมีความต้องการ โปรดระบุระดับความต้องการด้วย

ล่ามส่วนใหญ่ที่คนหาคือล่ามที่ประชุม มีต่อเนื่องโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีปัญหาเศรษฐกิจ นับตั้งแต่ที่ธนาคารโลกและกองทุนการเงินระหว่างประเทศพยายามฟื้นฟูเศรษฐกิจไทยเมื่อปี 2549 มีความต้องการล่ามโดยตลอด

มีความต้องการล่ามพูดตามและล่ามติดตามตัวด้วย ซึ่งส่วนใหญ่จะเพื่อทำงานธุรกิจ

ล่ามภาษาใด ที่ตลาดมีความต้องการ โปรดระบุระดับด้วย

ภาษาอังกฤษ เนื่องจากเป็นภาษาสากล สำหรับภาษาอื่น มีภาษาญี่ปุ่น เดิมมีความต้องการมากกว่า แต่ขณะนี้ มีความต้องการภาษาจีนมากขึ้น ส่วนภาษาฝรั่งเศสมีความต้องการนาน ๆ ครั้ง เช่นเดียวกับภาษาสเปนและอารบิก

ข้อมูลช่องทางการหาล่าม

ปัจจุบัน การติดต่อหาล่ามหรือหางานของล่ามสามารถกระทำได้ด้วยวิธีการใดบ้าง โปรดระบุระดับด้วย

เปิดเว็บไซต์ ตอนนี้มีมาก สำหรับผู้ไม่เคยมีประสบการณ์ อาจเข้าไปติดต่อบริษัทจัดหาล่ามหรือบริษัทจัดหาอุปกรณ์หูฟัง บางครั้ง มีคนไปติดต่อเช่าอุปกรณ์และขอให้หาล่ามด้วย ซึ่งเขาก็ติดต่อเรามา อีกทางหนึ่งได้แก่ศูนย์ประชุมสิริกิติ์และศูนย์ประชุมสหประชาชาติ เราให้ชื่อเราไป เมื่อมีคนมาติดต่อ กรณีนี้ดิฉันทำมานาน จึงมีลูกค้าต่อเนื่องด้วยการอ้างอิงต่อ ๆ กันไป

ท่านทราบหรือไม่ว่า ปัจจุบัน ช่องทางการติดต่อล่ามในประเทศไทย มีกี่วิธี และมีวิธีการ มากน้อยอย่างไร

ดังที่กล่าวไปแล้ว คือ บริษัทจัดหาล่ามที่คอยจัดหาล่าม บริษัทอุปกรณ์หูฟัง และลูกค้าเก่า หลายรายที่ปีหนึ่ง ๆ ได้งาน 10 ครั้งต่อปี ดิฉันมีลูกค้าถาวรซึ่งทำให้มีงานประมาณ 1 ครั้งต่อเดือน สำหรับยุคนี้ ช่องทางน่าจะเป็นเว็บไซต์

สิ่งที่มีความจำเป็นต้องมีในการคัดเลือกล่ามมาทำงาน โปรดระบุระดับด้วย

การรู้จักคน ๆ นั้น รู้ว่ามีฝีมือดีพอ เพราะจะไม่กล้าแนะนำคนที่ไม่แน่ใจ เช่น ถ้าเป็นภาษา เยอรมันหรืออิตาลี ไม่กล้าบอกเด็ดขาด แต่ถ้าเป็นภาษาญี่ปุ่น ภาษาจีน ในการประชุมที่ใช้เราสามารถช่วยหาได้ ทั้งภาษาญี่ปุ่น ฝรั่งเศส สเปน

สิ่งที่จำเป็นคือเราต้องรู้จักระดับความสามารถของล่าม คุณสมบัติอื่นเป็นเพียงส่วน ประกอบ สำหรับล่ามอาชีพ การจะมาเป็นล่ามอาชีพ ก็ต้องมีคุณสมบัติดีอยู่แล้ว มิฉะนั้น ก็ไม่อยู่ในขอบข่ายที่จะมาเป็นล่าม ต้องมีคุณสมบัติอยู่แล้วในแง่ของการศึกษาและอื่น ๆ จึงจะเป็นล่ามได้

ปัญหาอุปสรรคสำคัญของการพิจารณาคัดเลือกล่ามมาทำงานในปัจจุบัน ตามความคิดเห็นของท่าน โปรดระบุระดับด้วย

งบประมาณของผู้จัด ผู้จัดรู้ว่าตัวเองต้องการใช้ล่ามแต่ (1) ไม่ได้จัดเตรียมงบประมาณให้เหมาะสมมากพอแต่อยากใช้ล่าม ซึ่งแนวโน้มที่กล่าวมานี้เพิ่มขึ้นในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2) ผู้จัดหาล่ามไม่มีความรู้ในการจัดหาล่าม ล่ามเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางไม่ใช่ผู้รู้ภาษา ดังนั้น จึงมีการเสนอราคาในระดับที่พอจ่ายได้ให้กับผู้รู้ภาษาแต่จริงๆ ไม่ใช่ล่าม เคยทราบว่ามีปัญหาถึงขนาดเชิญล่ามกลับ แต่เท่าที่ได้ยินคือเนื่องจากมีเงินน้อย ขอให้ล่ามก็พอแล้ว และ (3) ลูกค้าต้องการล่าม 2 คน แต่มีกรณีทำเป็นเอาญาติมานั่งด้วย เพื่อจะได้เห็นว่ามีล่าม 2 คนนั่งอยู่ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะในประเทศไทย ผู้ใช้บริการล่ามและผู้ให้บริการล่ามยังไม่ได้พัฒนาจนมีจิตสำนึกว่าต้องทำงานให้ได้ตามแนวทางที่สมควร ไม่สุกเอาเผากิน

สำหรับผู้เป็นล่าม เมื่อก่อนเคยเชื่อว่าเป็นเรื่องของพรสวรรค์ในการทำล่าม แต่ตอนหลังมีการพิสูจน์แล้วว่าเราสามารถฝึกคนได้ ดังนั้น จึงต้องเปิดโอกาสให้คนใหม่ ๆ มีโอกาสได้ฝึกงานจริง เพราะบรรยากาศการเรียนกับบรรยากาศการทำงานจริงต่างกันสิ้นเชิง

ท่านทราบหรือไม่ว่า ในต่างประเทศ เขามีช่องทางการติดต่อล่าม ด้วยวิธีการอย่างไรบ้าง

1. หน่วยงานจัดหาล่ามเอง
2. ผ่านบริษัทตัวกลางผู้จัดหาล่ามหรือผู้จัดการประชุม

ข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพช่องทางการติดต่อหาล่ามในประเทศไทย

ประเทศไทยยังไม่มีระบบกลไกที่ชัดเจน แม้แต่ตามศูนย์ประชุม ยังมีการเล่นพรรคเล่นพวก ติดกับกลุ่มหรือบริษัท เมื่อมีงานก็เรียกเฉพาะกลุ่มที่รู้จักเท่านั้น ไม่มีหน่วยงานกลางที่เป็นคนจัดหาให้โดยชัดเจน

ต้องเข้าใจให้ชัดเจนว่าล่ามเป็นสาขาวิชาหลักสาขาหนึ่งเหมือนแพทย์ ทนาย ล่ามต้องฝึกฝน ในระดับระหว่างประเทศ มีสมาคมล่ามระดับโลกอยู่ ซึ่งการประชุมใหญ่ ๆ ที่มีความสำคัญ และมีงบประมาณจะมีงานผ่านมาทางช่องทางนี้

ในประเทศไทย สมาคมนักแปลและล่ามเป็นหน่วยงานกลางที่คอยประสานงานให้ได้ แต่มีขีดจำกัด ไม่ได้ครอบคลุมล่ามทุกภาษา เช่น อารบิก เราก็กหาให้ไม่ได้ สมาคมมีความน่าเชื่อถือ เพราะสมาคมพยายามพัฒนาและเสนอตัวให้บริการ ดิฉันพูดได้ในฐานะที่อยู่นั่งอยู่ในสมาคมนี้ สมาคมนักแปลและล่ามมีการฝึกล่ามเช่นกัน เราเป็นศูนย์กลางในการจัดหาล่ามด้วยแต่ทำในลักษณะไม่หวังผลกำไร กล่าวคือ ล่ามที่ได้งานต้องจ่ายภาษีเอง ล่ามจ่ายเงินสมทบร้อยละ 10 ให้กับสมาคม แต่ไม่เกิน 2,000 บาทของรายได้ต่อครั้งหากสมาคมเป็นผู้จัดหางานให้

ข้อมูลคุณสมบัติและราคางานล่ามที่ตลาดต้องการ

สิ่งที่สำคัญที่สุดคือเราต้องมั่นใจว่าคุณคนนั้นทำได้ เนื่องจากเราเป็นอาจารย์สอนและฝึกล่าม ดังนั้น เราจึงเปิดโอกาสให้ลูกศิษย์เข้าสู่ตลาด กล่าวคือ เราทำหน้าที่เป็นล่ามหลัก ส่วนลูกศิษย์เป็นล่ามคนที่สอง แล้วเรารับผิดชอบ ซึ่งจะใช้กับรายลูกค้าที่ไว้ใจเรา เราต้องได้รับความไว้วางใจจากลูกค้า และไม่นำเสนอให้ใครเสียอย่างนี้ถ้าลูกค้าติดต่อเป็นครั้งแรก

เพศไม่มีความสำคัญ วุฒิการศึกษาปกติควรจบอย่างน้อยปริญญาตรี

สำหรับราคาล่ามต่อวัน มองว่า ให้ดูว่าล่ามสากลหรือสมาคมล่ามคิดในอัตรา 1 วัน 6 ชั่วโมงเท่าใด แล้วนำมาเปรียบเทียบว่าในประเทศไทยควรเป็นอย่างไร

ในยุโรป เวลาจัดประชุมที่ต้องมีหลายภาษา ดิฉันรู้ว่า 60 เปอร์เซ็นต์ของงบเป็นค่าล่าม แต่ลูกค้าไทยรับไม่ได้ ไม่เข้าใจ ไทยคิดว่าล่ามเป็นเพียงส่วนประกอบหนึ่งเท่านั้น ค่าล่ามมีมูลค่า เป็นสัดส่วนน้อยมากเมื่อเทียบกับงบทั้งหมด ระบบราชการเดิมที่คิดค่าล่าม 3,000 บาท ตอนนี้อยู่เป็น 6,000 บาทต่อวัน แต่สำหรับราคาล่ามโดยเฉลี่ยในตลาด ล่ามในระดับที่มั่นใจในคุณภาพได้ จะเริ่มที่ 12,000 บาทต่อวัน (6 ชั่วโมง) แต่ตอนนี้มีการทำราคาให้ต่ำ

สิ่งที่ท่านเห็นว่าเป็นจุดอ่อนของล่ามที่ทำงานอยู่ในตลาด ณ ปัจจุบัน

ประการแรกคือการเป็นล่ามโดยไม่ได้รับการฝึกอบรมและไม่มีความเข้าใจโดยชัดเจน
ประการที่สองคือการมีตัวแทนผู้จัดหาล่ามหรือการส่งเสริมให้มีการให้บริการในลักษณะดังกล่าว
ในที่นี่ ได้แก่ การส่งคน (ล่าม) ที่คิดว่าจะทำให้ได้ แต่กลับทำไม่ได้ ซึ่งทำให้เกิดความเสียหาย ไม่
ทราบว่าจะพูดอย่างไรเพราะมีการให้บริการและรับบริการ

สิ่งจำเป็นที่ต้องเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงเพิ่มพูนประสิทธิภาพและคุณภาพล่ามในประเทศไทย
ได้แก่

- การฝึกอบรม
- การสร้างความเข้าใจในเรื่องงานของล่ามให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพราะหลายคนคิดว่าล่ามเท่ากับ
มัคคุเทศก์นำเที่ยว หลายคนไม่เคยเข้าประชุมที่ต้องมีภาษามากกว่า 1 ภาษาและไม่ทราบ
ว่าล่ามทำงานอย่างไร
- สร้างความเข้าใจในเรื่องงานล่ามให้กับช่างเทคนิค กล่าวคือ อุปกรณ์ต้องดีพร้อม เสีย
ต้องไม่ก๊อง ต้องแบน เรื่องอุปกรณ์เป็นเรื่องสำคัญมากที่ต้องตรวจสอบ บางครั้งตรวจแล้ว
ก็ยังเกิดความบกพร่องจนได้ เป็นเพราะขาดความเข้าใจ เพราะฉะนั้น เวลาฝึกล่าม ล่าม
ต้องเข้าใจเรื่องความสำคัญในการตรวจอุปกรณ์ด้วย

ข้อมูลความพึงพอใจของสถานภาพช่องทางการหาล่ามในประเทศไทย ณ ปัจจุบัน

ณ ปัจจุบัน ช่องทางการหางานล่ามในประเทศไทยมีคุณภาพอยู่ในระดับใด

คิดว่ายังไม่ดี ควรเปิดโอกาสให้ตลาด เช่น สมาคมล่าม ยินดีเป็นตัวกลางในการจัดหาล่าม
ให้ ศูนย์ประชุม มีบริการล่าม แต่ในฐานะผู้ใช้ ไม่แน่ใจว่าผู้ใช้พอใจหรือยัง

ตัวดิฉัน ในฐานะผู้ให้บริการ เนื่องจากทำมา 30 ปี ในช่วง 15 ปีที่ผ่านมา อัตราเฉลี่ยมีงาน
เดือนละ 7 วัน บางปี 10 วันโดยเฉลี่ย ดังนั้น ในฐานะผู้ประกอบการอาชีพนี้ ดิฉันพอใจ

แต่ถ้าดูจากทั้ง 2 ฝ่าย ผู้ใช้บริการจากศูนย์ประชุมที่จัดหาล่าม อาจพอใจในระดับหนึ่ง การ
โทรมาที่บริษัทหุฟง หรือล่ามโดยตรงมีพอสมควรเหมือนกันแต่ยังไม่ดีพอ

ที่ผ่านมา ท่านคิดว่าได้ว่าจ้างล่ามมาทำงานแล้วที่ไม่ตรงกับความต้องการ มากน้อยขนาด ไหน โปรดระบุระดับ

มีเหมือนกัน เคยไปทำงานเกี่ยวกับอุปกรณ์เดินรถไฟฟ้าของซีเมนส์ ลูกค้ายืนยันจะใช้
บริการจากเรา เขาให้เอกสาร มีวิศวกรมาคอยอธิบาย ก็ผ่านไปได้อย่างดี แต่เป็นงานล่ามที่ยากที่สุด
งานดีเพราะเตรียมตัวมากแต่จริง ๆ แล้วไม่ค่อยถนัด

ส่วนใหญ่ในการประชุม เรื่องต่าง ๆ จะไม่ลงลึก นอกจากเป็นการฝึกอบรมเฉพาะทางที่ ข้อมูลจะลงลึกมาก แต่ล่ำมมีโอกาสเตรียมตัว ก่อนไปทำงานล่ำม ล่ำมต้องพูดให้เข้าใจว่าต้องการ การให้เอกสารก่อนทำงาน

งานล่ำมเป็นการเรียนรู้ การอ่านเรื่องเศรษฐศาสตร์ การเมือง สุขภาพ ถึงจุดหนึ่งทุกเรื่อง จะมาประสานกันเอง เช่น เรื่องการค้ามนุษย์ การใช้แรงงานต่างด้าว ภาวะโลกร้อน ทุกอย่าง เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตมนุษย์ ทุกอย่างจะมารวมกัน เพราะฉะนั้น ถ้าเราศึกษาเรื่องต่าง ๆ มากพอ จะ ช่วยได้

สมาคมล่ำมต่างประเทศ กำหนดให้คนที่จะมาเป็นสมาชิกสมาคมต้องทำงานล่ำม 200 ชั่วโมง มีสมาชิกให้การรับรองอย่างน้อย 2 คน เป็นกระบวนการที่ชัดเจน ซึ่งประเทศไทยยังไม่มีตรง นี้

ปัจจุบันท่านคิดว่า ราคางานล่ำมต่อวันที่เป็นอยู่เหมาะสมมากน้อยขนาดไหน

ราคาต่อวันคือตั้งแต่ 5,000 บาทขึ้นไปจนถึง 20,000 บาท แต่ดิฉันพอใจในอัตรากลาง ๆ คือ 12,000-18,000 บาทต่อวัน หากเกิน 6 ชั่วโมง/วัน ถ้าเป็นองค์กรที่ไม่หวังผลกำไร เราจะคิด 6 ชั่วโมง 12,000 บาทต่อคนต่อวัน ถ้าหน่วยงานสามารถจ่ายได้ ไม่ได้เดือดร้อน เราจะคิด 15,000 บาท ต่อวันต่อคน ส่วนครึ่งวันคิด 60 เปอร์เซ็นต์ของ 1 วัน สำหรับต่างจังหวัดและต่างประเทศไม่มีอัตรา ครึ่งวัน

3.4 ข้อมูล การ สัมภาษณ์ นักวิชาการ ด้าน ล่ำม 2 ท่าน

3.4.1 น้อย อินทรวัฒนา ล่ำม นักแปลอิสระ อาจารย์ผู้บรรยายล่ำม

ข้อมูลความต้องการล่ำมในตลาด

งานล่ำมลักษณะไหน ที่ตลาดมีความต้องการ

ทุกลักษณะ

ล่ำมประเภทใด ที่ตลาดมีความต้องการ โปรดระบุระดับความต้องการด้วย

ล่ำมพูดตามมีมากกว่าล่ำมพูดพร้อม พูดจากประสบการณ์ตัวเอง ด้วยการมองสังคมไทย ล่ำมพูดตามที่ใช้ในศาลหรือการตามคนที่มาตรวจเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับข้อตกลงสหภาพยุโรป ก็ ต้องมีล่ำมพูดตามติดตัวไป

ล่ามภาษาใด ที่ตลาดมีความต้องการ โปรดระบุระดับด้วย

โดยทั่วไป คือ ภาษาอังกฤษ-ไทย ในอนาคต เนื่องจากการขยายตัวของเศรษฐกิจโลก จะมีความต้องการภาษาจีน เกาหลี ญี่ปุ่น คิดว่าภาษาจีนมาแรงที่สุด

ข้อมูลช่องทางการล่าม

ปัจจุบันการติดต่อล่ามหรือหางานของล่ามสามารถกระทำได้ด้วยวิธีการใดบ้าง โปรดระบุระดับด้วย

มีปรากฏการณ์ใหม่ ๆ กล่าวคือ มีบริษัทจัดตั้งขึ้นมาเพื่อเสนองานล่าม โดยแนะนำตัวเองกับองค์การเอกชนหรือรัฐบาลว่าจะล่ามให้ แต่เป็นการทำเพื่อประโยชน์ของบริษัทเอง เอนักศึกษาจบภาษามาทำงานล่ามโดยไม่ได้มองคุณภาพ จึงเป็นข้อเสีย บริษัทเอกชนมีบทบาทในตลาดอย่างมาก ทำให้ลูกค้าจะเรียกใช้งานล่ามคุณภาพเมื่อมีเหตุจำเป็นจริงๆ

ในแง่ของล่าม ผู้อยากเข้าสู่ตลาด ก็จะไปทำงานกับบริษัทดังที่กล่าวไปแล้วในลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้เข้าสู่ตลาดได้โดยเร็ว

สำหรับตัวเอง ในเรื่องของงาน ตัวเองได้จากคนที่รู้จักเป็นการส่วนตัวหรือผ่านคนรู้จัก

ปัจจุบัน ช่องทางการติดต่อล่ามในประเทศไทยมีกี่วิธี และมีวิธีการมากน้อยอย่างไร

1. ติดต่อล่ามโดยตรง
2. ผ่านหน่วยงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับภาษาต่างประเทศ
3. ผ่านบริษัทเอกชนที่เสนอบริการล่าม
4. กรณีนี้สำหรับตลาดระหว่างประเทศมากกว่าตลาดไทย หากลูกค้าต้องการคุณภาพ จะวิ่งไปหาไออิค (AIIC) หรือสมาคมล่ามที่ประชุมนานาชาติเพราะมีรายชื่อ ซึ่งตรงนี้เป็นจริงมากสำหรับการประชุมนานาชาติ แต่เนื่องจากภาษาไทยไม่ใช่ภาษาต่างประเทศที่ใช้ในการประชุม ก็อาจใช้ช่องทางนี้น้อย แต่ถ้าบริษัทต่างประเทศที่อยู่นอกประเทศเช่น จีเอ็มหรือไอบีเอ็ม ต้องการคนแปลภาษาไทย อาจวิ่งหารายชื่อของไออิค ซึ่งเป็นการรับประกันคุณภาพในตัว

สิ่งที่ท่านเห็นว่ามีควมจำเป็นต้องมีในการคัดเลือกล่ามมาทำงาน

ผู้ทำงานล่ามต้องมีทักษะเรื่องล่าม หมายถึงฟังแล้วไม่ติดคำ แต่วิ่งไปหาความที่ต้องการสื่อสาร เป็นทักษะที่สำคัญของล่าม ในอดีต ต้องมีการแสดงความสามารถก่อน แต่เดี๋ยวนี้ไม่มี เป็น

เพราะทุกอย่างสมัยนี้เร็ว โลกาภิวัตน์ ขึ้นตอนต่าง ๆ ที่เคยมี จึงหายไปหมด เช่นบริษัทจัดหาล่ามเมื่อก่อนไม่มี

ปัญหาอุปสรรคสำคัญของการพิจารณาคัดเลือกล่ามมาทำงานในปัจจุบัน

ประการแรก คือ การใช้ราคาเป็นตัวตัดสิน หน่วยงานมีความต้องการใช้ล่ามแต่อยากเสียค่าใช้จ่ายล่ามน้อย ประการที่สอง คือ ระดับความสำคัญของงาน เช่น งานระดับประเทศ ระดับระหว่างประเทศ อาจคำนึงถึงคุณภาพมากขึ้น

ท่านทราบหรือไม่ว่า ในต่างประเทศ เรามีช่องทางการติดต่อล่าม ด้วยวิธีการอย่างไร

ต่างประเทศมีความชัดเจน กล่าวคือ มีการติดต่อคนที่เป็นสมาชิกสมาคมล่ามก่อน แต่เมื่อทราบว่าแพง ก็อาจติดต่อกลุ่มล่ามที่ไม่ได้เป็นสมาชิก เพราะฉะนั้น ก็จะติดต่อกับล่ามไม่ว่าจะเป็นสมาชิกไออิคหรือไม่ได้เป็น ปัจจุบัน ผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกมีบทบาทสูงขึ้นเพราะมีตลาดที่มีความต้องการระดับกลาง ๆ มีความสำคัญมากขึ้น และเพราะล่ามมีราคาถูกลงกว่า

เนื่องจากต่างประเทศมีสถาบันสอนล่ามทั้งที่เป็นเอกชนและของรัฐ ลูกค้าจึงอาจหาข้อมูลล่ามจากสถาบันเหล่านี้

ข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพช่องทางการติดต่อล่ามในประเทศไทย

- การมีอินเทอร์เน็ต สามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับล่ามจากบริษัทเอกชน
- ในเมืองไทย ไม่มีการแยกแยะระหว่างความรู้ภาษาและความรู้ล่าม ดังนั้น จึงมีการให้อาจารย์สอนภาษามาทำล่ามหรือให้อาจารย์ทางภาษาหาล่ามให้
- ควรติดต่อหน่วยงานของสหประชาชาติในการหาล่ามให้ เพราะด้วยประสิทธิภาพของหน่วยงานในลักษณะนี้ ทำให้สามารถหาล่ามที่ดีได้
- อาจสอบถามผู้เคยใช้ล่ามมาก่อน

ข้อมูลคุณสมบัติและราคางานล่ามที่ตลาดต้องการ

ควรจบอย่างน้อยปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการทำงาน ควรถามเจ้าของงานที่เคยใช้ล่ามว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับล่ามอย่างไร เพศไม่สำคัญ ทักษะ ควรเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับคุณนั้นๆ เช่นคอมพิวเตอร์ อะไรที่เกี่ยวข้องกับยุคและกาลเวลา ความรู้แต่ละยุคขึ้นอยู่กับวิวัฒนาการแต่ละยุค ควรถามคนเป็นล่ามด้วยว่าล่ามถนัดสาขาใด

ในแง่ของราคา ล่ามที่มีประสบการณ์สูงเคยทำงานมาเป็นเวลานาน อยากรู้ราคาที่เคยได้ในอดีต แต่ปัจจุบัน เป็นไปไม่ได้อีกต่อไป ล่ามที่มีทักษะ เมื่ออยากรู้ราคาเก่า จึงไม่ทำงาน ราคาปัจจุบันถูกมากเมื่อบริษัทจัดหาล่ามเข้ามามีส่วนร่วมในตลาด

ในอดีต ราคาล่าม 15,000-20,000 บาทต่อวันถือเป็นเรื่องปกติ แต่ปัจจุบัน จะมีการจ้างล่ามต่อวันในราคา 10,000 บาท แต่บางครั้ง ก็กรณีให้ล่ามทำงาน 2 คน หรือขอให้ทำคนเดียว ซึ่งไม่มีประสิทธิภาพเลย แต่คนรุ่นใหม่กลับกล้ารับเพราะต้องการเข้าสู่ตลาด และเมื่อไม่มีประสบการณ์ เมื่อเปรียบเทียบราคา จึงเห็นว่าราคา 10,000 บาทที่ได้รับการเสนอนั้น สูงแล้ว ราคาล่ามไม่ควรต่ำกว่า 15,000 บาท ต่อวัน

สิ่งที่ท่านเห็นว่าเป็นจุดอ่อนของล่ามที่ทำงานอยู่ในตลาด ณ ปัจจุบัน

หลายคน หมายถึง คนรุ่นใหม่เข้าสู่ตลาดโดยไม่ตระหนักเรื่องความแตกต่างระหว่างความรู้ภาษาและการรู้ความ หลายคนจึงเข้าไปทำงานโดยอาศัยภาษาเป็นตัวช่วย โดยคิดว่าการทำงานเป็นล่ามเพียงแค่เรียนภาษาก็ทำงานได้แล้ว ตรงนี้ควรต้องปรับเปลี่ยนมุมมองใหม่ ภาษาเป็นเพียงตัวช่วยเท่านั้น ล่ามต้องเข้าใจความหรือประเด็นที่ผู้พูดต้องการนำเสนอ การเตรียมตัวในหัวข้อของการทำงานมีความสำคัญมาก ประสิทธิภาพจะขึ้นอยู่กับการเตรียมตัว

สิ่งที่ต้องเพิ่มเติมหรือมีมากขึ้นเพื่อปรับปรุงเพิ่มพูนประสิทธิภาพและคุณภาพล่ามในประเทศไทย

ในแง่ของล่าม เพิ่มพูนสมรรถนะความรู้ในสิ่งที่ตนทำ

ในแง่ของผู้ใช้ล่าม ต้องรู้จักดูคุณภาพของล่ามให้เป็น ควรรู้สถานการณ์ในตลาด เพื่อตัดสินใจว่าคนเสนอล่ามราคาถูก/แพงมีความหมายอย่างไร กล่าวคือราคาแพงอาจมีคุณภาพมากกว่า เพื่อจะได้เลือกหรือชั่งได้ว่าจะเลือกอะไร อย่างไร

ข้อมูลความพึงพอใจของสถานภาพช่องทางการหาล่ามในประเทศไทย ณ ปัจจุบัน

ณ ปัจจุบัน ช่องทางการหางานล่ามในประเทศไทยมีคุณภาพอยู่ในระดับใด

ปัจจุบัน คุณภาพไม่มากเพราะต้องพึ่งกลไกตลาด แต่เนื่องจากกลไกตลาดเป็นของเอกชน ดังนั้น จึงมุ่งการทำกำไรเป็นหลัก เพราะฉะนั้น จึงจะเลือกจ้างล่ามในราคาต่ำที่สุด

ที่ผ่านมา ท่านไปทำงานล่ามที่ไม่ตรงกับความสามารถของท่านมากนักน้อยขนาดไหน

หากต้องไปทำงานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์จะชัดเจนมาก เพราะความมั่นใจและประสิทธิภาพจะลดลงชัดเจน แต่จะไม่เกิดปัญหาถ้าทำเรื่องสังคมศาสตร์

ปัจจุบันท่านคิดว่า ราคางานล่ามต่อวันที่เป็นอยู่เหมาะสมมากน้อยขนาดไหน

คิดว่าไม่ค่อยเหมาะสม แต่คนใช้ล่ามไม่มองจากพื้นฐาน เช่น มีการเสนอราคาวันละ 10,000 บาท ซึ่งมีผลทางจิตวิทยา กล่าวคือถ้ารับงาน ล่ามก็ไม่อยากทำ ทำให้มีผลต่อการเตรียมตัวไปทำงาน ค่าตอบแทนน้อย อาจไม่มีแรงจูงใจมากพอในการเตรียมตัว เป็นต้น

3.4.2 ดร. สิริวรรณ จุฬารัตน์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส ภาควิชาภาษาตะวันตก ก ค ณ ะ อัก ษ ร ศ า ส ต ร์ จุฬ า ฯ ล่า ม ที่ ป ระ ชุ ม

ข้อมูลความต้องการล่ามในตลาด

งานล่ามประเภทใดที่ตลาดมีความต้องการ

ในประเทศไทย คิดว่าตลาดมีความต้องการงานล่ามทุกอย่างในหลักสูตรอักษรศาสตร์ที่เปิดปริญญาโท ปัจจุบัน ประเทศไทยเน้นการเป็นศูนย์กลางการจัดการประชุม (MICE) และมีห้องประชุมที่มีประสิทธิภาพแล้ว เราไม่ได้ขายการท่องเที่ยวแบบท่องเที่ยว เราต้องการให้คนมาประชุม ดังนั้น ล่ามที่ประชุมก็เป็นที่ต้องการ หากแต่ล่ามในไทยจะมีคุณภาพสูงที่จะทำงานดังกล่าวหรือไม่หรือเพียงแต่ว่าจัดพื้นที่ให้ล่ามต่างประเทศมาทำงานในเมืองไทย หลักสูตรนี้จะสร้างความพร้อมให้ล่ามในประเทศไทยเองสามารถทำงานมีประสิทธิภาพ เพราะฉะนั้น ล่ามในที่ประชุมมีความจำเป็น

สำหรับล่ามพูดตาม คิดว่ามีความต้องการเช่นกัน เช่น ล่ามชุมชน คนมักมองแยกว่าล่ามที่ประชุมเหมือนมีคุณภาพมากกว่าล่ามชุมชน แต่จริง ๆ แล้ว งานล่ามชุมชนที่มีประสิทธิภาพ บางครั้งล่ามที่ประชุมบางคนยังทำไม่ทัน เพราะเคยพบที่ล่ามเป็นสมาชิกของ (ชื่อสมาคม) ก็ไปทำงานเป็นล่ามชุมชน คือออกไปติดตามคนไปชนบท แล้วหัวข้อที่ทำก็เป็นหัวข้อที่ยากเหมือนกัน ไม่ใช่หัวข้อที่มีอสมัครเล่นจะทำได้

ล่ามประเภทใด ที่ตลาดมีความต้องการ โปรดระบุระดับความต้องการด้วย

ในประเทศไทย ล่ามพูดตามจะใช้มากกว่าในเรื่องการเจรจาธุรกิจอาจจะไม่ใช่ แต่หากเป็นงานเล็กๆ เขาจะเอาล่ามพูดตาม เพราะในเมืองไทยยังมองว่าล่ามพูดตามราคาถูกกว่าล่ามพูดพร้อม ถูกในลักษณะที่ว่าไม่ต้องเสียค่าเช่าอุปกรณ์

ล่ามภาษาใด ที่ตลาดมีความต้องการ โปรดระบุระดับด้วย

ล่ามภาษาอังกฤษเป็นอันดับ 1 ล่ามญี่ปุ่นเป็นอันดับ 2 และต่อไปอาจเป็นภาษาจีน ไม่น่าแปลกใจเพราะไม่ได้อยู่ในวงการ หรืออาจเป็นภาษาเกาหลีเนื่องจากเป็นเรื่องการซื้อวัฒนธรรม แต่เนื่องจากเราไม่มีคนเก่งภาษาเกาหลี จึงยังต้องใช้ภาษาอังกฤษในการเจรจา คนประเทศอื่นก็ยังสามารถสื่อสารผ่านภาษาอังกฤษ แม้แต่คนฝรั่งเศสก็ยังใช้ภาษาอังกฤษ

ข้อมูลช่องทางการล่าม

ปัจจุบัน การติดต่อล่ามหรือหางานของล่ามสามารถกระทำได้ด้วยวิธีการใดบ้าง โปรดระบุระดับด้วย

ถ้าเป็นล่ามที่ประชุม ปัจจุบัน มีบริษัทตั้งขึ้นมามากเพื่อประสานงานกับภาครัฐและภาคเอกชนในการจัดหาล่ามให้ ซึ่งบริษัทเหล่านี้ ล่ามอาจจะเป็นผู้ก่อตั้งเองหรือไม่ก็ได้ ช่องทางอื่นได้แก่ธุรกิจเกี่ยวกับการจัดการประชุม สมาคมวิชาชีพ และติดต่อส่วนตัว

ท่านทราบหรือไม่ว่า ปัจจุบัน ช่องทางการติดต่อล่ามในประเทศไทย มีกี่วิธี และมีวิธีการมากน้อยอย่างไร

หากเป็นล่ามที่ประชุมคงจะผ่านองค์การต่างประเทศ แต่สำหรับหน่วยงานต่างประเทศที่มาจัดประชุมในเมืองไทย โดยมีผู้ร่วมจัดประชุมอยู่ในเมืองไทยด้วยก็คงให้ทางเมืองไทยเป็นคนจัดหาล่าม ซึ่งจะผ่านทางหน่วยงานราชการหรือเอกชนในเมืองไทย

อีกช่องทางหนึ่ง คือ ผ่านทางเว็บไซต์ ถ้าเป็นภาษาต่างประเทศต่าง ๆ ก็มักผ่านหน่วยงานของประเทศนั้น ๆ ที่ตั้งอยู่ในเมืองไทย เช่น สถานทูต สมาคมฝรั่งเศส สำนักงานทูตพาณิชย์ และหน่วยงานเหล่านี้ขึ้นทะเบียนล่ามไว้ บางคนเขามาขออนุญาตนำชื่อเราไปใส่ด้วย

สิ่งที่ท่านเห็นว่ามีมีความจำเป็นต้องการในการคัดเลือกล่ามมาทำงาน โปรดระบุระดับด้วย

ประการแรกคือ ต้องรู้ประวัติล่ามคนนั้นว่าล่ามมีประสบการณ์อย่างไร ผลงานที่เคยเห็น เพราะเขาอาจไม่สามารถขอให้ล่ามมาสาธิตให้ดู แต่การพูดคุยกัน จะทราบเลยว่าเราจะทำงานให้เขาได้หรือไม่ ขณะเดียวกัน ตัวแปรเช่นราคางานมีความสำคัญในบางครั้ง เขาอาจพอใจทั้งหมด แต่ว่าจ้างไม่ได้เพราะงบประมาณไม่พอ

ปัญหาอุปสรรคสำคัญของการพิจารณาคัดเลือกล่ามมาทำงานในปัจจุบัน ตามความคิดเห็นของท่าน โปรดระบุระดับด้วย

ปัจจุบัน วงการล่ามมีการแข่งขันกันสูง แล้วคนไม่ทราบว่าคุณภาพคืออะไร สิ่งสำคัญคือการจัดการประชุมนี้คอยากได้ล่ามแต่ไม่ได้ประเมินงบล่ามไว้ในงบประมาณ หรือบางครั้งประเมินไว้ในงบประมาณ แต่เห็นว่างบประมาณที่มาใช้กับงานล่ามสูง จึงทำให้ไม่อยากใช้ล่าม แต่บางคนเห็นว่าคุ้มทุนก็ทำ อีกประเด็นหนึ่งคือ คนไม่รู้ว่าจะติดต่อใคร

ท่านทราบหรือไม่ว่า ในต่างประเทศ เขามีช่องทางการติดต่อล่าม ด้วยวิธีการอย่างไรบ้าง

ผ่านทางสมาคมวิชาชีพ แต่ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับว่าเป็นล่ามภาษาใด และผ่านองค์กรต่างๆที่จำเป็นต้องใช้ล่ามซึ่งอาจมีล่ามอยู่ในรายชื่อของตนเอง และหากล่ามที่ขึ้นทะเบียนไว้ไม่สามารถทำงานได้ ก็แนะนำคนอื่น ถ้าเป็นล่ามในศาล ศาลก็ขึ้นทะเบียนล่ามไว้ หรือหากเป็นทางด้านสาธารณสุข โรงพยาบาลก็ขึ้นทะเบียนไว้ ถ้าเป็นล่ามในกระทรวง ล่ามติดตามผู้นำทางการเมือง กรณีนี้ ต้องจ้างเป็นล่ามประจำ เช่น ล่ามประธานาธิบดีฝรั่งเศส ล่ามรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ

ข้อเสนอแนะในมุมมองของท่านเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพช่องทางการติดต่อล่ามในประเทศไทย

ล่ามรุ่นใหม่อาจต้องมีเว็บไซต์ตัวเอง

ข้อมูลคุณสมบัติและราคางานล่ามที่ตลาดต้องการ

วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงานล่าม ทักษะความเชี่ยวชาญ เพศ ราคา

สิ่งที่คนมองคือมองว่าคุณงานด้านไหน คนจ้างอยากให้ล่ามทำงานอย่างมีคุณภาพ จึงคาดหวังว่าต้องมีประสบการณ์ แต่บางครั้ง เขาไม่ทราบว่ามีกรมกเม็ดเข้าไปได้ โดยมีทั้งล่ามมีประสบการณ์และไม่มีประสบการณ์ปนเปเข้าไป ดังนั้น เมื่อผู้จ้างไปพบขณะทำล่าม ก็คิดว่าเขาโง่

วุฒิการศึกษาคิดว่าควรปริญญาตรีเป็นอย่างน้อย ทักษะและความเชี่ยวชาญอย่างอื่นเป็นเรื่องจำเป็นเช่นกัน ล่ามเองต้องมั่นใจว่าตนทำเรื่องนี้ได้หรือสามารถแก้โจทย์ได้ เช่นเมื่อต้องทำงานด้านการเกษตร ก็ต้องทำการบ้านและทำอย่างมั่นใจ หรือทำเรื่องกฎหมายแพทย ที่เป็นเรื่องเฉพาะ ก็ต้องมั่นใจ ไม่ใช่เราต้องเป็นแพทย์ ไม่ใช่ต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญ แต่ต้องแก้โจทย์ได้ เมื่อต้องทำงานเฉพาะด้าน

มนุษย์สัมพันธ์จริง ๆ แล้วจำเป็น แต่คนมักไม่คิดถึง เพราะคิดว่างานล่ามไม่จำเป็นต้องมีมนุษย์สัมพันธ์ ไม่ได้มาทำเป็นประชาสัมพันธ์ ไม่ได้เอามาเป็นฝ่ายบุคคล แต่ในสถานการณ์งาน

ล่ามโดยเฉพาะล่ามพูดตาม ล่ามจะเป็นผู้เชื่อมระหว่างคนสองคน หรือคนสองกลุ่ม ล่ามจะเป็นคนรู้เร็วที่สุดว่ามีอะไรเกิดขึ้น ถ้าล่ามไม่สนใจเรื่องมนุษยสัมพันธ์ จะทำงานยาก เคยเห็นล่ามหลายคนที่ได้งานอย่างสม่ำเสมอกับบางองค์กร เพราะว่าองค์กรพอใจกับมนุษยสัมพันธ์ของล่ามคนนี้

เพศไม่สำคัญเลย

ราคางานล่ามต่อวัน ที่ใช้อยู่ปัจจุบัน คือ 10,000 บาทต่อวัน แต่คิดว่าควรเป็น 15,000-20,000 บาทต่อวัน

สิ่งที่ท่านเห็นว่าเป็นจุดอ่อนของล่ามที่ทำงานอยู่ในตลาด ณ ปัจจุบัน

จุดอ่อนของล่าม คือ ส่วนตัวคิดว่ามีการแข่งขันสูงในการหางาน คนเข้าใจว่าล่ามทำงานวันละ 10,000 บาทและ 1 ปีมี 365 วัน จากนั้น ก็นำตัวเลขมาคูณกันทันทีก่อนจะสรุปว่าล่ามได้เงินดี คือ คนที่เข้ามาอยู่ในวงการล่ามใหม่ ๆ จะตื่นกับยอดเงินที่ได้ แต่เขาไม่ทราบว่ามันเป็นอาชีพอิสระที่ต้องสร้างหลักประกันให้กับตน และเป็นอาชีพที่ต้องขวนขวายหาความรู้อยู่ตลอดเวลา เพราะฉะนั้น จึงต้องลงทุนในเรื่องอื่น ๆ เช่น เรื่องหนังสือ เรื่องหาความรู้ทั้งหลาย ซึ่งเป็นค่าใช้จ่าย

สิ่งที่ท่านเห็นว่าเป็นต้องเพิ่มเติมหรือมีมากขึ้นเพื่อปรับปรุงเพิ่มพูนประสิทธิภาพและคุณภาพล่ามในประเทศไทย

ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับบริษัทนายหน้า เราไม่สามารถกำหนดราคางานของตัวเองได้ ต้องยอมรับในราคาที่เขาไปเจรจา คือ มีผลประโยชน์ตัวอื่นบวกเข้าไป เช่น ใช้เช่าอุปกรณ์ และต่าง ๆ กล่าวคือ จะมีค่าใช้จ่ายบวกเข้าไปก่อน ค่าบวกของคนอื่นก็คือค่าลบของล่าม คนที่เพิ่งเริ่มทำงานล่ามหรือคนที่ไม่มีอำนาจต่อรอง ก็จะยอมรับราคานี้

ข้อมูลความพึงพอใจของสถานภาพช่องทางทางการหาล่ามในประเทศไทย ณ ปัจจุบัน

ท่านคิดว่า ณ ปัจจุบัน ช่องทางการหางานล่ามในประเทศไทยมีคุณภาพอยู่ในระดับใด

มีช่องทางแต่ต้องผ่านนายหน้าเท่านั้น ถ้าถามว่าช่องทางหายากไหม คิดว่าสำหรับคนที่อยากเป็นล่าม หาไม่ยากนัก

ที่ผ่านมา ท่านคิดว่า ท่านไปทำงานล่ามที่ไม่ตรงกับความสามารถของท่านมากน้อยขนาดไหน โปรดระบุระดับ

ช่วงต้นๆ รู้สึกเช่นกันเพราะเป็นมือใหม่ ไม่ทราบว่าต้องทำยังไง ต้องบอกว่าการเข้ามาสู่วงการล่าม ไม่ได้เข้ามาเพราะชอบ แต่ตอนต้นที่ตัดสินใจเข้ามา เพราะว่าคณะอักษรศาสตร์จะเปิดหลักสูตรล่าม แล้วเราคิดว่า ถ้าภาษาฝรั่งเศสต้องเป็นภาษาที่ต้องสอนอยู่ในหลักสูตร ก็จะต้องมี

อาจารย์ที่เป็นมืออาชีพ คือต้องเป็นล่ามอาชีพด้วย ก็เลยสนใจในเรื่องนี้ ตอนที่อยู่ฝรั่งเศสเรียนปริญญาโท-เอก เคยทำงานให้กับองค์กรเอ็นจีโอเช่นกัน ทำงานภาคการเกษตร รู้สึกว่างานล่ามเป็นงานสำคัญที่จะเชื่อมต่อ ต้องพัฒนาต่อ

งานไม่ได้ตรงแต่ว่าแก้ปัญหาได้ คือทราบว่าจะต้องแก้ปัญหายังไง งานล่ามนี้ไม่มีใครรู้ว่าเราจะได้งานอะไร แม้แต่เรื่องสิทธิมนุษยชน เรื่องสิทธิสตรี ต้องทำหมด คือคนเป็นล่ามต้องทำงานทุกอย่างได้หมด

ปัจจุบันท่านคิดว่า ราคางานล่ามต่อวันที่เป็นอยู่เหมาะสมมากน้อยขนาดไหน

ในแง่ตัวเอง รับได้ ถือว่าเหมาะสม

3.5 ข้อมูลการสัมภาษณ์สมาชิกสมาคมที่เกี่ยวข้องกับล่ามในประเทศไทย 2 ท่าน

3.5.1 ผศ. ดร. ดำรงค์ศักดิ์ บุลยเลิศ ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ สมาชิกสมาคม
ล่ามไทย

ข้อมูลความต้องการล่ามในตลาด

งานล่ามประเภทใด ที่ตลาดมีความต้องการ

ประการแรก รัฐบาลไทยพยายามส่งเสริมให้เมืองไทยเป็นที่ประชุมนานาชาติ ซึ่งย่อมต้องการล่ามที่ประชุม ประการที่สอง คือ บริษัทต่างชาติในประเทศไทย ทุกองค์กรต้องมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ดังนั้น เรื่องการฝึกอบรมจึงเป็นกิจกรรมต่อเนื่อง ยิ่งถ้าเป็นชาวต่างชาติ เขาก็ต้องการล่ามพูดตามเพราะล่ามพูดตามทำให้คนได้หยุดคิด ผมไม่ค่อยเจอการอบรมที่ใช้ล่ามพูดพร้อมเพราะทำให้คนเสียสมาธิ หรืออย่างน้อยมันเป็นแนวทางที่เขาเลือกทำกัน เพราะฉะนั้น จึงคิดว่าล่ามทั้งสองแบบมีความต้องการของตลาดรองรับอยู่ แต่ไม่ทราบในเชิงปริมาณว่ามีสัดส่วนเป็นเท่าไร

ล่ามประเภทใด ที่ตลาดมีความต้องการ โปรดระบุระดับความต้องการด้วย

คิดว่าการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการมีอยู่มากกว่า ดังนั้น ถ้าต้องเลือก จะเลือกล่ามพูดตาม เพราะอุปสงค์น่าจะสูงกว่า แต่ผมไม่มีตัวเลข เป็นเพียงความเชื่อส่วนตัว

ล่ามภาษาใด ที่ตลาดมีความต้องการ โปรดระบุระดับด้วย

โดยความเป็นสากล ภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ แต่ถ้ามองในแง่การทำธุรกิจขณะนี้ เศรษฐกิจอันดับสองของโลกคือ ญี่ปุ่น ซึ่งมีคนอยู่ในต่างประเทศเยอะและไม่ค่อยสนใจเรื่องภาษาอังกฤษ เพราะฉะนั้นธุรกิจที่ทำกับคนญี่ปุ่นจะต้องการภาษาญี่ปุ่น แต่ตลาดที่เริ่มสำคัญขึ้นตอนนี้คือ จีน ซึ่งมีการลงทุน การค้าระหว่างประเทศ เพราะฉะนั้น โดยความเป็นนานาชาติไม่มีทางเลี่ยงภาษาอังกฤษ แต่ในเชิงธุรกิจและขนาดของตลาด ภาษาจีนและญี่ปุ่นมีความสำคัญ ในขณะที่ภาษากลุ่มยุโรปมีความต้องการน้อย

ข้อมูลช่องทางการหาล่าม

ปัจจุบัน การติดต่อหาล่ามหรือหางานของล่ามสามารถกระทำได้ด้วยวิธีการใดบ้าง โปรดระบุระดับด้วย

มีได้ 2-3 วิธี วิธีที่ 1 คือ ล่ามต้องหาทางสังกัดตัวเองอยู่ในสมาคมวิชาชีพ ซึ่งยกตัวอย่างเช่น ไออีซีหรืออื่น ๆ เพราะคนทั่วไปไปปัจจุบัน หากอยากได้ข้อมูล ก็จะใช้กูเกิ้ล (Google) ดังนั้น จึงคิดว่า การเป็นสมาชิกสมาคมวิชาชีพจะช่วย วิธีที่ 2 คือ ล่ามควรมีงานแปลเอกสาร เนื่องจากผู้ใช้ล่ามต้องใช้เอกสารบางครั้ง เพราะต้องมีการแปลเอกสาร ดังนั้น หากเราแปลเอกสาร ก็อาจมีโอกาสดำเนินงานล่ามด้วย วิธีที่ 3 คือ ต้องมีการสร้างเครือข่ายซึ่งอาจไม่จำเป็นต้องเป็นสมาคมวิชาชีพ เช่น ต้องรู้จักล่าม รู้จักธุรกิจห้างร้าน เรื่องการรู้จักธุรกิจห้างร้าน ยกตัวอย่างเช่น สมมุติว่าผมทำงานให้กับการประชุมแห่งหนึ่ง และงานจัดที่โรงแรม โรงแรมเป็นเจ้าของสถานที่ เมื่อโรงแรมมาพบพูดคุยกับเรา เขาอาจถามว่าจะไปหาล่ามได้จากที่ใด เราสามารถให้นามบัตรได้เมื่อเขาร้องขอ เพราะฉะนั้น ประการแรกคือ สมาคมวิชาชีพ ประการที่สอง คือ ทำงานแปล ประการที่ 3 คือ สร้างเครือข่ายกับคนในวงการ บริษัทให้เช่าอุปกรณ์ เพราะลูกค้าอาจเข้าทางเหล่านั้น คนเหล่านั้นอาจมาหาเราได้ เพื่อนล่ามเป็นเรื่องใหญ่ นะ เขาสามารถแนะนำเรา เพราะฉะนั้น เครือข่ายเป็นเรื่องสำคัญมาก

ท่านทราบหรือไม่ว่า ปัจจุบัน ช่องทางการติดต่อล่ามในประเทศไทย มีกี่วิธี และมีวิธีการมากน้อยอย่างไร

มี 2 ทางหลัก คือ ติดต่อมาเนื่องจากคำแนะนำของเครือข่ายของเรา เช่น แม่ทำงานอยู่ต่างประเทศและอยากจะทำงานประชุมที่ประเทศไทย อันดับแรก เขาอาจได้ล่ามของเขา ก่อน และต่อมา จะถามว่าจะหาล่ามไทยได้จากที่ใดเมื่อมาถึงประเทศไทย อีกช่องทางคือจากสมาคมวิชาชีพ คือเขาจะเขียนอีเมลล์ถามหลังจากเกิดว่าวางแผนจัดการประชุมและมีความต้องการล่ามซึ่งช่องทางนี้เป็นช่องทางที่ทำให้ได้งานบ่อยครั้ง งานส่วนน้อยมาจากบริษัทเช่าอุปกรณ์ ดังนั้น วิธีหลัก 2 วิธี คือ จากเครือข่ายและจากที่มีการพบข้อมูลของเราจากการค้นหาทางกูเกิ้ล

สิ่งที่ท่านเห็นว่ามีควมจำเป็นต้องมีในการคัดเลือกนำมาทำงาน โปรดระบุระดับด้วย

ล่ามคนนั้นควรมี 2-3 ประเด็นที่จะต้อง มี คือ ประการแรก ควรต้องเคยทำงานกับเรามาก่อน คือ ถ้าเลือกได้ ต้องเคยทำงานกับเราหรือเพื่อนเราเคยทำงานด้วย เพราะว่าบุคลิกในบุคลลุ่มย่อมไม่เหมือนกัน เคยเจอคนที่ทำมา 20 ปี มีความรู้ความสามารถ แต่ว่าในช่วงงานที่ยาว 1 ชั่วโมงเขาแบ่งงานคนละครึ่ง ผมได้ครึ่งแรก เขาได้ครึ่งหลัง เขาฉีกออกมาเฉพาะครึ่งหลังของเขา ผมไม่เอาเลย เพราะแปลว่าถ้าเราประชุมด้วยกัน 2 วัน และเกิดมีความจำเป็น เราต้องพัก เขาจะทำไม่ได้เลยเพราะไม่ได้เตรียมตัว เพราะฉะนั้น หากเลือกได้ จะ (1) เลือกคนที่เคยทำงานด้วยกันมาก่อน (2) คนที่เตรียมตัวมาก่อน เพราะมีล่ามโดยเฉพาะล่ามบุรุษ ซึ่งมีชื่อเสียงมากเรื่องไม่ค่อยเตรียมตัว

ปัญหาอุปสรรคสำคัญของการพิจารณาคัดเลือกนำมาทำงานในปัจจุบัน ตามความคิดเห็นของท่าน โปรดระบุระดับด้วย

เรื่องประสบการณ์หรือจำนวนปีไม่ค่อยสำคัญ เพราะเคยเจอล่ามที่ทำงานมา 20 ปีและยังทำไม่ได้ดี แต่เคยทำกับล่ามที่ทำงานมาแค่ 2 ปี และทำได้ดี เพราะฉะนั้น จะให้ความสำคัญกับเรื่องนี้หน่อย บางครั้งล่ามที่มีประสบการณ์สูง เอาใจยาก มีความเป็นตัวตนสูง

ที่จริง ถ้าเปลี่ยนคำถามเป็นว่าถ้าทำด้วยกันแล้ว ผมอยากจะกลับมาทำด้วยอีกไหม ประเด็นใหญ่ที่สุดก็คือเรื่องทักษะทางด้านภาษา คือ ถ้าแบบจะทำด้วยครั้งที่สองด้วยเหตุผลอะไรก็ตาม เหตุผลที่ผมจะไม่ยอมเลือกอีก ก็ด้วยเหตุผลเรื่องทักษะด้านภาษา

ทำงานด้วยกันภาษาต้องสอดคล้องกัน เช่น ถ้าเราเลือกคำ ๆ หนึ่งไปแล้ว หรือว่าเขาเลือกคำ ๆ หนึ่งไปแล้ว ควรจะรับกันได้ ไม่ใช่ต่างฝ่ายต่างเลือกคนละคำ เพราะผู้เดือตร้อนคือ ผู้ฟัง ซึ่งจะไม่ทราบว่าจะเลือกคำใด ผมคิดว่าเป็นเรื่องใหญ่ เพราะฉะนั้น ครั้งแรกบางครั้งเราเลือกไม่ได้ แต่ครั้งที่สอง บางที ผมจะปฏิเสธ เพราะว่ามันนอกจากจะไม่ทำให้เราผลิตเพลินกับงานแล้ว เรายังรู้สึกว่าจะไปทำให้ผู้ฟังเดือตร้อน การสื่อสารไม่เกิดอย่างเหมาะสม

ท่านทราบหรือไม่ว่า ในต่างประเทศ เขามีช่องทางติดต่อล่าม ด้วยวิธีการอย่างไรบ้าง

นอกจากดังที่กล่าวไปแล้ว ยังมีอีกวิธีหนึ่ง ซึ่งผมไม่ยอมทำก็คือ เอาชื่อเราไปให้บริษัทจัดหางาน เพราะรู้สึกว่าจะถ้าหากเราเอาชื่อไปให้แล้ว เขาไม่จ้างงานเราเลย 1 ปี ไม่ทราบว่าจะแปลว่าอะไร ผมรู้สึกว่าจะมีผลกระทบกระเทือนทางจิตใจ อันที่จริง ผมอยากให้ผู้ลูกค้าหาข้อมูลด้วยการกูเกิ้ลบนอินเทอร์เน็ตหรือหาจากสมาคมวิชาชีพก่อนจะติดต่อเราโดยตรงมากกว่า แต่สำหรับคนอื่น อาจรับได้กับการนำชื่อไปให้บริษัทจัดหางานเพราะช่วยเพิ่มโอกาสการได้งาน แต่ผมรู้สึกเหมือนเอาชื่อ

ไปให้ แต่เขาไม่แกลงงาน เหมือนไปของงาน นี่คือความรู้สึกส่วนตัว แต่ผมไม่ได้ทำงานล่ามเป็นงานประจำ ดังนั้น ผมจึงเลือกเล่นบพนีได้ แต่คนที่ทำงานล่ามเป็นงานประจำก็อาจต้องทำทุกวิถีทาง

ข้อเสนอแนะในมุมมองของท่านเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพช่องทางการติดต่อล่ามในประเทศไทย

ที่สมาคม สิ่งที่เรากำลังจะทำคือ ออกไปสัมผัสผัสกับสมาคมวิชาชีพใดก็ตาม เดินเข้าไปหาเขา เช่น สมาคมโรงแรม เพราะสถานที่จัดประชุมเกือบทั้งหมดจัดในโรงแรม เพราะสะดวกเรื่องที่พัก อาหาร ดังนั้น ถ้าเรารู้จักคนเหล่านี้ เขารู้จักเรา เขาก็อาจแนะนำให้ลูกค้า

เราอาจไปเล่าขณะที่สมาคมโรงแรมจัดประชุมวิชาการประจำปีว่าเรามีปัญหา เช่น ล่ามตัดราคา ลูกค้าได้ล่ามราคาถูกที่ไม่มีคุณภาพ ส่งผลให้การประชุมล้มเหลว ชื่อเสียงโรงแรมเสียหาย การประชุมก็ล้ม โรงแรมจึงมีทางเลือกที่สามารถแนะนำล่ามให้ลูกค้าที่เลือกโรงแรมเป็นสถานที่ประชุม เขาอาจแนะนำเราหรือไม่ ก็ขึ้นอยู่กับเขา

เราอาจส่งจดหมาย นามบัตร หรือติดต่อสมาคมวิชาชีพ สมาคมโรงแรม ให้ข้อมูลแก่สมาคมดังกล่าว ในฐานะสมาคมล่ามการประชุมไทย เราอยากทำ เราไม่สนว่าเขาจะเลือกใคร ผมคิดว่าเป็นผลดีแก่ประเทศชาติ เพราะหากเลือกล่ามที่มีปัญหาไปและการประชุมล้มเหลว การประชุม (เอ่ยชื่อการประชุม) เสียหายมากเลย เพราะคนเหล่านี้ไม่รู้ชื่อเท็จจริงว่าควรเลือกล่ามอย่างไร เราบอกเขาได้ ให้คำแนะนำได้ สถานการณ์จะดีขึ้นไป เพราะฉะนั้น หากการประชุมล้มเหลว กรุงเทพ หรือประเทศไทยในฐานะที่ประชุมนานาชาติก็จะพลอยเสียหายไปด้วย

ข้อมูลคุณสมบัติและราคางานล่ามที่ตลาดต้องการ

วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ทักษะความเชี่ยวชาญ เพศ ราคา

ประการแรก คือ เลือกว่ามีประสบการณ์การทำงานมานานน้อยเพียงไร แน่นนอน การศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นเรื่องจำเป็น ประสบการณ์การดำเนินชีวิตในต่างแดนก็สำคัญ ไม่จำเป็นต้องเป็นภาษาศาสตร์ แต่จะทำให้เข้าใจบริบทของภาษาได้ ประการต่อมาคือ ราคา ผมคิดว่าคนที่มีความสามารถจะไม่เลือกล่ามราคาถูก เพราะของดีราคาถูกไม่มี บริษัทในสหรัฐอเมริกาจะจ้างเราตั้งแต่ประมาณวันละ 600-800 เหรียญ เราไม่เคยได้รับข้อเสนอต่ำกว่านี้ เพราะฉะนั้น หากเราไปบอกว่าเอาวันละ 300 เหรียญ ผมคิดว่าเขาจะไม่เลือกเรา เพราะเขาพอรู้ราคาตลาดและทำมานานพอจะทราบว่าเมื่อของมีคุณภาพ ราคาที่สมควรสมเหตุสมผลกัน

ในประเทศไทย ผมคิดว่าราคากลางที่ผมยอมรับงานได้คือ 15,000-20,000 บาท ต่อวัน สำหรับทักษะหรือความเชี่ยวชาญอื่น ๆ คิดว่าคนที่มีความคุ้นเคยกับอุตสาหกรรมด้านนั้น ๆ จะได้รับการคัดเลือกก่อน เช่น หากเราทำแต่เฉพาะงานสายวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ถ้าเขาทำ

เรื่องวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เขาก็จะเลือกเราก่อนเมื่อเทียบกับคนที่บอกว่าทำเรื่องทั่ว ๆ ไป แต่บางครั้ง เมื่อเขาถามเรื่องการเงินการคลังการธนาคารหรือกฎหมาย เราบอกตรง ๆ ว่าปกติเราไม่ได้ทำด้านนั้น หากเขาหาไม่ได้และยอมใช้เราและให้เอกสารศึกษานานพอ ผมจะทำ แต่ต่อให้เขาเลือกแล้ว ไม่มีการบ้านมาให้ ผมจะไม่ทำ เพราะผมทนไม่ได้ที่จะให้ตัวเองตกอยู่ในสภาพจนมุม

สำหรับทักษะการสื่อสาร ถือเป็นเรื่องใหญ่และกว้างมาก กล่าวคือ ต้องพูดและใช้ภาษาที่ผู้ฟัง ฟังแล้วเข้าใจ นี่คือเหตุผลว่าทำไมคนไทยจึงต้องพูดภาษาไทยแบบคนไทย และพูดภาษาอังกฤษแบบชาวต่างชาติ ประสบการณ์แบบนี้ผมถือว่าเป็นเรื่องใหญ่ ทักษะการสื่อสารที่เป็นอุปสรรคต่อล๋ามก็คือ ตอนที่ล๋ามไปคุยกับผู้เข้าร่วมประชุมหรือกับผู้จ้างงานในลักษณะว่ามีปัญหาอุปสรรค เช่น ที่ประชุมไม่เหมาะสม นูทไม่อยู่ในตำแหน่งที่สมควร อากาศในห้องหนาวหรือร้อนเกินไป หรือเครื่องดื่มของว่างไม่มี ผมเคยเจอกรณีเพื่อนล๋ามไปเจรจาแล้วทำให้เราเสียงานไป เพราะว่าเขาอาจจะอยากได้กาแฟร้อน เจ้าหน้าที่บอกว่ากาแฟไม่มี ล๋ามอาจตอบว่าไม่มีเครื่องดื่มแล้วจะทำงานได้อย่างไร การสื่อสารนี้เพียงเรื่องเดียว ทำให้เสียงานไปเลย แต่โดยทั่วไป ตอนเขาถาม เขียนเข้ามาหรือติดต่อเข้ามาเพื่อพูดคุยเรื่องนี้ เขาจะทราบอยู่แล้วว่าเราสื่อสารกันรู้เรื่องหรือไม่ ลูกค้าส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติ ดังนั้น เขาจะทราบทันทีว่าความสามารถด้านการสื่อสารของเราเป็นอย่างไร หากสื่อสารไม่ได้ เขาไม่เลือกเราแน่

เรื่องเพศของล๋าม ไม่สำคัญเลย ผมเคยเจอล๋ามที่ดีทั้งสองเพศ ไม่คิดว่าล๋ามผู้หญิงหรือผู้ชายต่างกัน แต่ล๋ามผู้ชายมีแนวโน้มดื่มแอลกอฮอล์หลังเลิกงาน เคยพบว่ามึนมากในห้องล๋ามในวันต่อมา ซึ่งกรณีนี้ไม่เคยเจอกับล๋ามผู้หญิง เพราะฉะนั้น เลือกได้ผมจะเลือกล๋ามผู้หญิง

สิ่งที่ท่านเห็นว่าเป็นจุดอ่อนของล๋ามที่ทำงานอยู่ในตลาด ณ ปัจจุบัน

ผมคิดว่าเรื่องใหญ่ที่สุดคือล๋ามไม่มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ คือรับงานในสิ่งที่ตัวเองทำไม่ได้ การเป็นล๋าม ต้องเข้าใจบริบท ต้องเข้าใจเนื้อหา ไม่มีล๋ามในโลกคนใดที่ทำได้ทุกสาขา ดังนั้น ถ้าเรื่องทั่วไปทุกคนทำได้ แต่ถ้าเป็นเรื่องเฉพาะทางแล้ว รับแล้วทำไม่ได้ อันนี้ผมว่ามันเป็นจุดอ่อนที่เลวร้ายมาก ล๋ามต้องสามารถบอกได้ว่างานไหนจะไม่รับ ไม่ใช่รับทุกครั้งที่ถูกค้าติดต่อมา มิฉะนั้น การประชุมจะเสียหาย ลูกค้าจะเสียหาย เขาจะบอกต่อว่าล๋ามไทยทำงานไม่ได้ เช่น ให้ผมไปประชุมเรื่องกฎหมาย ผมจะไม่ทำ ผมทำไม่ได้ เพราะฉะนั้น ถ้าเรารู้จักขีดจำกัดของเรา เราจะสามารถเลือกทำงานได้อย่างเหมาะสม

การตัดราคาเป็นอีกเรื่องหนึ่ง คือ เราประมูลไป เขาประมูลในราคาต่ำกว่า ผมนึกไม่ออกเลยว่าหากเรามีความรู้ความสามารถ ทำไมเราอยากจะได้งานที่ค่าแรงต่ำกว่าที่เราสมควรจะได้ ถ้าเราควรได้วันละ 20,000 บาท ทำไมเราจะเอาวันละ 10,000 บาท คือ ทำไมผมจะลดตัวลงไป เพราะมันจะถูกขึ้นทะเบียนว่า ค่าตัวนาย ก. คือวันละ 10,000 บาท

สิ่งที่ท่านเห็นว่าจำเป็นต้องเพิ่มเติมหรือมีมากขึ้นเพื่อปรับปรุงเพิ่มพูนประสิทธิภาพและคุณภาพล่ามในประเทศไทย

ประการแรก คือ เรื่องมาตรฐานจริยธรรมในวิชาชีพ ประการต่อมา คือ เรื่องทักษะทางด้านภาษา ที่จริงแล้วถ้าภาษาไทยดี ภาษาอังกฤษมักจะดีตามกันไป มีล่ามหลายคนที่ทำให้วิชาชีพเรา มัวหมอง เพราะว่า ภาษาไทยก็ไม่ดี ภาษาอังกฤษก็ไม่ดี การที่ไปอยู่เมืองนอก 4 ปี ได้ปริญญาเอก ไม่ได้แปลว่าภาษาเขาดี บางที วันละ 8,000 บาทก็ยังรับงาน ซึ่งทำลายมาตรฐานลูกค้า ลูกค้าไม่ทราบด้วยซ้ำว่าเขาพูดในสิ่งที่วิทยากรไม่ได้พูด พูดคนละเรื่อง เช่น เขาฟังหนึ่งประโยคแต่ไปขยายความให้ได้ 2-3 นาที แล้วก็ไปจับประโยคต่อไป แล้วไปขยายความ ผมว่าเรื่องจริยธรรมกับเรื่องความรู้ทางด้านภาษาเป็นเรื่องสำคัญ อีกประการ คือ เรื่องศาสตร์ของงานที่ตัวเองต้องเตรียมตัว

ข้อมูลความพึงพอใจของสถานภาพช่องทางการล่ามในประเทศไทย ณ ปัจจุบัน

ท่านคิดว่า ณ ปัจจุบัน ช่องทางการหางานล่ามในประเทศไทยมีคุณภาพอยู่ในระดับใด

คิดว่า มีช่องทางที่ดีเลยเพราะมีสมาคมวิชาชีพ มีเครือข่ายต่าง ๆ แต่มีปัญหาเรื่องการตัดราคา ทำให้เราไม่ได้งาน แต่เนื่องจากงานล่ามเป็นงานพิเศษสำหรับผม จึงไม่เดือดร้อนนัก ผมคิดว่าคนที่ทำงานล่ามเป็นงานประจำจะเดือดร้อนมากเวลาถูกตัดราคา

ที่ผ่านมา ท่านคิดว่า ท่านไปทำงานล่ามที่ไม่ตรงกับความสามารถของท่านมากน้อยขนาดไหน โปรดระบุระดับ

น้อยมาก แม้ว่าเงินเป็นเรื่องใหญ่ในชีวิต แต่หากได้มาโดยมิชอบจะรู้สึกแยกับตัวเอง ผมเคยอยู่ในสถานการณ์ที่ผมไม่ทราบว่าเขาพูดถึงอะไร เพราะผิดคิว คือ เขาไม่ได้พูดในสิ่งที่เขาควรพูด และเราไม่ได้เตรียมไป ผมรู้สึกอึดอัดมาก และผมเคยไปเป็นผู้ช่วยจำเป็นให้แก่คนอื่นซึ่งเขาหาใครไม่ได้ ให้ผมไปช่วยเรื่องการเงินการธนาคาร ผมไม่เข้าใจว่าเขาพูดถึงเรื่องอะไร เพราะฉะนั้นโอกาสที่จะไปทำงานที่ไม่ตรงกับความสามารถของตนจะไม่มีเลย เพราะผมจะปฏิเสธ ผมจะเน้นทำเรื่องทั่วไป เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ ซึ่งผมถนัดจะทำ

ปัจจุบันท่านคิดว่า ราคางานล่ามต่อวันที่เป็นอยู่เหมาะสมมากน้อยขนาดไหน

หากจ่ายประมาณ 18,000-20,000 บาทต่อวัน ผมเห็นว่าเหมาะสม แต่หากลูกค้าเสนอ 10,000 บาท แปลว่าแย่มาก เขาไม่เห็นคุณค่างานล่าม ผมจะปฏิเสธ แต่ที่ผมเคยรับแค่ 15,000 บาทเป็นเพราะเป็นงานของหน่วยงานรัฐบาลซึ่งขอให้รับ ผมจึงรับ แต่ถ้าผมรู้ล่วงหน้า 6 เดือน ผม

จะบอกให้ไปทำงานมา หากไม่ได้เงินตามนี้ ก็ให้หาคนอื่นมาแทน ผมจะไม่ทำ ผมคิดว่าเราควรจะรักษามาตรฐานวิชาชีพและการบริการ ซึ่งหมายความว่าเราต้องรักษามาตรฐานค่าบริการไว้ด้วย

3.5.2 รศ. ศศิ จันทร์ประพันธ์ อาจารย์ ล่าม สมาชิกสมาคมล่ามและนักแปลแห่งประเทศไทย

ข้อมูลความต้องการล่ามในตลาด

งานล่ามประเภทใด ที่ตลาดมีความต้องการ

งานล่ามขององค์กรระหว่างประเทศ มูลนิธิ ซึ่งส่วนมากจะเป็นงานพัฒนาหรือแนวเอ็นจีโอ รองลงมาเป็นงานธุรกิจ เสนอสินค้า อธิบายสินค้า หรืออบรมทางธุรกิจเช่น อบรมวิธีทำธุรกิจหรือเกี่ยวกับตัวสินค้า ที่ต้องการน้อยคิดว่าเป็นทางวิทยาศาสตร์ เช่น ด้านการแพทย์

ล่ามประเภทใด ที่ตลาดมีความต้องการ โปรดระบุระดับความต้องการด้วย

ที่ต้องการน่าจะเป็นล่ามพูดพร้อมมากกว่าล่ามพูดตาม

ล่ามภาษาใด ที่ตลาดมีความต้องการ โปรดระบุระดับด้วย

ภาษาที่ต้องการมากที่สุดคือภาษาไทย-อังกฤษ โดยมีภาษาจีนและญี่ปุ่นตามมา ภาษาญี่ปุ่นน่าจะมากกว่าจีน นอกจากนั้น จะเป็นภาษาฝรั่งเศส และสเปน

ข้อมูลช่องทางการหาล่าม

ปัจจุบัน การติดต่อหาล่ามหรือหางานของล่ามสามารถกระทำได้ด้วยวิธีการใดบ้าง โปรดระบุระดับด้วย

เท่าที่เห็น ใช้โฆษณาอินเทอร์เน็ตกันมาก ทำเว็บไซต์แล้วโฆษณา ทำแบบรวมกลุ่มกันหรือไม่ก็อาจรวบรวมข้อมูลของเรามีอยู่แล้วนำไปไว้ในเว็บไซต์ที่มีอยู่ที่เขาให้โฆษณา นอกจากนั้น เป็นการบอกต่อปากต่อปาก

ท่านทราบหรือไม่ว่า ปัจจุบัน ช่องทางการติดต่อล่ามในประเทศไทย มีกี่วิธี และมีวิธีการมากน้อยอย่างไร

มีผ่านบริษัทจัดหาล่ำม และการบอกต่อกัน เท่าที่ทราบ ส่วนที่จะมาหาโดยที่ไม่รู้จัก น้อยมาก

สิ่งที่ท่านเห็นว่ามีควมจำเป็นต้องมีในการคัดเลือกล่ำมมาทำงาน โปรดระบุระดับด้วย
ต้องมีคนแนะนำ เพื่อให้รู้คุณภาพของล่ำมว่าเหมาะสมกับงานของเราหรือไม่

ปัญหาอุปสรรคสำคัญของการพิจารณาคัดเลือกล่ำมมาทำงานในปัจจุบัน ตามความคิดเห็นของท่าน โปรดระบุระดับด้วย

การไม่เคยเห็นผลงานของล่ำมเป็นปัญหาอย่างยิ่ง เพราะไม่ทราบว่าทำงานได้หรือไม่ อีกเรื่องหนึ่งคือ ความเข้าใจของผู้ว่าจ้างต่องานล่ำม ผู้ว่าจ้างไม่เข้าใจว่างานล่ำมคืออะไร ทำให้มีความคาดหวังที่ไม่เป็นจริง เช่น คุณภาพแค่นี้ แต่ทำไมราคาแพง

ท่านทราบหรือไม่ว่า ในต่างประเทศ เขามีช่องทางติดต่อล่ำม ด้วยวิธีการอย่างไรบ้าง มีบริษัทที่ตั้งเป็นบริษัทแปล ส่วนใหญ่จะติดต่อทางนั้น

ข้อเสนอแนะในมุมมองของท่านเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพช่องทางติดต่อล่ำมในประเทศไทย

ควรมีบริษัทตัวกลาง แต่ต้องเป็นบริษัทที่มีศีลธรรมและไม่เอาเปรียบ

ข้อมูลคุณสมบัติและราคารางานล่ำมที่ตลาดต้องการ

วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงานล่ำม ทักษะความเชี่ยวชาญ เพศ ราคา

ถ่ายทอดข้อมูลได้ถูกต้อง ประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับสถานะ มีความสำคัญมาก เวลาที่ทำล่ำมแบบพูดตาม เพราะต้องไปแสดงตนต่อหน้าคน ต้องวางตัวให้ดี โดยเฉพาะถ้าเป็นล่ำมติดตาม จะต้องรู้หน้าที่และขอบเขตของเราว่า ทำแค่นี้และไม่ไปก้าวก่ายส่วนอื่น แต่ว่าในขณะที่เดียวกันก็ทำงานให้ได้สมบูรณ์ เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงานไม่มีผล แต่ราคารางานล่ำมมีผล บางคนคิดว่า งานล่ำมเหมือนการซื้อของตามซูเปอร์มาร์เก็ต จึงมีการเปรียบเทียบราคากัน และเลือกแต่ล่ำมราคาถูกโดยไม่พิจารณาคุณภาพ

สิ่งที่ท่านเห็นว่าเป็นจุดอ่อนของล่ำมที่ทำงานอยู่ในตลาด ณ ปัจจุบัน

ไม่เคารพในความเป็นนักวิชาชีพของกันและกัน

สิ่งที่ท่านเห็นว่าจำเป็นต้องเพิ่มเติมหรือมีมากขึ้นเพื่อปรับปรุงเพิ่มพูนประสิทธิภาพและคุณภาพล่ามในประเทศไทย

ต้องสอนให้มากขึ้น และต้องเพิ่มจำนวนล่ามด้วย

ข้อมูลความพึงพอใจของสถานภาพช่องทางการล่ามในประเทศไทย ณ ปัจจุบัน

ท่านคิดว่า ณ ปัจจุบัน ช่องทางการหางานล่ามในประเทศไทยมีคุณภาพอยู่ในระดับใด
ต่ำกว่า 50 คะแนน เพราะช่องทางมีไม่พอ และที่มีอยู่ ไร้คุณภาพ

ที่ผ่านมา ท่านคิดว่า ท่านไปทำงานล่ามที่ไม่ตรงกับความสามารถของท่านมากน้อยขนาด
ไหน โปรดระบุระดับ

ประมาณ 5 %

ปัจจุบันท่านคิดว่า ราคางานล่ามต่อวันที่เป็นอยู่เหมาะสมมากน้อยขนาดไหน

ถูกเกินไป เมื่อเทียบกับ ความรู้ คุณสมบัติที่ต้องมีและระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกจนเกิด
ความชำนาญ คิดว่าราคาที่สมเหตุผลคือ 25,000 บาทต่อวันต่อคน

บทที่ 4

อภิปรายผลการสัมภาษณ์เพื่อปรับปรุงช่องทางการหางานของล้ามนในที่ประชุม

4.1 ส ร รุ ป ผ ล ก า ร สัม ก า ษ ณ์

ผลจากการสัมภาษณ์สอบถามข้อมูลล้ามนและผู้ทำงานด้านต่างๆ ในวงการล้ามนของประเทศไทยแต่ละราย สามารถนำมาสรุปโดยจำแนกตามประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

(1) ขั อ มู ล ค ว า ม ต้ อ ง ก า ร ล้ า ม ใน ต ล า ด ประเภทล้ามนที่ต้องการ: ล้ามนพูดพร้อม/ล้ามนพูดตาม

จากการสัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ 7 รายบอกว่าล้ามนที่เป็นที่ต้องการมากที่สุดคือล้ามนที่ประชุม อีกรายกล่าวแยกย่อยลงไปว่าเป็นล้ามนที่ประชุมองค์กระระหว่างประเทศ มูลนิธิและองค์กรพัฒนาเอกชน ในขณะที่อีก 2 รายบอกว่าจะมีความต้องการล้ามนทุกประเภท เมื่อถามต่อไปว่าล้ามนประเภทใดระหว่างล้ามนพูดพร้อมและพูดตามที่มีความต้องการมากในประเทศไทย ปรากฏว่าผู้ให้สัมภาษณ์ 5 คนคิดว่าเป็นล้ามนพูดพร้อม ในขณะที่อีก 5 คนคิดว่าเป็นล้ามนพูดตาม ผู้ที่เห็นว่าล้ามนพูดพร้อมเป็นที่ต้องการพูดจากประสบการณ์การเป็นล้ามนของตนที่ได้จากงานประเภทนี้และในฐานะของลูกค้าผู้จัดการประชุม ส่วนผู้ที่เห็นว่าล้ามนพูดตามมีความต้องการสูง เป็นการพูดจากประสบการณ์การจั้ดหาล้ามนและการทำงานล้ามนของตน โดยให้เหตุผลว่าล้ามนพูดตามเป็นที่ต้องการในการฝึกอบรม การเจรจาธุรกิจ งานติดตามเพื่อตรวจสอบ งานล้ามนชุมชน เพราะเป็นรูปแบบการสื่อสารที่เหมาะสมกว่า

ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่ามองเผิน ๆ อาจรู้สึกว่าการตลาดประเทศไทยมีความต้องการล้ามนที่ประชุมซึ่งเป็นล้ามนพูดพร้อมมากกว่า แต่จากการสัมภาษณ์ล้ามน ลูกค้า ผู้จัดการล้ามน และนักวิชาการล้ามนในงานศึกษาชิ้นนี้ พบว่ามีความต้องการล้ามนที่ประชุมที่เป็นล้ามนพูดพร้อมและพูดตามพอ ๆ กัน ในขณะที่ล้ามนที่ประชุมที่เป็นล้ามนพูดพร้อมเป็นที่นิยมใช้ในการประชุมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย โดยส่วนหนึ่งเกิดจากความพยายามของรัฐในการผลักดันในไทยเป็นศูนย์กลางประชุม เนื่องจากประเทศไทยมีทั้งสถานที่พัก ศูนย์ประชุม แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แต่ล้ามนพูดตามก็เป็นที่ต้องการสำหรับงานเจรจาธุรกิจ งานแรงงาน งานฝึกอบรมซึ่งเป็นผลพวงเนื่องมาจากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เพราะมั่นใจว่าการสื่อสารครบถ้วน รวมทั้งราคาที่ถูกลงกว่าเนื่องจากไม่ต้องใช้อุปกรณ์ล้ามน

ภาษาที่ต้องการ

ผู้ให้สัมภาษณ์ 9 ใน 10 รายกล่าวว่าล่ามภาษาอังกฤษ-ไทย เป็นที่ต้องการมากที่สุดเป็นอันดับแรกเนื่องจากเหตุผลทางด้านการธุรกิจและการค้าขาย ผู้ให้สัมภาษณ์ 8 ใน 10 รายกล่าวว่าภาษาจีนและญี่ปุ่นมีความต้องการเป็นลำดับรองลงมา ผู้ให้สัมภาษณ์ 4 ใน 10 รายกล่าวถึงภาษาเกาหลีว่ามีความต้องการสูงรองลงมาเนื่องจากเหตุผลทางวัฒนธรรม ผู้ให้สัมภาษณ์ 1 รายกล่าวถึงความต้องการล่ามภาษาเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่นลาว เขมร เวียดนาม พม่า ด้วย ในขณะที่ภาษาอื่นๆ เช่น ฝรั่งเศส และภาษาอารบิก มีความต้องการบ้างแต่ไม่มาก

(2) ข้อมูลช่องทางการติดต่อล่ามหรือการหางานของล่ามในปัจจุบัน

ช่องทางการติดต่อจ้างงานล่ามหรือการหางานของล่าม

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปได้ว่าการติดต่อล่ามหรือการหางานของล่ามในประเทศไทย มีช่องทางต่าง ๆ ดังนี้

1. การติดต่อล่ามโดยตรง โดยเป็นการติดต่ออย่างเป็นทางการเป็นส่วนตัวระหว่างล่ามและลูกค้า
2. การติดต่อผ่านผู้มีความรู้ภาษาหรือทำงานในแวดวงภาษาและเครือข่ายเพื่อนล่ามด้วยกัน
3. การติดต่อผ่านบริษัทผู้จัดหาล่ามเอกชน
4. การติดต่อหน่วยงานราชการ ได้แก่ สถาบันหรือหน่วยงานที่สอนหรือทำหน้าที่เกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ เช่น คณะอักษรศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ หน่วยงานราชการที่บริษัทคุ้นเคย เช่น กรณีเป็นบริษัทสิงทอ อาจติดต่อมูลนิธิเครื่องนุ่งห่ม
5. การติดต่อผ่านบริษัทจัดหาอุปกรณ์ล่ามและศูนย์ประชุมใหญ่ ๆ ของประเทศ เช่น ศูนย์ประชุมสิริกิติ์ ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ
6. การติดต่อผ่านองค์การระหว่างประเทศที่ต้องการมาจัดประชุมในประเทศไทย หน่วยงานของต่างประเทศในประเทศไทย ซึ่งมีการขอชื่อล่ามไปใส่ไว้ในเว็บไซต์ เช่น สถานทูต สมาคมฝรั่งเศส สำนักงานทูตพาณิชย์
7. การติดต่อผ่านสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวกับล่ามทั้งของต่างประเทศและในประเทศไทย
8. การติดต่อจากการหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งล่าม บริษัทจัดหาล่าม ศูนย์การแปลต่าง ๆ อาจมีเว็บไซต์โฆษณาบริการล่ามของตน หรือล่ามอาจออกจดหมายแนะนำตัวทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือมีการรวบรวมชื่อเป็นกลุ่มล่ามแล้วนำไปไว้ในเว็บไซต์ใดเว็บไซต์หนึ่ง
9. การทำงานแปลเอกสารซึ่งยังผลให้ได้ทำงานล่าม

อย่างไรก็ตาม ลูกค้า/ผู้ใช้งานล่ำมรายหนึ่งตั้งข้อสังเกตว่าประสบปัญหาความยากลำบากในการเข้าถึงตัวล่ำมเนื่องจากไม่มีช่องทางที่ชัดเจน ทำให้ต้องติดต่อหลายหน่วยงานก่อนจะถึงตัวล่ำม ในขณะที่ลูกค้าหรือผู้ใช้งานล่ำมอีกรายยอมรับว่าไม่ทราบเรื่องช่องทางหาล่ำมในประเทศไทยเลย ในแง่ของล่ำมเอง ล่ำมรายหนึ่งกล่าวว่าล่ำมไม่มีช่องทางหางานทำอย่างเป็นทางการ ต้องรอให้ลูกค้าติดต่อเข้ามา และไม่มีอำนาจในการต่อรองเรื่องราคาและสภาพการทำงาน

การคัดเลือกล่ำม

ในการคัดเลือกล่ำมมาทำงาน ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนเน้นความสามารถในการทำล่ำม ทักษะล่ำม ความรู้ในหัวข้อของงานที่ทำ ประสบการณ์และผลงานการทำล่ำม ล่ำมที่มีทักษะ ประสบการณ์ การเตรียมตัวที่ดีจะสามารถถ่ายทอดงานได้ถูกต้องและแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าได้ ผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นตัวแทนสมาชิกสมาคมล่ำมรายหนึ่งกล่าวว่า การคัดเลือกล่ำมมาทำงาน จำเป็นต้องเห็นผลงานของล่ำม การไม่เห็นผลงานของล่ำมจะเป็นปัญหาอย่างยิ่งเพราะจะไม่ทราบว่าล่ำมทำงานได้จริงหรือไม่ อย่างไรก็ตาม ในแง่ของตัวแทนผู้จัดหาล่ำม นอกไปจากสิ่งที่กล่าวไปแล้วข้างต้น การคัดเลือกล่ำมมาทำงานในความเห็นของตัวแทนยังหมายถึงการรู้จักจุดอ่อน จุดแข็งของล่ำมด้วยเพื่อคัดเลือกล่ำมที่มีคุณภาพตรงกันงาน โดยกล่าวว่าล่ำมไม่ทราบศักยภาพของตน ซึ่งประเด็นนี้สอดคล้องกับความเห็นของผู้ใช้งานล่ำมหรือลูกค้ารายหนึ่งที่กล่าวถึงปัญหาหรืออุปสรรคในการคัดเลือกล่ำมประการหนึ่ง คือ การที่ล่ำมไม่ให้ข้อมูลศักยภาพของตนตามความเป็นจริง ลูกค้าไม่สามารถสอบถามล่ำมได้อย่างละเอียดถึงคุณสมบัติและประวัติการทำงานของล่ำมโดยไม่สร้างความอึดอัดให้ทั้งสองฝ่าย ประวัติการทำงานที่มากมายในสาขาหนึ่งไม่ได้หมายความว่าล่ำมจะทำงานได้ตรงตามความต้องการของลูกค้าที่มีความต้องการล่ำมสำหรับงานในอีกสาขาหนึ่งได้เสมอไป

อุปสรรคในการคัดเลือกล่ำม

สำหรับปัญหาอุปสรรคของการพิจารณาคัดเลือกล่ำม ในแง่ของล่ำมด้วยกัน คือการหาเพื่อนล่ำมที่สามารถทำงานร่วมกันได้ดี มีความรู้ความเข้าใจในหัวข้องานและมีความเป็นมืออาชีพ ในแง่ของลูกค้า อุปสรรคสำคัญคือการหาล่ำมที่ทำงานได้ดีตามที่ตนต้องการเนื่องจากล่ำมยังขาดความรู้ทางเทคนิคในสาขาที่ตนต้องการ ความรู้สึกที่ล่ำมมีอาชีพยังมีน้อยในตลาดสำหรับไม่มีให้เลือกมากนัก และการที่ล่ำมไม่ยอมกล่าวถึงศักยภาพของตนตามความเป็นจริง ในแง่ของผู้จัดหาล่ำม อุปสรรคสำคัญคือการไม่สามารถหาล่ำมได้ตรงกับความต้องการของลูกค้า การที่ลูกค้าขาดความรู้ในการจัดหาล่ำมและการไม่ได้เตรียมงบประมาณสำหรับล่ำมไว้อย่างเหมาะสม ปัญหาเรื่องการแข่งขันด้านราคาหรือการใช้ราคาเป็นตัวตัดสินในการจ้างล่ำมได้รับการกล่าวถึงจากผู้ให้

สัมภาษณ์ 4 รายจากจำนวนทั้งสิ้น 10 ราย ซึ่งเกิดจากปัญหาทั้งจากผู้ใช้ล่ามเองที่ไม่มีความรู้ กล่าวคือ ต้องการล่ามแต่ไม่ได้เตรียมงบประมาณไว้มากพอ และจากตัวล่ามเองที่ไม่เคยพบวิชาชีพ ซึ่งกันและกัน

คุณสมบัติของล่าม

สำหรับกรณีคุณสมบัติของล่าม ประสบการณ์การทำงาน ทักษะล่ามและการแก้ปัญหา เฉพาะหน้า ความรู้ในหัวข้องานล่าม เป็นสิ่งที่ได้รับการกล่าวถึงจากผู้ให้สัมภาษณ์ทุกราย วุฒิการศึกษาขั้นต่ำระดับปริญญาตรีเป็นสิ่งที่คาดหวังอยู่แล้วว่าล่ามควรมีแต่ไม่ใช่คุณสมบัติที่สำคัญที่สุด เพศอาจมีผลบ้างกรณีการทำงานในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงที่ลูกค้าต้องการล่ามเพศชายหรือกรณีงานบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับเพศใดเพศหนึ่ง ประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจคือในขณะที่ล่าม ตัวแทนผู้จัดหาล่าม นักวิชาการล่าม และสมาชิกสมาคมล่ามเห็นว่าราคาได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญในการคัดเลือกล่าม แต่ลูกค้า 2 รายที่ให้สัมภาษณ์กลับกล่าวว่าราคาไม่ใช่ตัวตัดสินเสมอไป ลูกค้าสามารถจ่ายได้หากเป็นราคาที่ถือว่าสมเหตุสมผล ผู้ให้สัมภาษณ์ 7 ใน 10 รายเคยถึงราคาของล่ามในระดับที่ตลาดต้องการว่าอยู่ในระดับ 10,000-20,000 บาทต่อวัน

(3) ข้อมูลช่องทางการติดต่อหาล่ามในต่างประเทศและข้อเสนอแนะการเพิ่ม ป ร ะ ส ี ท ธิ ภ า พ

ข้อมูลช่องทางการล่ามในต่างประเทศ

ข้อมูลช่องทางการติดต่อหาล่ามในต่างประเทศที่ได้รับการกล่าวถึงโดยผู้สัมภาษณ์ ได้แก่ สมาคมวิชาชีพ ได้แก่ สมาคมล่ามที่ประชุมนานาชาติ (AIIC) บริษัทตัวแทนผู้จัดหาล่าม หน่วยงานราชการที่ขึ้นทะเบียนล่าม เช่น กระทรวงการต่างประเทศ ศาล โรงพยาบาล หน่วยงานอื่น ๆ เช่น สถาบันการศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรล่าม โดยส่วนใหญ่เห็นว่าช่องทางในต่างประเทศจะมีลักษณะคล้ายกับที่ดำเนินการในประเทศไทย หากแต่ในต่างประเทศจะทำอย่างเป็นทางการหรือเป็นระบบมากกว่า โดยผู้ให้ล่ามสามารถติดต่อและเข้าถึงตัวล่ามได้ทันที

ความพึงพอใจต่อช่องทางการหา/จ้างล่ามในประเทศไทยในปัจจุบัน

ผู้ให้สัมภาษณ์เกือบทั้งหมดยังไม่พึงพอใจกับระบบช่องทางการหาล่ามในประเทศไทยที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยเห็นว่าช่องทางที่มีน้อยเกินไปและไม่มีคุณภาพ ตัวล่ามเองไม่ทราบว่ามีลูกค้าอยู่ที่ใดบ้าง พร้อมมองบริษัทตัวแทนผู้จัดหาล่ามว่ามุ่งผลกำไรเป็นหลัก ทำให้ล่ามไม่มีทางเลือกมากและส่งผลให้มีการจ้างล่ามในราคาที่ต่ำ ในส่วนของตัวกลางผู้จัดหาล่ามเห็นว่าผู้ใช้งานล่ามยังขาดความเข้าใจในวิชาชีพล่ามและมีความต้องการสูงมากแต่ไม่ได้จัดเตรียมงบประมาณ

อย่างเหมาะสม ในส่วนของลูกค้า/ผู้ใช้งาน เห็นว่าการหาล่ามที่ดี มีประสิทธิภาพ เป็นงานที่ลำบาก เพราะไม่ทราบว่า จะเข้าถึงล่ามได้อย่างไร เนื่องจากไม่ทราบว่า มีช่องทางการติดต่อล่ามที่ชัดเจน นอกจากนี้ ผู้ใช้งานล่ามบางราย แม้จะเคยใช้ล่ามมาบ้างแล้ว แต่ก็ยังคงขาดความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพล่ามในภาพรวมโดยมีการเปรียบเทียบความถี่ของงานล่ามกับงานของไกด์ท่องเที่ยว เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงประสิทธิภาพช่องทางการหา/จ้างล่ามในประเทศไทย

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่น่าสนใจหลายประการในการปรับปรุงประสิทธิภาพช่องทางการหาล่ามในประเทศไทย ได้แก่ การเสนอให้มีการจัดตั้งองค์กรกลางเพื่อกำหนดคุณลักษณะมาตรฐานและบริหารจัดการระบบล่าม การขึ้นทะเบียนล่ามหรือการกำหนดให้ล่ามมีใบประกอบวิชาชีพเช่นวิชาชีพแพทย์หรือทนาย การเปิดโอกาสให้มีหน่วยงานกลางคอยแนะนำล่ามโดยเป็นแหล่งข้อมูลล่ามพร้อมประวัติการทำงานล่ามสั้น ๆ เพื่อเป็นเสมือนศูนย์กลางคอยให้คำแนะนำแก่ลูกค้าอย่างเป็นกลางและไม่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง การเสนอให้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานล่าม เช่น แนะนำงานล่ามแก่สมาคมโรงแรมที่เป็นสถานที่จัดประชุมวิชาการต่าง ๆ ตลอดจนสมาคมวิชาชีพอื่น ๆ การเสนอให้มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรล่ามรวบรวมจัดส่งหรือเปิดเผยรายชื่อล่ามแก่หน่วยงานภาครัฐที่มีความต้องการ การใช้ระบบอินเทอร์เน็ตติดต่อและค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับล่ามโดยล่ามรุ่นใหม่อาจต้องมีเว็บไซต์เป็นของตนเอง และการมีบริษัทตัวกลางที่เป็นธรรมเชิงวิชาชีพและไม่เอาัดเอาเปรียบ

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลช่องทางการหาล่ามจากข้อมูลการทบทวนเอกสาร งานเขียนและการสัมภาษณ์

จากการวิเคราะห์ช่องทางการจัดหา/จ้างล่ามที่ประชุมที่ปรากฏอยู่ในประเทศไทยในปัจจุบันและในต่างประเทศ โดยวิเคราะห์ในภาพรวมจากข้อมูลการทบทวนเอกสาร/งานเขียนที่ปรากฏและนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่าช่องทางการหางานของล่ามที่ประชุมของไทยและต่างประเทศโดยส่วนใหญ่มีความคล้ายคลึงและแตกต่างกัน สรุปได้ดังต่อไปนี้

- (1) ช่องทางการหางานล่ามด้วยการสมัครเข้าอบรมและเรียนหลักสูตรล่ามจากสถาบันการศึกษาหรือกับหน่วยงานที่มีความต้องการล่าม ช่องทางนี้เปิดโอกาสให้ล่ามมือใหม่ได้มาซึ่งประกาศนียบัตรหรือปริญญา หรือพบปะสร้างความสัมพันธ์กับผู้ที่คลุกคลีอยู่ในวงการล่าม ไม่ว่าจะเป็นอาจารย์ผู้สอนหรือผู้ร่วมชั้นเรียน อันจะ

เป็นโอกาสนำตนเองเข้าสู่วงการล่าม เหมาะสำหรับมือใหม่หรือผู้ต้องการเริ่มทำงานล่าม อย่างไรก็ตาม นั้นต้องหมายความว่าผู้เรียนหรือผู้รับการอบรมต้องมีความสามารถที่โดดเด่นมากพอ และอาจต้องแข่งขันกับผู้เรียนรายอื่นอีกเป็นจำนวนมาก การใช้ช่องทางนี้เป็นเพียงการได้โอกาสหรือจุดเริ่มต้นให้เข้าไปในสายงานนี้เท่านั้น เพราะล่ามมือใหม่ต้องพิสูจน์ตัวเองให้ได้ว่าสามารถทำงานล่ามได้จริงนอกห้องเรียน เพราะผลงานเท่านั้นที่จะเป็นเครื่องพิสูจน์ว่าล่ามคนนั้นจะสามารถก้าวเดินต่อไปในสายงานนี้ได้ดีหรือไม่ ในกรณีการฝึกอบรมเฉพาะกิจ เช่นกรณีกระทรวงการต่างประเทศร่วมกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒฝึกอบรมล่ามไทย-เขมร หรือกรณีกองการต่างประเทศ สำนักงานศาลยุติธรรมฝึกอบรมล่ามอิสระ ผู้เรียนอาจมีโอกาสดำเนินงานมากกว่าเพราะหน่วยงานมีความต้องการล่ามรออยู่แล้ว

(2) ช่องทางการหางานล่ามด้วยการสมัครเข้าเป็นสมาชิกสมาคมวิชาชีพล่าม

ในประเทศไทย มีสมาคมที่เกี่ยวกับล่าม 2 สมาคมใหญ่ ๆ ได้แก่สมาคมล่ามที่ประชุมไทย (Thai Association of Conference Interpreters) และสมาคมล่ามและนักแปลแห่งประเทศไทย (The Translators and Interpreters Association of Thailand) ส่วนในต่างประเทศมีสมาคมล่ามที่ประชุมนานาชาติ (AIIC) ข้อดีคือการเป็นสมาชิกสมาคมวิชาชีพจะช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มทางการตลาดให้กับล่ามโดยเฉพาะกรณีสมาชิกสมาคมวิชาชีพที่มีการรวบรวมรายชื่อล่าม อย่างไรก็ตาม การเข้าเป็นสมาชิกสมาคมในลักษณะดังกล่าวอาจไม่ถนัดนักเพราะต้องอาศัยผู้รับรอง

(3) ช่องทางการหางานล่ามด้วยการลงทะเบียนชื่อไว้กับหน่วยงานหรือสอบให้ได้

ใ บ ร บ ร อ ง

ในประเทศไทย มีระบบการลงทะเบียนล่ามและนักแปลในบัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญของศาลยุติธรรม แต่ระบบนี้ยังไม่ได้รับการพัฒนาไปถึงขั้นการสอบเพื่อออกใบรับรองการทำงานล่ามในประเทศแต่ประการใด แม้ระบบนี้จะเปรียบเสมือนการรับรองระดับหนึ่งว่าผู้อยู่ในระบบมีความสามารถทำงานล่ามโดยเฉพาะล่ามศาล แต่ระบบดังกล่าวเป็นเพียงกลไกของศาลในการรวบรวมข้อมูลล่ามเพื่อการใช้งานของหน่วยงานตนเท่านั้น

ในต่างประเทศ ระบบการสอบให้ได้หนังสือรับรองการทำงานเป็นล่ามได้รับการพัฒนาก้าวหน้ากว่าของไทยมาก เช่น กระทรวงต่างประเทศของสหรัฐฯ มีระบบการทดสอบล่าม ศาลกลางและศาลมลรัฐมีระบบการรับรองล่าม สมาคมวิชาชีพล่ามต่างๆ เช่นสมาคมนักแปลอเมริกัน (The American Translators Association) ชุมชนนักแปลและล่าม (The Translators and

Interpreters Guild) สมาคมล่ามและนักแปลในศาล (The National Association of Judiciary Interpreters and Translators) สถาบันการแปลและล่า (สหราชอาณาจักร) (The Institute of Translating and Interpreting (UK)) และสำนักงานรับรองนักแปลและล่ามแห่งชาติจำกัด (National Accreditation Authority for Translators and Interpreters Ltd) ของออสเตรเลียเปิดโอกาสให้ล่ามสอบเพื่อให้ได้ใบรับรองของสมาคม ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสร้างเพิ่มความน่าเชื่อถือด้านความสามารถและสร้างมูลค่าทางตลาดของล่ามอีกทางหนึ่ง แม้ว่าการทำงานในประเทศไทยจะไม่ได้กำหนดหนังสือรับรองดังกล่าว แต่หากล่ามในประเทศไทยจะทำการสอบเพื่อให้ได้ใบรับรองจากสมาคมวิชาชีพดังกล่าวข้างต้นเพื่อเป็นการสร้างความเชื่อถือให้กับตนเอง ก็สามารถทำได้แม้จะมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างมากและต้องใช้เวลาระยะหนึ่งก็ตาม

(4) ช่องทางการหางานล่ามด้วยการสร้างเครือข่ายระหว่างเพื่อนล่ามด้วยกัน

ล่ามสามารถหางานได้จากเพื่อนล่ามด้วยกัน ช่องทางนี้มีประสิทธิภาพในแง่ที่ล่ามตระหนักถึงความสามารถของเพื่อนล่ามด้วยกัน ส่งผลให้สามารถแนะนำล่ามที่มีความรู้ในหัวข้องานหนึ่ง ๆ ได้ตรงตามความต้องการของลูกค้ามากกว่า ซึ่งจะทำให้มีโอกาสทำงานล่ามได้ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น เป็นที่พอใจแก่ผู้จ้างล่ามมากขึ้น และมีโอกาสมากขึ้นที่จะได้งานอย่างต่อเนื่องในอนาคต นอกจากนี้ เครือข่ายเพื่อนล่ามน่าจะเพิ่มโอกาสให้ผู้ทำงานล่ามสามารถหาล่ามที่ทำงานเข้าหากันได้ซึ่งจะทำให้ล่ามมีโอกาสหางานได้มากขึ้น และยังคงช่วยลดทอนปัญหาการหางานล่ามผ่านบริษัทตัวกลางอีกด้วย

4.3 สรุปและข้อเสนอแนะการปรับปรุงช่องทางการหางานของล่ามที่ประชุมในประเทศไทย

การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลในมิติต่างๆ ทั้งที่ได้จากผลการทบทวนเอกสาร/งานเขียน และจากการสัมภาษณ์เก็บข้อมูล ทำให้สามารถนำมาจัดทำเป็นข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของข้อมูลช่องทางการหางานของล่ามที่ประชุมในประเทศไทย โดยผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการปรับปรุงระบบช่องทางการหางานของล่าม

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงระบบช่องทางการหางานของล่ามที่ประชุม ควรดำเนินการไปเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมาย ดังต่อไปนี้

- เน้นให้เกิดการสนับสนุนช่องทางตลาดสำหรับงานล่ามที่เป็นที่ต้องการในตลาด ได้แก่ งานล่ามพูดพร้อมสำหรับงานประชุม งานล่ามพูดตามสำหรับงานติดต่อธุรกิจ โดยเน้นล่ามภาษาที่ตลาดต้องการ คือ ล่ามภาษาอังกฤษ รองลงมาเป็น ภาษาจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี
- เน้นให้เกิดการพัฒนาช่องทางติดต่อประสานงานซึ่งกันและกันระหว่างผู้ใช้งานล่าม/ลูกค้ากับล่าม ล่ามกับล่าม ล่ามกับบริษัทตัวแทนผู้จัดล่าม ทั้งที่เป็นช่องทางอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อให้เกิดการพบปะพูดคุยและเจรจากันอย่าง เป็นระบบมากขึ้น
- เน้นการเสริมสร้างช่องทางติดต่อที่มีระบบข้อมูลหรือพัฒนาระบบการขึ้นบัญชี/ทะเบียนล่ามที่สามารถทำให้ลูกค้าเข้าถึงล่ามที่มีคุณภาพและมีคุณสมบัติตรงต่องาน ที่ต้องการ

ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงระบบช่องทางหางานของล่าม

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้น ระบบช่องทางหางานของล่ามจึงควรมีการปรับปรุงพัฒนาเข้าสู่ระบบต่างๆ ดังต่อไปนี้

- การพัฒนาเว็บไซต์เฉพาะด้านให้เป็นศูนย์กลางของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานล่าม เพื่อสามารถเป็นช่องทางค้นหาข้อมูลล่ามและตลาดงานล่ามอาจพัฒนาให้เป็นระบบสืบค้นหาข้อมูลเช่นเดียวกับการค้นหาแบบกูเกิ้ล (google) โดยการพัฒนาระบบฐานข้อมูลล่ามและตลาดงานที่ครอบคลุมข้อมูลด้านต่างๆ ที่จำเป็น เว็บไซต์ดังกล่าวอาจดูแลโดยหน่วยงาน เช่น ศูนย์การแปลเฉลิมพระเกียรติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยทำหน้าที่เสมือนเป็นตัวกลางผู้บอกกล่าวข้อมูลเท่านั้นเพื่อให้ล่ามและผู้ใช้ล่ามติดต่อกันเองโดยตรงอีกช่องทางหนึ่ง
- การสร้างช่องทางติดต่อสื่อสารระหว่างล่าม ผ่านระบบการเรียนการสอนล่ามมีสื่ออาชีพ เวทีการแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือพบปะพูดคุยกัน เช่น หลักสูตรการเรียนในสถาบันการศึกษา หลักสูตรการฝึกอบรมระยะสั้น การประชุมสัมมนาของสมาคมวิชาชีพล่าม เป็นต้น เพื่อให้เกิดเวทีการติดต่อประสานการกับของล่าม ลูกค้า และผู้ที่อยู่ในวงการล่าม อีกทั้งจะเป็นการพัฒนาคุณภาพล่ามไปในตัวด้วย
- การพัฒนาสมาคมวิชาชีพล่ามเพื่อเข้าสู่การเป็นหน่วยงานวิชาชีพกลางอย่างเป็นทางการเช่นเดียวกันกับในวงการแพทย์หรือวิศวกร อันจะเป็นการในการยกระดับสถานะวิชาชีพล่าม

- การสร้างมาตรฐานและความน่าเชื่อถือของงานล่ามโดยการพัฒนามาตรฐานและคุณภาพล่ามผ่านทาง การผลักดันให้มีการขึ้นทะเบียนล่ามและการออกใบประกอบวิชาชีพ
- การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์วิชาชีพล่ามอย่างเป็นระยะและต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง ถึงความสำคัญของล่าม ลักษณะงานและประเภทของล่ามที่ควรจะใช้ให้ถูกต้องกับงาน ซึ่งอาจจะจัดโดยสมาคมวิชาชีพล่าม เช่น การทำโรดโชว์ (road show) ตามศูนย์การประชุม โรงแรมต่างๆ การจัดงานสัมมนา/สังสรรค์ระหว่าง ลูกค้าและล่าม

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

ปัจจุบัน ช่องทางการหางานของล้ามที่ประชุมในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นไปอย่าง “ไม่เป็นทางการ” ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ในการพัฒนาบทบาทของล้ามคนไทยมืออาชีพให้เป็นที่ยอมรับในประเทศ ดังนั้น ควรต้องมีการศึกษาและนำผลการศึกษามาปรับปรุงเพื่อให้เกิดช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างล้ามกับผู้ว่าจ้างงานอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลดีต่อระบบการพัฒนาล้ามมืออาชีพของประเทศไทย

การศึกษาวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลช่องทางการหางานของล้ามที่ประชุมในประเทศไทย พร้อมศึกษาเปรียบเทียบกับกรณีการดำเนินการของต่างประเทศเพื่อนำมาจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพช่องทางการหางานที่มีอยู่เดิม โดยวางแนวทางการศึกษาไว้ ดังนี้ (1) การวางแผนและออกแบบงานศึกษาวิจัย (2) การทบทวนเอกสาร (3) การออกแบบและกำหนดหัวข้อสัมภาษณ์ (4) การกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาเก็บข้อมูล (5) การสัมภาษณ์ศึกษาเก็บข้อมูล (6) การวิเคราะห์ ประมวลผลข้อมูล และจัดทำข้อเสนอแนะ

5.1 ผลการศึกษาช่องทางการหางานของล้ามที่ประชุมในประเทศไทย

ผลจาก การค้นคว้าและสืบค้นเอกสาร/งานเขียน ไม่พบบางงานเขียนในลักษณะวิชาการใดที่บอกอย่างชัดเจนถึงวิธีการหางานของล้าม หรือช่องทางที่ผู้ใช้จะติดต่อจ้างล้าม คงพบเพียงแต่ข้อมูลในบทความ กับข้อมูลในเว็บไซต์ของหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับล้ามและนักแปล รวมถึงเว็บไซต์ของผู้จัดหาล้าม และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเท่านั้น

ผู้ศึกษาพบว่า ช่องทางการหางานของล้ามทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศมีความคล้ายคลึงกัน เช่น เข้าเรียนหรือรับการอบรมในหลักสูตรล้าม เข้าฝึกอบรมล้ามกับหน่วยงานที่ต้องการล้ามโดยตรง เป็นสมาชิกสมาคมล้ามในประเทศหรือระหว่างประเทศ การให้ชื่อหรือขึ้นทะเบียนไว้ตามหน่วยงานที่ต้องการล้ามโดยตรง และการทำตัวให้เป็นที่รู้จักในหมู่เพื่อนล้ามและล้ามผู้จัดหาทีมล้าม สำหรับล้ามมือใหม่ อาจจำเป็นต้องมีการแนะนำตัวด้วยการส่งประวัติของตนไปตามหน่วยงานที่คาดว่าจะมีความต้องการใช้ล้าม หรือ เป็นอาสาสมัครทำงานล้ามให้กับองค์กร ชุมชน โรงพยาบาลหรือการแข่งขันกีฬาต่าง ๆ เพื่อเป็นการปูทางเข้าสู่การเป็นล้ามอาชีพ เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังพบว่า ช่องทางการหางานของล่ามที่ประชุมส่วนใหญ่แล้วเป็นช่องทางออนไลน์ ไม่ใคร่พบว่า มีการเปิดรับสมัครผู้ต้องการทำงานล่ามที่ประชุมเหมือนอาชีพอื่น ๆ ล่ามไม่สามารถหางานด้วยการสมัครเข้าไปโดยตรง จึงต้องอาศัยช่องทางต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

สำหรับ ผลการศึกษาสัมภาษณ์สอบถามข้อมูล จากผู้ทำงานในวงการล่ามด้านต่าง ๆ จำนวน 10 คน ประกอบด้วย ลูกค้าหรือผู้ว่าจ้างงานล่าม บริษัทตัวกลางหรือผู้จัดหาล่าม อาจารย์ นักวิชาการผู้สอนด้านล่าม สมาชิกสมาคมล่าม สามารถสรุปตามประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

(1) ข้อมูลความต้องการล่ามในตลาด

ในหัวข้อ ล่ามที่ต้องการ พบว่า หากมองเผิน ๆ อาจรู้สึกว่าตลาดประเทศไทยมีความต้องการล่ามที่ประชุมซึ่งเป็นล่ามพูดพร้อมมากกว่า แต่ผลจากการสัมภาษณ์ในงานศึกษาชิ้นนี้ พบว่า ตลาดมีความต้องการล่ามที่ประชุมที่เป็นล่ามพูดพร้อมและพูดตามพอ ๆ กัน ในขณะที่ล่ามที่ประชุมที่เป็นล่ามพูดพร้อมเป็นที่นิยมใช้ในการประชุมต่าง ๆ โดยเกิดจากความพยายามของรัฐในการผลักดันในไทยเป็นศูนย์กลางประชุม แต่ล่ามพูดตามก็เป็นที่ต้องการสำหรับงานเจรจาธุรกิจ งานแรงงาน งานฝึกอบรมซึ่งเป็นผลพวงเนื่องมาจากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เพราะมันใจว่าการสื่อสารครบถ้วน รวมทั้งราคาที่ถูกกว่าเนื่องจากไม่ต้องใช้อุปกรณ์ล่าม

สำหรับ ภาษาที่ต้องการ ล่ามภาษาอังกฤษ-ไทย เป็นที่ต้องการมากที่สุด รองลงมาเป็นกลุ่มภาษาตะวันออก ได้แก่ ภาษาจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี เนื่องจากเหตุผลทางด้านการธุรกิจและการค้าขาย ส่วนภาษาตระกูลยุโรป เช่น ฝรั่งเศส และภาษาอารบิก มีความต้องการไม่มาก

(2) ข้อมูลช่องทางการติดต่อหาล่ามหรือการหางานของล่ามในปัจจุบัน

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปได้ดังนี้

- การติดต่อล่ามโดยตรง ผ่านผู้ที่อยู่ในแวดวงภาษาลูกค้า หรือเครือข่ายเพื่อนล่ามด้วยกัน
- การติดต่อผ่านทางบริษัทเอกชนผู้จัดหาล่าม
- การติดต่อหน่วยงานราชการ หน่วยงานที่สอนหรือทำหน้าที่เกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ
- การติดต่อผ่านบริษัทจัดหาอุปกรณ์ล่ามและศูนย์ประชุมใหญ่ ๆ ของประเทศ
- การติดต่อผ่านองค์การระหว่างประเทศที่มาจัดประชุมในประเทศไทย
- การติดต่อผ่านทางสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวกับล่าม

- การติดต่อผ่านทางอินเทอร์เน็ต

สำหรับการคัดเลือกเข้ามาทำงาน ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนเน้นความสามารถ ทักษะ ประสบการณ์ และผลงานในการทำล่ำม ล่ำมที่มีการเตรียมตัวที่ดี ถ่ายทอดงานได้ถูกต้อง แก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าได้ ในขณะที่ปัญหาอุปสรรคในการคัดเลือกล่ำม คือ การที่มีล่ำมมีอาชีพน้อยในตลาด การแข่งขันตัดราคาสูง ล่ำมขาดความรู้ทางด้านเทคนิค ลูกค้านำต้องการล่ำมเฉพาะทางในภาษาที่ต้องการ งบประมาณที่จำกัดหรือไม่มีงบจ้างล่ำม สำหรับกรณีคุณสมบัติของล่ำม วุฒิกวศึกษาไม่สำคัญ เพศอาจมีผลบ้างกรณีการทำงานในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูง หรือกรณีมีงานที่เกี่ยวข้องกับเพศใดเพศหนึ่ง โดยส่วนใหญ่ราคางานล่ำมอยู่ในระดับ 10,000-20,000 บาทต่อวัน

ผู้ให้สัมภาษณ์เกือบทั้งหมดยังไม่พึงพอใจกับ ระบบช่องทางหาล่ำมในประเทศไทย ในปัจจุบันโดยเห็นว่าน้อยเกินไปและไม่มีคุณภาพ โดยได้ให้ข้อเสนอแนะหลายประการในการปรับปรุงประสิทธิภาพ เช่น การเสนอให้มีการจัดตั้งองค์กรกลางเพื่อกำหนดดูแลมาตรฐานและบริหารจัดการระบบล่ำม การขึ้นทะเบียนล่ำมหรือการกำหนดให้ล่ำมมีใบประกอบวิชาชีพ การเปิดโอกาสให้สมาคมล่ำมเป็นตัวกลางในการจัดหาล่ำมให้ การเสนอให้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานล่ำม การเสนอให้มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรล่ำมคอยส่งรายชื่อล่ำมให้แก่หน่วยงานที่มีความต้องการ การใช้ระบบอินเทอร์เน็ตติดต่อและค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับล่ำม

(3) ข้อมูลช่องทางติดต่อหาล่ำมในต่างประเทศ

ผู้สัมภาษณ์พบว่า คล้ายกับที่ดำเนินการในประเทศไทยเพียงแต่ในต่างประเทศจะทำงานเป็นทางการหรือเป็นระบบมากกว่า ในต่างประเทศจะมีหน่วยงานราชการหลายแห่งที่มีการรวบรวมรายชื่อล่ำม เช่น สมาคมล่ำมที่ประชุมนานาชาติ (AIIC) สถาบันการศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรล่ำม สมาคมวิชาชีพต่างๆ หรือการขึ้นทะเบียนล่ำมที่ศาล โรงพยาบาล กระทรวงที่ต้องใช้ล่ำม รวมถึงมีบริษัทจัดหาล่ำมเอกชน และสมาคมวิชาชีพล่ำมในระดับประเทศและระหว่างประเทศ

5.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลช่องทางหาล่ำมที่ประชุมและข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

ผลการวิเคราะห์ในภาพรวมจากข้อมูลการทบทวนเอกสาร/งานเขียนประมวลร่วมกับข้อมูลการสัมภาษณ์ พบว่า มีช่องทางหาล่ำมของล่ำมที่ประชุมต่างๆ สรุปได้ดังนี้

- ช่องทางการหางานล่ามด้วยการสมัครเข้าอบรมและเรียนหลักสูตรล่ามจากสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานที่มีความต้องการล่าม เพื่อเปิดโอกาสให้ล่ามมือใหม่ได้มาสร้างความสัมพันธ์กับผู้ที่อยู่ในวงการล่ามอันจะเป็นโอกาสนำตนเองเข้าสู่วงการล่าม
- ช่องทางการหางานล่ามด้วยการสมัครเข้าเป็นสมาชิกสมาคมวิชาชีพล่าม โดยในประเทศไทย มีสมาคมที่เกี่ยวข้องกับล่าม 2 สมาคมใหญ่ ๆ ได้แก่ สมาคมล่ามที่ประชุมไทย (Thai Association of Conference Interpreters) และสมาคมล่ามและนักแปลแห่งประเทศไทย (The Translators and Interpreters Association of Thailand) ส่วนในต่างประเทศ มีสมาคมล่ามที่ประชุมนานาชาติ (AIIC)
- ช่องทางการหางานล่ามด้วยการลงทะเบียนชื่อไว้กับหน่วยงานหรือสอบให้ได้ใบรับรอง โดยในประเทศไทย มีระบบการลงทะเบียนล่ามและนักแปลในบัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญของศาลยุติธรรมแต่ยังไม่มีการพัฒนาไปจนถึงขั้นการสอบเพื่อออกใบรับรองการทำงานล่ามสำหรับในต่างประเทศ มีระบบการรับรองเพื่อการทำงานเป็นล่าม เช่น กระทรวงต่างประเทศของสหรัฐฯ มีระบบการทดสอบล่าม ศาลกลางและศาลมลรัฐมีระบบการรับรองล่าม

ผู้ศึกษามี ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงประสิทธิภาพของข้อมูลช่องทางการหางานล่ามที่ประชุม โดยเสนอให้วางวัตถุประสงค์เป้าหมายที่เน้นสนับสนุนช่องทางการตลาดสำหรับงานล่ามที่ประชุมและล่ามสำหรับงานธุรกิจ ซึ่งรองรับด้วยล่ามประเภทพูดตามและพูดพร้อม เน้นล่ามภาษาอังกฤษ ตามด้วย ภาษาจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี เน้นการพัฒนาช่องทางการติดต่อประสานงานระหว่างเจ้าของงานกับล่ามทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ รวมทั้งเน้นการเสริมสร้างช่องทางการติดต่อที่มีระบบข้อมูลหรือพัฒนาระบบการขึ้นบัญชี/ทะเบียนล่ามที่ลูกค้าเข้าถึงล่ามที่มีคุณภาพและมีคุณสมบัติตรงต่องาน ทั้งนี้ ช่องทางการหางานของล่ามที่ประชุมควรปรับปรุงพัฒนาเข้าสู่ระบบต่างๆ ดังนี้

- การพัฒนาเว็บไซต์เฉพาะด้านให้เป็นศูนย์รวมของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานล่าม เพื่อที่สามารถเป็นช่องทางค้นหาข้อมูลล่ามและตลาดงานล่าม
- การสร้างช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างล่าม ผ่านระบบการเรียนการสอนล่ามมืออาชีพ เวทีการแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือพบปะพูดคุยกัน เพื่อให้เกิดการติดต่อประสานงานของล่าม ลูกค้า และผู้ที่อยู่ในวงการล่าม

- การพัฒนาสมาคมวิชาชีพล่ามเพื่อเข้าสู่การเป็นหน่วยงานวิชาชีพกลางอย่างเป็นทางการเช่นเดียวกันกับในวงการแพทย์หรือวิศวกร
- การสร้างมาตรฐานและความน่าเชื่อถือของงานล่ามโดยการผลักดันให้มีการขึ้นทะเบียนล่ามและการออกไปประกอบวิชาชีพ
- การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์วิชาชีพล่ามอย่างเป็นทางการเป็นระยะและต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง ถึงความสำคัญของล่าม

5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยช่องทางการหางานของล่ามที่ประชุมในอนาคต

ผู้ศึกษา มองว่า เพื่อให้นักศึกษาวิจัยชิ้นนี้สามารถนำไปก่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ในขั้นต้นต่อไป งานศึกษาวิจัยด้านช่องทางการหางานของล่ามในที่ประชุม ควรมีการต่อยอดดำเนินการในเรื่องต่างๆ ดังนี้

- การศึกษาวิจัยในเรื่องของการวิเคราะห์จัดทำแผนปฏิบัติงานการพัฒนาช่องทางการหางานของล่ามในที่ประชุม โดยมีการศึกษากำหนดเป้าหมายและกิจกรรมต่างๆที่จำเป็นต้องดำเนินการ การกำหนดกรอบระยะเวลาการดำเนินการ การวางแผนทางด้านบุคลากรที่ต้องใช้ และประมาณการณ้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน
- การศึกษาวิจัยในเรื่องของการวิเคราะห์วิธีการพัฒนาช่องทางการหางานของล่ามในที่ประชุมโดยเจาะลงไปรายละเอียดของแต่ละเรื่อง เช่น การศึกษาวิจัยรูปแบบการพัฒนาเว็บไซต์ที่เป็นศูนย์รวมของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานล่าม การศึกษาวิจัยในเรื่องของวิธีการพัฒนาสมาคมวิชาชีพล่าม การศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์วิชาชีพล่ามอย่างเป็นทางการเป็นระยะและต่อเนื่อง

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กองการต่างประเทศ สำนักงานศาลยุติธรรม. (ม.ป.ป.). ขอเชิญเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมล่าม
อิสระในภูมิภาคครั้งที่ 8 [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก

<http://www.judiciary.go.th/iad/new0450.htm> [3 กุมภาพันธ์ 2552]

กิตติศักดิ์ สุจริตธุระการ. 2548. บทบาทล่ามแปลในการปฏิบัติงานร่วมกับตำรวจท่องเที่ยวใน
กระบวนการยุติธรรม. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา คณะรัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คำถามยอดฮิต: อยากรู้อัตราค่าแปลที่สมาคมตั้งไว้ [ออนไลน์]. (ม.ป.ป.). เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaiiat.com/faq1.html> [3 กุมภาพันธ์ 2552]

ดร. ดวงทิพย์ สุรินทาธิป ยกระดับล่ามการประชุมไทยสู่มาตรฐาน [ออนไลน์]. (ม.ป.ป.). เข้าถึงได้

จาก [http://www.micemagazine.com/column_view_old.php?](http://www.micemagazine.com/column_view_old.php?col_no=7&mag_id=39)

[col_no=7&mag_id=39](http://www.micemagazine.com/column_view_old.php?col_no=7&mag_id=39) [30 พฤศจิกายน 2552]

พัตรา. 2544. ล่าม พลอยแกมเพชร ปีที่ 16 เล่มที่ 230 : 189-199.

เมล์ดข้าว. 2544. ดร.ดวงทิพย์ (โสมนะพันธุ์) สุรินทาธิป ผู้หญิงเก่งในตำแหน่งล่ามการประชุม
นานาชาติ [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก

[http://www.sakulthai.com/DSakulcolumndetail.asp?](http://www.sakulthai.com/DSakulcolumndetail.asp?stcolumnid=1031&stissueid=2458&stcolcatid=1&stauthorid=39)

[stcolumnid=1031&stissueid=2458&stcolcatid=1&stauthorid=39](http://www.sakulthai.com/DSakulcolumndetail.asp?stcolumnid=1031&stissueid=2458&stcolcatid=1&stauthorid=39) [3 พฤศจิกายน 2551]

สรุปสาระสำคัญการแถลงข่าวประจำสัปดาห์วันพุธที่ 20 มิย 2550 [ออนไลน์]. (ม.ป.ป.). เข้าถึงได้

จาก <http://www.mfa.go.th/web/463.php?id=18178&lang=th> [3 กุมภาพันธ์ 2552]

สำนักงานศาลยุติธรรม. 2551. บัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญศาลยุติธรรมตามข้อบังคับประธานศาล
ฎีกาว่าด้วยผู้เชี่ยวชาญของศาลยุติธรรม พ.ศ. 2546 [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก

<http://edu.judiciary.go.th/upload->

[files/knowledgebank/0008770/document/de_doc80406dc5008c3d911f2694ce47](http://edu.judiciary.go.th/upload-files/knowledgebank/0008770/document/de_doc80406dc5008c3d911f2694ce4702efe6.doc)
[02efe6.doc](http://edu.judiciary.go.th/upload-files/knowledgebank/0008770/document/de_doc80406dc5008c3d911f2694ce4702efe6.doc) [30 พฤศจิกายน 2551]

สุมิตรา. 2549. อยากเป็นล่าม [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก

<http://forums.thaieurope.net/index.php?topic=1236.msg7610> [3 กุมภาพันธ์ 2552]

ภาษาอังกฤษ

AIIC-New Interpreters Network (VEGA). 2009. Tips for Beginners [Online]. Available from: <http://www.aiic.net/ViewPage.cfm/article2305.htm> [2009, February 3]

AIIC Online Directory [Online]. (n.d.). Available from: <http://www.aiic.net/database> [2009, February 3]

Bureau of Labor Statistics, US Department of Labor. 2007. Occupational Outlook Handbook, 2008-09 Edition: Interpreters and Translators [Online]. Available from: <http://www.bls.gov/oco/ocos175.htm> [2008, November 5]

Federal Court Interpreter Program [Online]. (n.d.). Available from: <http://www.uscourts.gov/interpretprog/categories.html> [2009, February 3]

Introducing AIIC [Online]. (n.d.). Available from: <http://www.aiic.net/ViewPage.cfm/article8> [2009, February 3]

Jones, Roderick. 2002. Conference Interpreting Explained. Second Edition. United Kingdom : St. Jerome Publishing.

Judicial Council of California. 2009. Court Interpreters Program [Online]. Available from: <http://www.courtinfo.ca.gov/programs/courtinterpreters/> [2009, February 3]

Taci.net: Welcome to Thai Association of Conference Interpreters [Online]. (n.d.). Available from: <http://www.taci.net> [2009, February 3]

The Committee on Admissions and Language Classification (CACL). 2007. CACL Guide for Applicants [Online]. Available from: <http://www.aiic.net/ViewPage.cfm/article118> [2009, February 3]

The National Association of Judiciary Interpreters and Translators (NAJIT). (n.d.). Information about National Judiciary Interpreter and Translator Certification [Online]. Available from: <http://www.najit.org/> [2009, February 3]

Veggio, Sergio. 2003. The Tribulations of a Chief Interpreter [Online]. Available from: <http://www.aiic.net/ViewPage.cfm/page1324.htm> [2009, February 3]

Welcome to the ATA Website! [Online]. (n.d.). Available from: <http://www.atanet.org/> [2009, February 3]

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามข้อมูลช่องทางการล่ามในประเทศไทย

1. ข้อมูลบุคคล

ชื่อ

เพศ

อายุ

ตำแหน่งงาน

สถานที่ติดต่อ

2 ข้อมูลความต้องการล่ามในตลาด

2.1 งานล่ามประเภทไหน ที่ตลาดมีความต้องการ

งานประชุมสัมมนา

งานล่ามติดตามตัว

งานล่ามในศาล

งานประชุมต่าง ๆ เช่น ประชุมผู้ถือหุ้น ประชุมบริษัท

งานขายสินค้า เช่น ในงานแสดงสินค้า

งานล่ามชุมชน

งานอื่นๆ โปรดระบุ

งานฝึกอบรม

2.2 ล่ามประเภทใด ที่ตลาดมีความต้องการ โปรดระบุระดับความต้องการด้วย

ล่ามพูดตาม (consecutive interpretation)

มาก ปานกลาง น้อย

ล่ามพูดพร้อม (simultaneous interpretation)

มาก ปานกลาง น้อย

2.3 ล่ามภาษาใด ที่ตลาดมีความต้องการ โปรดระบุระดับด้วย

ล่ามแปลภาษาไทยเป็นอังกฤษ และอังกฤษเป็นไทย

มาก ปานกลาง น้อย

ล่ามแปลภาษาญี่ปุ่นเป็นไทยและไทยเป็นญี่ปุ่น

มาก ปานกลาง น้อย

ล่ามแปลภาษาไทยเป็นภาษาจีนและจีนเป็นไทย

มาก ปานกลาง น้อย

ล่ามแปลภาษาไทยเป็นภาษาฝรั่งเศสและฝรั่งเศสเป็นไทย

มาก ปานกลาง น้อย

ล่ามแปลภาษาไทยเป็นภาษาเกาหลีและเกาหลีเป็นไทย

มาก ปานกลาง น้อย

ล่ามแปลภาษาภาษาอื่นๆ โปรดระบุ

มาก ปานกลาง น้อย

3 ข้อมูลช่องทางการล่าม

3.1 ปัจจุบัน การติดต่อล่ามหรือหางานของล่ามสามารถกระทำได้ด้วยวิธีการใดบ้าง โปรดระบุระดับด้วย

ติดต่อเพื่อนฝูง คนรู้จัก

มาก ปานกลาง น้อย

ติดต่อล่ามโดยตรง เป็นการส่วนตัว

มาก ปานกลาง น้อย

ติดต่อล่ามจากข้อมูลในเว็บไซต์

มาก ปานกลาง น้อย

ติดต่อมหาวิทยาลัยที่มีการสอนล่ามหรือที่มีบริการแปล/ล่าม

มาก ปานกลาง น้อย

ติดต่อสมาคมล่ามที่ประชุมแห่งประเทศไทย

มาก ปานกลาง น้อย

ติดต่อสมาคมล่ามและนักแปลแห่งประเทศไทย

มาก ปานกลาง น้อย

ติดต่อบริษัทล่ามที่มีในตลาด

มาก ปานกลาง น้อย

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3.2 ท่านทราบหรือไม่ว่า ปัจจุบัน ช่องทางการติดต่อล่ำมในประเทศไทย มีกี่วิธี และมีวิธีการมากน้อยอย่างไร

ทราบมาก

ทราบปานกลาง

ทราบน้อยมาก

หากท่านทราบ ท่านทราบข้อมูล

อะไร:

.....

3.3 สิ่งที่ท่านเห็นว่ามีควมจำเป็นต้องมีในการคัดเลือกล่ำมมาทำงาน โปรดระบุระดับด้วย

ระดับการศึกษาของล่ำม

มาก ปานกลาง น้อย

ประสบการณ์การทำงานล่ำม (จำนวนปี)

มาก ปานกลาง น้อย

การสัมภาษณ์ล่ำมก่อนทำงาน

มาก ปานกลาง น้อย

การขอให้ล่ำมทดสอบให้ดูก่อนทำงาน

มาก ปานกลาง น้อย

ราคาค่าล่ำมต่อวัน

มาก ปานกลาง น้อย

คุณสมบัติหรือเงื่อนไขอื่นๆ โปรดระบุ

.....

.....

3.4 ปัญหาอุปสรรคสำคัญของการพิจารณาคัดเลือกล่ำมมาทำงานในปัจจุบัน ตามความคิดเห็นของท่าน โปรดระบุระดับด้วย

ระดับการศึกษาของล่ำม

มาก ปานกลาง น้อย
ประสบการณ์การทำงานล่าม

มาก ปานกลาง น้อย
การได้สัมผัสภาษณ์ล่าม

มาก ปานกลาง น้อย
การทดสอบล่ามก่อนทำงานจริง

มาก ปานกลาง น้อย
ราคาล่ามที่ต้องการ

มาก ปานกลาง น้อย
คุณสมบัติหรือเงื่อนไขอื่นๆ โปรดระบุ

.....
.....

3.5 ท่านทราบหรือไม่ว่า ในต่างประเทศ เขามีช่องทางการติดต่อล่าม ด้วยวิธีการอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

3.6 ข้อเสนอแนะในมุมมองของท่านเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพช่องทางการติดต่อล่ามในประเทศไทย

.....
.....

4 ข้อมูลคุณสมบัติและราคางานล่ามที่ตลาดต้องการ

วุฒิการศึกษา

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอกหรือสูงกว่า

ไม่จำกัดวุฒิ

ประสบการณ์การทำงานล่าม

1 - 3 ปี

4 - 6 ปี

มากกว่า 6 ปีขึ้นไป

ไม่จำเป็นต้องมีประสบการณ์

ทักษะหรือความเชี่ยวชาญอื่น ๆ

ทักษะการสื่อสารดี ใช้ภาษาแม่และภาษาที่แปลได้ชัดเจน

มาก ปานกลาง น้อย

มนุษยสัมพันธ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส เข้ากับคนได้ง่าย

มาก ปานกลาง น้อย

มีความรู้ในหัวข้องานที่จะเป็นล่าม

มาก ปานกลาง น้อย

อื่น ๆ (โปรดระบุ)

เพศของล่ามที่ประสงค์จะจ้าง

ชาย

หญิง

เพศชายหรือหญิงก็ได้

ราคางานล่ามต่อวันที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อวัน

5,000 – 10,000 บาทต่อวัน

10001 – 13,000 บาทต่อวัน

13,001 - 15000 บาทต่อวัน

มากกว่า 15000 บาทต่อวัน

อื่น ๆ โปรดระบุ

ราคางานล่ามต่อวันที่ท่านเห็นว่าควรจะเป็น

ต่ำกว่า 5000 บาทต่อวัน

5000 – 10000 บาทต่อวัน

10001 – 12000 บาทต่อวัน

12001 - 15000 บาทต่อวัน

มากกว่า 15000 บาทต่อวัน

อื่น ๆ โปรดระบุ.....

สิ่งที่ท่านเห็นว่าเป็นจุดอ่อนของล่ามที่ทำงานอยู่ในตลาด ณ ปัจจุบัน

.....

 สิ่งที่ท่านเห็นว่าจำเป็นต้องเพิ่มเติมหรือมีมากขึ้นเพื่อปรับปรุงเพิ่มพูนประสิทธิภาพและ
 คุณภาพล่ามในประเทศไทย

5 ข้อมูลความพึงพอใจของสถานภาพช่องทางการล่ามในประเทศไทย ณ ปัจจุบัน

5.1 ท่านคิดว่า ณ ปัจจุบัน ช่องทางการหางานล่ามในประเทศไทยมีคุณภาพอยู่ในระดับ
 ไດ

ระดับดี ระดับปานกลาง ยังไม่น่าพอใจ

5.2 ที่ผ่านมา ท่านคิดว่าได้จ้างล่ามมาทำงานแล้วที่ไม่ตรงกับความต้องการ มากน้อย
 ขนาดไหน โปรดระบุระดับ

มาก ปานกลาง น้อย

5.3 ที่ผ่านมา ท่านคิดว่า ท่านไปทำงานล่ามที่ไม่ตรงกับความสามารถของท่านมากน้อย
 ขนาดไหน โปรดระบุระดับ

มาก ปานกลาง น้อย

5.4 ปัจจุบันท่านคิดว่า ราคางานล่ามต่อวันที่เป็นอยู่เหมาะสมมากน้อยขนาดไหน

แพงเกินไป เหมาะสมแล้ว ถูกเกินไป

ประวัติผู้เขียนสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	อุษณี นุชอนงค์
วันเดือนปีเกิด	30 มกราคม พ.ศ. 2509
สถานที่เกิด	ประเทศไทย
ที่อยู่ปัจจุบัน	67/179 ซอยประชาชื่น 33 ถนนประชาชื่น บางซื่อ กรุงเทพฯ 10800
ประวัติการศึกษา	
2532-2534	Master of Arts (International Affairs), School of Norman Patterson, Carleton University, Ottawa, Canada
2527-2531	อักษรศาสตร์บัณฑิต คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง)
ประสบการณ์ทำงาน	
2551-ปัจจุบัน	Translator สถานทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย
2548-2551	นักแปลอิสระ
2540-2548	ผู้แปลเอกสารกฎหมาย บริษัทเบเคอร์แอนด์แม็คเคนซี จำกัด
2534-2539	นักข่าวและรีไรเตอร์ กองบรรณาธิการข่าวเศรษฐกิจ หนังสือพิมพ์เดอะเนชั่น